

Załącznik do Uchwały nr LVII/295/10
Rady Gminy Marciszów
z dnia 03 sierpnia 2010 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MARCISZÓW

na lata 2011 – 2020

v. 3.0 ostateczna

autor:
dr Andrzej Sztando
tel. +48 (0) 603163839
e-mail: Andrzej@Sztando.com
Web: www.sztando.com

Marciszów, sierpień 2010

Autor:

Andrzej Sztando

Web: www.sztando.com

e-mail: Andrzej@Sztando.com

Skład i opracowanie szaty graficznej:

Andrzej Sztando

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 jest już drugą Strategią przyjętą przez samorząd Gminy Marciszów. Strategia poprzednia to Strategia Rozwoju Gminy Marciszów z maja 2003 r.

Stanowi to dowód konsekwencji władz samorządowych w określaniu oraz realizacji, długoplanowych i obszernych w różnorodne zadania, strategicznych planów rozwoju.

Autor

Wiem, chcę, mogę i potrafię – mam strategię

Spis Treści

1. UCHWAŁA I KOMENTARZ.....	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
2. PRZEDMOWA.....	7
3. OD AUTORA.....	8
4. ZNACZENIE SKRÓTÓW I SYMBOLI GRAFICZNYCH.....	9

CZĘŚĆ I - WPROWADZAJĄCA 11

5. ISTOTA STRATEGII ROZWOJU GMINY MARCISZÓW	12
5.1. PRZESŁANKI BUDOWY STRATEGII	12
5.2. METODOLOGIA OPRACOWANIA	14
5.2.1. Zasada konsensusu społeczności lokalnej.....	14
5.2.2. Zasada otwarcia Strategii w wymiarze egzogenicznym.....	16
5.2.3. Zasada zgodności horyzontalnej i wertykalnej	17
5.2.4. Zasada zgodności wewnętrznej.....	19
5.2.5. Zasada rozwoju zrównoważonego	20
6. KORZYŚCI GMINY MARCISZÓW Z POSIADANIA I WDRAŻANIA STRATEGII	22

CZĘŚĆ II - DIAGNOSTYCZNA 26

7. ANALIZA STRATEGICZNA – SWOT PLUS.....	27
7.1. PROCEDURA ANALIZY	28
7.2. ATUTY	33
7.3. STYMULANTY.....	39
7.4. PROBLEMY	40
7.5. DESTYMULANTY	46
7.6. SZANSE WEWNĘTRZNE	47
7.7. SZANSE ZEWNĘTRZNE	49
7.8. ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE.....	52
7.9. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE.....	54

CZĘŚĆ III – PLANISTYCZNA 55

8. PRZEDMIOT I PODMIOTY STRATEGII.....	56
9. OKRES I HORYZONT CZASOWY STRATEGII I ICH DYNAMIKA	61
10. MISJA GMINY I BENEFICJENCI STRATEGII	63
11. WIZJA ROZWOJU GMINY	66
11.1. GOSPODARKA.....	67
11.2. SPOŁECZEŃSTWO.....	68
11.3. ŚRODOWISKO	70
12. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	72
12.1. ISTOTA I STRUKTURA CELÓW	72
12.2. CELE STRATEGICZNE	75
12.3. CELE OPERACYJNE.....	81
13. PRIORYTETY ROZWOJU	85
14. ZADANIA STRATEGICZNE	88
14.1. CHARAKTER ZADAŃ STRATEGICZNYCH.....	88
14.2. OZNACZENIA	91
14.3. WYKAZ ZADAŃ STRATEGICZNYCH	95
15. POWIĄZANIA CELÓW Z ZADANIAMI STRATEGICZNYMI.....	119
16. POWIĄZANIA ZE STRATEGIAMI WYŻSZEGO RZĘDU	121
16.1. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU KAMIENNOGÓRSKIEGO	121
16.2. POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO DO 2020 ROKU	127
 CZEŚĆ IV – WDROŻENIOWA	 133
17. WÓJT I ZESPÓŁ DS. WDRAŻANIA STRATEGII.....	134
17.1. ORGANIZACJA I FUNKCJE.....	134
17.1.1. <i>Funkcja planistyczna</i>	<i>135</i>
17.1.2. <i>Funkcja monitoringowa</i>	<i>136</i>
17.1.3. <i>Funkcja informacyjno-wnioskodawcza.....</i>	<i>138</i>
17.1.4. <i>Funkcja wewnętrznej dystrybucji informacji</i>	<i>139</i>
17.1.5. <i>Funkcja promocyjna</i>	<i>139</i>
17.1.6. <i>Funkcja kooperacyjna.....</i>	<i>140</i>
17.1.7. <i>Funkcja prewencyjna.....</i>	<i>142</i>
17.1.8. <i>Funkcja doradcza.....</i>	<i>143</i>
17.1.9. <i>Funkcja koordynacyjna.....</i>	<i>143</i>

17.1.10.	<i>Funkcja wewnętrzna</i>	144
17.2.	ZASADY PRAC.....	146
17.3.	PLAN RAMOWY.....	148
17.4.	PIERWSZY, PÓŁROCZNY PLAN SZCZEGÓŁOWY	153
18.	PRZYDZIAŁ ZADAŃ.....	157
19.	BUDOWA METRYK I PROJEKTÓW REALIZACJI.....	158
19.1.	CECHY METRYKI ZADANIA STRATEGICZNEGO	158
19.2.	STRUKTURA METRYKI ZADANIA STRATEGICZNEGO	163
19.3.	CECHY PROJEKTÓW ZADAŃ STRATEGICZNYCH	165
19.4.	ORGANIZACJA PRAC NAD METRYKAMI I PROJEKTAMI ZADAŃ STRATEGICZNYCH.....	165
20.	EWALUACJA WDRAŻANIA STRATEGII	167
20.1.	ISTOTA I FAZY EWALUACJI.....	167
20.2.	FAZA I – MONITORING	168
20.2.1.	<i>Monitoring właściwości gminy i czynników jej rozwoju</i>	168
20.2.2.	<i>Monitoring zadań strategicznych</i>	168
20.2.3.	<i>Monitoring celów operacyjnych</i>	168
20.2.4.	<i>Monitoring procesu wdrażania i ewaluacji</i>	196
20.3.	FAZA II – OCENA WYNIKÓW MONITORINGU	196
20.4.	FAZA III – AKTUALIZACJA LUB ZMIANA STRATEGII ORAZ ZMIANY PRAWNO-ORGANIZACYJNE..	198
21.	FUNKCJE RADY GMINY	200
22.	PROMOCJA SRGM 2011-2020	201
 CZĘŚĆ V – FORMALNA		203
23.	SPISY	204
23.1.	SPIS TABEL	204
23.2.	SPIS RYSUNKÓW	205
23.3.	SPIS DOKUMENTÓW ZGODNOŚCI HORYZONTALNEJ I WERTYKALNEJ	206
24.	ZAŁĄCZNIK 1. LISTA KONSULTACYJNA	210

1. Przedmowa

Szanowni Państwo

Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 jest dokumentem o kluczowym znaczeniu dla rozwoju naszej gminy. Zawiera hierarchiczną strukturę celów i zadań, których realizacja oznaczać będzie prawidłową ewolucję gospodarczej, społecznej i środowiskowej jej sfery. Jest świadomym wyborem tych działań, co do których jesteśmy wszyscy przekonani, że uruchomią szereg korzystnych dla gminy impulsów rozwojowych. Oczekujemy, że ich realizacja zapoczątkuje kolejny, dobry rozdział w jej nowej historii, umożliwiając lub znacząco ułatwiając pełne wykorzystanie wszystkich jej atutów i szans, likwidując lub wyraźnie ograniczając problemy oraz zabezpieczając ją przed zagrożeniami. Jesteśmy przekonani, że działania realizowane w ramach Strategii skutkować będą nie tylko poprawą poziomu zaspokojenia potrzeb społeczności gminy, ale również przyciągać będą kolejne środki finansowe do jej budżetu, budżetów gospodarstw domowych i działających tu firm.

Stoi przed nami wielkie zadanie. Strategia nie ma przecież zdolności samosprawczych. Jest doskonałym narzędziem, lecz tylko narzędziem. Strategia rozpoczyna zatem okres, w którym, poza czynnościami dotychczasowymi, wykonywać będziemy szereg nowych prac i intensyfikować prace, które już prowadziliśmy, czy prowadzimy, takich jak np.: restrukturyzacja niektórych obszarów działań samorządu, pozyskiwanie środków z funduszy unijnych, promocja gospodarcza, doskonalenie struktur administracyjnych, budowa nowych urządzeń infrastruktury technicznej i społecznej oraz wiele innych. Dysponujemy odpowiednią wiedzą i środkami, aby zadania te wykonać. Nie brak nam też motywacji i wiary w odniesienie sukcesu. Razem z nami, przed wyzwaniem przyszłości, stoją nasi – już sprawdzeni – mieszkańcy i partnerzy. W związku z tym, jestem spokojny, co do powodzenia naszej misji i przekonany, że realizacja Strategii stanie się dla władz gminy, pracowników jej jednostek organizacyjnych oraz mieszkańców, powodem do czerpania przyjemności z rozwoju tego, co dla nas wszystkich wspólne. Z rozwoju demokratycznej wspólnoty samorządowej, którą z mocy prawa tworzymy, i w której z woli własnej żyjemy. Z rozwoju Gminy Marciszów.

Wójt Gminy Marciszów

Stefan Zawierucha

2. Od autora

Marzenia są wyzwaniem dla ludzi ambitnych i wrażliwych oraz podstawą najważniejszych życiowych wyborów. To dzięki marzeniom stawiamy sobie różne cele i poświęcamy część lub całość swego życia, aby je osiągnąć. Martwym za życia jest ten, kto pozbawiony jest marzeń.

Strategia, którą Państwo trzymacie w rękach to plan osiągnięcia tych spośród owych marzeń, które są dla nas wszystkich wspólne. Marzeń o lokalnej ojczyźnie, gdzie każdy będzie mógł bez obaw patrzeć w przyszłość. Gdzie praca nie będzie przywilejem dla ograniczonej grupy osób, a własna inicjatywa gospodarcza, społeczna, czy środowiskowa spotykać się będzie z szacunkiem i wsparciem władz. Ojczyźnie, w której będzie można zdobyć dobre wykształcenie, uzyskać profesjonalną pomoc medyczną, wypocząć oraz czuć się bezpiecznie w dzień i w nocy. Bogatej w techniczne symbole XXI wieku, a jednocześnie w czyste środowisko dające radość kontaktu z nienaruszoną naturą.

Czy rzeczywiście jest to realne? Czy można osiągnąć takie zamierzenia? Bez wątplenia tak! Szczególnie prawdopodobne jest to właśnie tu, w Gminie Marciszów, w gminie wyjątkowej, bo obdarzonej bogactwem przyrody i dobrym położeniem. Wyróżniającą się już dziś silnymi filarami społecznymi, rosnącym standardem zamieszkania i obsługi mieszkańców, profesjonalizmem kadr samorządowych, a także wieloma innymi pozytywnymi cechami. Wszystkie te zalety byłyby jednak niewystarczające, by odważnie patrzeć w przyszłość, gdyby nie najważniejsze bogactwo Gminy Marciszów, jakimi są aktywność, wiedza i ambicje jej mieszkańców.

Z dzisiejszej perspektywy przyszłość Gminy Marciszów rysuje się optymistycznie. Posiada ona bowiem niezbędne środki, potrzebną wiedzę i dokładny plan działania. Historia daje jej zatem wyjątkowo cenną szansę. Warto ją wykorzystać w pełni i realizując Strategię spełnić swoje marzenia.

Andrzej Szekando

3. Znaczenie skrótów i symboli graficznych

Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020, ze względu na stawiane przed nią cele, jest obszernym dokumentem o złożonej strukturze. W celu zwiększenia jej przejrzystości zastosowany został system skrótów i symboli graficznych. Na przykład, pozwala on czytelnikowi w szybki sposób zorientować się jakiej sfery rozwoju lokalnego dotyczy dany fragment tekstu, lub które części strategii są najważniejsze dla zrozumienia jej istoty. Ponadto umożliwia unikanie zbędnych powtórzeń. Jego składniki zostały zaprezentowane w tabelach nr 1 i 2.

Tabela 1. Znaczenie symboli graficznych w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

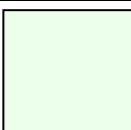

L.p.	Symbol graficzny	Znaczenie
1.	kolory: i 	tymi kolorami oznaczono zagadnienia związane z gospodarczą płaszczyzną rozwoju Gminy Marciszów
2.	kolory: i 	tymi kolorami oznaczono zagadnienia związane ze społeczną płaszczyzną rozwoju Gminy Marciszów
3.	kolory: i 	tymi kolorami oznaczono zagadnienia związane ze środowiskową płaszczyzną rozwoju Gminy Marciszów
4.	znak: 	WAŻNE - tym znakiem wyróżniono najważniejsze części SRGM 2011-2020. Ich znajomość jest warunkiem zrozumienia jej idei oraz konstrukcji formalnej.
5.	znak: 	PILNE – tym znakiem wyróżniono części SRGM 2011-2020 prezentujące działania, które należy podjąć bezpośrednio po jej uchwaleniu.

Tabela 2. Znaczenie skrótów w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

L.p.	Skrót	Znaczenie
1.	MPZP	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
2.	PBP 2011-2020	Program Bezpieczeństwa Publicznego w Gminie Marciszów na lata 2011-2020
3.	PBSO 2011-2020	Program Budowy Społeczeństwa Obywatelskiego Gminy Marciszów na lata 2011-2020
4.	PDRZ 2011-2020	Program Działań na Rzecz Zatrudnienia Mieszkańców Gminy Marciszów na lata 2011-2020
5.	PGO 2008-2011	Plan Gospodarki Odpadami Dla Gminy Marciszów - Aktualizacja na lata 2008-2011
6.	PGO 2012-2015 / 2016-2020	Planu Gospodarki Odpadami Dla Gminy Marciszów na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2020
7.	PKS 2011-2020	Program Komunikacji Społecznej Gminy Marciszów na lata 2011-2020
8.	PLPG 2011-2020	Program Lokalnej Polityki Gospodarczej Gminy Marciszów na lata 2011-2020
9.	POM	Plan Odnowy Miejscowości
10.	POŚ 2011-2014 / 2015-2018	Program Ochrony Środowiska Gminy Marciszów na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018
11.	POŚ 2015-2018 / 2019-2022	Program Ochrony Środowiska Gminy Marciszów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022
12.	PPG 2011-2020	Program Promocji Gospodarczej Gminy Marciszów na lata 2011-2020
13.	PPRPAPN	Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Marciszów
14.	PRPFTR 2011-2020	Program Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych Gminy Marciszów na lata 2011-2020
15.	PUR 2010	Plan Urzędzeniowo-Rolny dla Gminy Marciszów z roku 2010
16.	PUWZA 2008	Plan Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Marciszów" z 2008 r.
17.	PUWZA 2013-2020	Plan Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Marciszów na lata 2013-2020
18.	PWOP	Program Współpracy Gminy Marciszów z Organizacjami Pozarządowymi, Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego i Stowarzyszeniami Jednostek Samorządu Terytorialnego
19.	PZPZCEEPG	Projekt Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Marciszów
20.	SRPS 2011-2020	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Marciszów na lata 2011-2020"
21.	SRGM 2011-2020	Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 (niniejszy dokument)
22.	SUKZP	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Marciszów
23.	WPI 2009-2012	Wieloletni Program Inwestycyjny Gminy Marciszów na lata 2009-2012
24.	WPI 2013-2017	Wieloletni Program Inwestycyjny Gminy Marciszów na lata 2013-2017
25.	ZWS	Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

Część I - wprowadzająca

4. Istota Strategii Rozwoju Gminy Marciszów

4.1. Przesłanki budowy Strategii

Obowiązująca dotąd Strategia Rozwoju Gminy Marciszów została opracowana w 2003 r. Jej treść ma już zatem niemal 7 lat. W okresie tym, zarówno szeroko rozumiane **struktury wewnętrzne gminy, jak i jej bliższe oraz dalsze otoczenie, uległy bardzo istotnym zmianom**. Zmienił się **układ czynników, które mogą zostać wykorzystane w jej rozwoju**. Pojawiły się **nowe szanse, a także nowe zagrożenia**. Już choćby te zmiany przesądzają o konieczności budowy nowej Strategii. Lista powodów nie kończy się jednak na nich.

Jednym z najważniejszych procesów jest **integracja Polski z Unią Europejską**, przy czym nie chodzi tu wyłącznie o wymogi funduszy strukturalnych, których beneficjentem zamierza być ten samorząd. Znacznie poważniejszym wyzwaniem jest **partnerstwo gospodarki i kultury Gminy Marciszów w interakcjach z gospodarką i kulturą Unii**, co bez kompleksowych, długoterminowych i spójnych działań, jakie niesie ze sobą zarządzanie strategiczne jest bardzo mało prawdopodobne.

Niebagatelne znaczenie ma także fakt, iż nowa **Strategia musi korespondować z zamierzeniami strategicznymi władz państwowych, wojewódzkich i powiatowych**, a także z wynikającymi z nich planami operacyjnymi. Postulat ten odnosi się również do założeń programowych, o których mowa w dokumentach określających **strategiczny wymiar współpracy z samorządami sąsiednimi**. Całość obrazu niezbędnej synchronizacji dopełnia **potrzeba koordynacji zamierzeń** władz lokalnych Gminy Marciszów wyrażanych w różnorodnych programach i planach.

Przesłanką budowy Strategii, jako planistycznego fundamentu rozwoju gminy, jest także fakt, iż **nie może się ona ograniczać jedynie do ewidencji potrzeb społeczności lokalnej. Musi stać się nową jakością w zarządzaniu gminą. Być z jednej strony koncepcją kreatywną, a z drugiej świadomym wyborem tego, co najważniejsze** w gospodarczej, społecznej i środowiskowej płaszczyźnie rozwoju. Jej zakres merytoryczny powinien zatem **odpowiadać najnowocześniejszym, a jednocześnie sprawdzonym koncepcjom w planowaniu strategicznym**. Wynikać musi z dostosowanej do potrzeb samorządu lokalnego **analizy strategicznej**, a nie z zaadaptowanej do tego celu analizy przedsiębiorstw. W przejrzysty sposób **określać horyzont czasowy oraz formułować cele i zadania. Jasno definiować, kto jest podmiotem planowania, co jest przedmiotem planu i komu realizacja Strategii ma przynieść wymierne korzyści**. Nie może być pozbawiona procedury wdrożeniowej, czy też szczegółowych za-

sad monitoringu. Wręcz przeciwnie. **Wdrażanie Strategii, jako działanie znacząco bardziej złożone niż jej tworzenie, musi zostać w odpowiedni sposób oprzyrządowane merytorycznie.** W związku z tym, już sama Strategia wskazywać musi głównych realizatorów jej założeń, a także precyzyjnie określać ich zadania. W wielu wypadkach, warto się posunąć do prezentacji metod, jakimi powinni je wykonywać. Z kolei, procedura monitoringowa, jako jeden z najważniejszych czynników gwarantujących konsekwentne wdrażanie Strategii, zawierać powinna wskazówki, jak – w precyzyjny, a jednocześnie prosty sposób – weryfikować poziom osiągnięcia celów.

Spełnienie wyżej wymienionych wymogów jest w pełni możliwe. Pozwalają na to nie tylko doświadczenia władz gminy w zakresie sporządzania i wdrażania strategii. Ostatnie lata zaowocowały gwałtownym rozwojem metod planowania i zarządzania strategicznego. Gmina Marciszów ma również szansę wykorzystać doświadczenia zdobyte przez inne polskie i zagraniczne samorządy w trakcie sporządzania i wdrażania Strategii rozwoju. Ma szansę uniknąć wszystkich popełnianych w tym zakresie błędów, a jednocześnie uzyskać wszystkie korzyści wynikające z zarządzania strategicznego, będące udziałem innych samorządów. Podsumowując, od nowej Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 należy oczekiwać, iż będzie:

- **uwzględniać nową sytuację i pozycję strategiczną Gminy Marciszów,**
- **uwzględniać inne koncepcje planistyczne oraz zaawansowanie ich realizacji,**
- **bazować na nowoczesnej, dostosowanej do potrzeb jednostek samorządu terytorialnego, analizie strategicznej,**
- **zawierać kluczowe rozstrzygnięcia, za które działania związane z jej realizacją odpowiadają władze samorządowe, a za które pozostałe podmioty,**
- **zawierać szczegółowe rozwiązania w zakresie organizacji procesu jej wdrażania,**
- **wskazywać metody nadzoru procesu wdrażania oraz listę wskaźników, których wartość przesądza o ocenie wdrażania,**
- **odpowiadać na potrzeby wynikające z rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego oraz współpracy z władzami różnych szczebli.**

4.2. Metodologia opracowania

Metodologia konstruowania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 opierała się na przestrzeganiu następujących zasad postępowania:

- **konsensusu społeczności lokalnej,**
- **otwarcia Strategii w wymiarze egzogenicznym,**
- **zapewnienia zgodności horyzontalnej i wertykalnej,**
- **zapewnienia zgodności wewnętrznej,**
- **rozwoju zrównoważonego.**

4.2.1. Zasada konsensusu społeczności lokalnej

Zasada konsensusu społeczności lokalnej polega na tworzeniu Strategii z uwzględnieniem potrzeb i aspiracji społeczności gminy, tak aby stała się ona narzędziem ich zaspokojenia. Stosowanie tej zasady gwarantuje nie tylko adekwatność treści Strategii w stosunku do owych potrzeb i aspiracji, ale również zaangażowanie obywateli w proces jej realizacji. Twierdzenie to już wielokrotnie zostało pozytywnie zweryfikowane w dziesiątkach tysięcy polskich i zagranicznych samorządów lokalnych

Pierwsza z wymienionych zasad wymagała włączenia do prac nad Strategią przedstawicieli społeczności lokalnej, zwanych liderami lokalnymi, reprezentujących różne terytoria, środowiska i grupy interesów. Było to konieczne, ponieważ prawidłowo skonstruowana Strategia musi określać formy i środki współpracy wszystkich podmiotów i środowisk na rzecz rozwoju Gminy Marciszów, a także stymulować spójność między działaniami sektorowo-branżowymi i działaniami terytorialnymi. Dążąc do urzeczywistnienia omawianej zasady planowania strategicznego, zastosowano, wielokrotnie sprawdzoną w Polsce i krajach zachodnioeuropejskich, metodę postępowania zwaną w literaturze metodą collaborative planning. Jest to procedura grupowego planowania i podejmowania decyzji przez reprezentantów wszystkich zainteresowanych stron. Za jej pomocą, w przypadku rozbieżności stanowisk, w drodze dyskusji i argumentacji, osiągnięto rozwiązania lepsze niż mechaniczny kompromis między wstępnymi stanowiskami. Dzięki temu, końcowy wynik prac jest rozwiązaniem mniej oczywistym, a jednocześnie lepszym

niż te, które proponowali uczestnicy procedury collaborative planning zaczynając pracę. Procedura planowania grupowego dopuszczała podejmowanie decyzji wyłącznie na zasadzie konsensusu, wykluczała natomiast możliwość głosowania, które dzieliłoby uczestników planowania na wygranych i przegranych.

Procedura ta zastosowana została w trakcie trzech spotkań szkoleniowych i konsultacyjnych zwanych warsztatami strategicznymi, które odbyły się w dniach 21, 25 i 26 maja 2010 r. Uczestniczyli w nich: władze samorządowe, zaproszeni przez nie przedstawiciele społeczności Gminy Marciszów, goście reprezentujący regionalne otoczenie instytucjonalne gminy oraz prowadzący spotkanie ekspert ds. planowania strategicznego: dr Andrzej Sztando. Ich aktywny, merytoryczny udział - zarówno w trakcie warsztatów strategicznych, jak i spotkań w mniejszych grupach oraz w trakcie spotkań indywidualnych – zdecydował o pomyślnym przebiegu procedury planowania strategicznego.

Ponadto, projekt Strategii kilkakrotnie konsultowany był z Wójtem Gminy Marciszów oraz pracownikami Urzędu Gminy, a także ze wszystkimi Komisjami Rady Gminy Marciszów.

4.2.2. Zasada otwarcia Strategii w wymiarze egzogenicznym

Zasada otwarcia Strategii w wymiarze egzogenicznym to takie formułowanie celów i zadań strategicznych, aby znacząca część efektów ich realizacji przekraczała skalę lokalną.

Przekroczenie tej skali (na sąsiednie gminy, powiat, region, czy nawet w niektórych aspektach na szerszy zakres przestrzenny) świadczyć będzie o wykształceniu się lub intensyfikacji w lokalnym układzie terytorialnym Gminy Marciszów nowych, lub rozwoju dotychczasowych funkcji egzogenicznych, tj. takich rodzajów działalności realizowanych przez funkcjonujące na terenie gminy podmioty, których efekty przeznaczone są na „eksport” poza jej granice. Skala, struktura oraz zasięg przestrzenny funkcji egzogenicznych (np. przemysłu, usług, turystyki, handlu, rolnictwa, szkolnictwa itp.) z jednej strony określą przyszłą rolę Gminy Marciszów w układzie terytorialnym regionu oraz miejsce jej gospodarki w strukturze gospodarki narodowej i gospodarki Unii Europejskiej, z drugiej zaś, zadecydują o skali dochodów tych podmiotów. Pośrednio zadecydują również o dochodach społeczności lokalnej oraz o dochodach własnych gminy.

4.2.3. Zasada zgodności horyzontalnej i wertykalnej

Samorząd Gminy Marciszów, jak każdy inny samorząd, mimo iż dysponuje ustawowo zagwarantowanym obszarem autonomii funkcjonalnej i decyzyjnej działa w szeroko rozumianym otoczeniu. Relacje z owym otoczeniem posiadają kilka bardzo istotnych dla jej rozwoju cech.

Po pierwsze, mają **wielowymiarowy charakter** – dotyczą niemal pełnego spektrum zagadnień gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Po drugie, **układ podmiotów, które w relacje te z Gminą Marciszów wchodzi jest również bardzo bogaty**. Podmiotami tymi są inne samorządy, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne, pojedyncze osoby, instytucje publiczne, a nawet władze państwowe, czy władze organizacji międzynarodowych. Wreszcie po trzecie, **siła wpływu tych relacji na rozwój Gminy Marciszów jest zmienna w czasie**, co oznacza, że powinny być stale monitorowane, a uwaga poświęcana im przez władze lokalne bardzo duża. Wynika to z jednej strony ze zmienności cech wymienionych wcześniej podmiotów, a z drugiej ze zmienności znaczenia poszczególnych składników i czynników Gminy Marciszów w jej rozwoju (więcej na ten temat w rozdziale 7.1).

P

Konstruktywną reakcją władz lokalnych na te uwarunkowania jest zapewnienie zgodności własnych działań z działaniami najważniejszych podmiotów zaprezentowanego otoczenia, oczywiście we wszystkich tych przypadkach, w których jest to zgodne z interesem Gminy Marciszów. Dotyczy to również treści Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020, którą kształtowano biorąc pod uwagę strategię, plany i programy owych podmiotów. Zgodność ta ma dwojaki charakter. Biorąc pod uwagę obowiązującą w Polsce strukturę systemu władz publicznych nadano jej wariantom miana zgodności wertykalnej i zgodności horyzontalnej.

Zgodność wertykalna to zgodność niniejszej Strategii z dokumentami planistycznymi samorządu powiatowego, a także z dokumentami planistycznymi województwa, kraju oraz organizacji międzynarodowych.

Zgodność wertykalna daje możliwość rozwoju współpracy z tymi podmiotami oraz zwiększa szanse na pozyskanie środków zewnętrznych.

Zgodność horyzontalna to zgodność niniejszej Strategii z dokumentami planistycznymi sąsiednich samorządów gminnych.

Podstawową przesłanką dążenia do zgodności horyzontalnej jest rozwój współpracy przy rozwiązywaniu tych samych, subregionalnych i regionalnych problemów.

Dokumenty zgodności wertykalnej i horyzontalnej zostały zawarte w rozdziale 23.3.

Zgodność horyzontalna i wertykalna nie mogą być traktowane, jako warunek wypełniany jednorazowo. Jest to proces, który powinien być realizowany w całym okresie realizacji niniejszej Strategii. Jak już wcześniej wspomniano, podmioty otoczenia są dynamiczne. Dynamiczne są zatem także ich zamierzenia. Niezbędne jest aplikowanie zadań strategicznych Gminy Marciszów do dokumentów planistycznych wyższych rządów w całym okresie od 2011 do 2020 roku oraz nawiązywanie współpracy w ich realizacji z partnerami horyzontalnymi. Całość tej tematyki została zaprezentowana w rozdziale 17.1.6.

Fakt, iż Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 spełnia warunek zgodności wertykalnej i horyzontalnej nie oznacza, że została ona podporządkowana treści innych dokumentów planistycznych. Priorytetem były tu bowiem m. in. koncepcje, uwarunkowania, szanse i zagrożenia Gminy Marciszów będące przedmiotem analizy strategicznej przedstawionej w następnym rozdziale.

4.2.4. Zasada zgodności wewnętrznej

Zgodność wewnętrzna to zgodność niniejszej Strategii z innymi dokumentami planistycznymi Gminy Marciszów.

Zarządzanie strategiczne wymaga posługiwania się przez samorząd gminy szeregiem różnorodnych dokumentów planistycznych o charakterze zarówno długoterminowym, jak i krótkoterminowym. Niezależnie od tego, czy ich sporządzanie jest fakultatywnym aktem aktywności władz, czy też wynika z dyspozycji ustawowych, wszystkie one powinny tworzyć spójną, hierarchiczną strukturę. Z oczywistych względów w strukturze tej funkcję nadrzędną pełni Strategia, w wszystkie pozostałe są jej rozwinięciem lub/i uszczegółowieniem. Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 spełnia ten wymóg. Osiągnięto go drogą szczegółowej analizy planów i programów przyjętych przez ten samorząd do realizacji w ostatnich kilku latach oraz asymilacji ich najważniejszych elementów. Nie oznacza to jednak, że Strategia nosi znamiona kopii owych zamierzeń. Jest bowiem selektywną i kreatywną formą ich spożytkowania jako materiału inspirującego, ukierunkowującego i uzupełniającego. Zapewnienie zgodności wewnętrznej nie może być jednak traktowane jako działanie jednorazowe. Musi stać się regułą postępowania władz Gminy Marciszów we wszelkich czynnościach planistycznych wyrażająca się poprzez odpowiednio częste aktualizacje wzajemnie powiązanych planów i programów. Szczególna rola przypadają tu będzie Zespołowi ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020. Więcej informacji na ten temat zostało zawartych w rozdziale 17.1.9.

4.2.5. Zasada rozwoju zrównoważonego

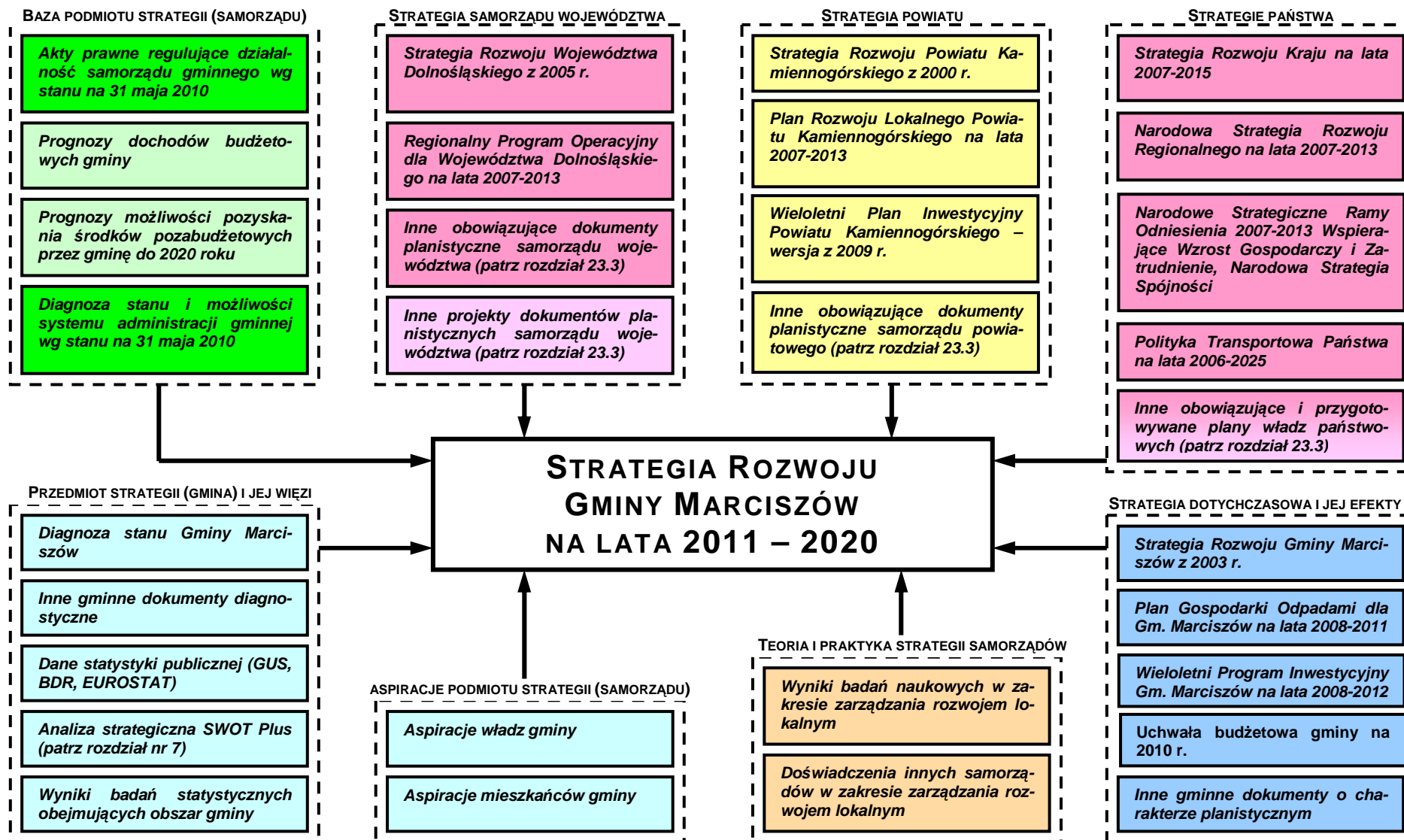
Ekorozwój to kluczowa kategoria polityki ekologicznej. Często traktuje się go, jako ochronę przyrody. To błąd! Ekorozwój to **proces rozwoju gospodarczego, w którym następuje skojarzenie rozwoju społeczno-gospodarczego z funkcjonowaniem ekosystemów i stanem ich relacji ekologicznych**. Ekorozwój jest definiowany również, jako paradygmat rozwoju, model rozwoju, koncepcja rozwoju, a nawet, jako sposób myślenia, lub jako strategia postępowania. Ujęcia te można uzupełnić stwierdzeniem, że ekorozwój to takie zarządzanie zasobami środowiska, które umożliwia ich gospodarcze i społeczne wykorzystanie przy jednoczesnym ich zachowaniu w postaci możliwie zbliżonej do pierwotnej, tak aby i w przyszłości mogły być wykorzystywane.

We wszystkich tych ujęciach ekorozwój traktuje się, jako powszechnie pożądaną formę rozwoju zrównoważonego, uwzględniającego potrzeby gospodarcze, społeczne i ekologiczne. Jest to szczególnie ważne właśnie tu, w Gminie Marciszów, w której rozwija się działalność gospodarcza i podnosi się standard życia mieszkańców. Zastosowana w budowie niniejszej Strategii zasada rozwoju zrównoważonego zakłada możliwość równoległego rozwijania wszystkich trzech sfer gminy (gospodarczej, społecznej i środowiskowej) dzięki zrozumieniu wagi każdej z nich i umiejętności znajdowania rozwiązań kompromisowych. Dla Gminy Marciszów będzie to taki model przemian ekologiczno-społeczno-gospodarczych, który z jednej strony utrzyma powszechnie pożądaną stan lokalnej przyrody, a z drugiej niepotrzebnie nie ograniczy rozwoju lokalnej społeczności i jej gospodarki.

Kreowanie rozwoju zrównoważonego nie jest łatwe. Problemy pojawiają się niemal we wszystkich relacjach między poszczególnymi płaszczyznami rozwoju lokalnego. Złożoność sytuacji podnosi fakt, iż **rozwój zrównoważony nie oznacza rozwoju równomiernego**. Ponadto, zadanie komplikuje konieczność zachowania równowagi infrastrukturalnej. Godzenie interesów tych płaszczyzn, rozwiązywania konfliktów i zapobieganie konfliktom jest istotą Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020. **Problemem nie tkwi bowiem w tym, aby ekosystemy bezwzględnie chronić – stosunkowo łatwo można by było to zrobić za pomocą narzędzi przymusu administracyjnego – ale aby efektywnie, rozsądnie i nieprzerwanie z nich korzystać.**

Rysunek 1. Graficzna interpretacja metodologii budowy Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

5. Korzyści Gminy Marciszów z posiadania i wdrażania Strategii

Przyjęcie i wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 może przynieść szereg korzyści. Dotyczy to zarówno mieszkańców gminy, jak i funkcjonujących tu podmiotów gospodarczych. Istotny, pozytywny wpływ będzie mieć również na funkcjonowanie władz i administracji samorządowej. Ponadto, korzyści ujawnią się w obszarze lokalnych i ponadlokalnych ekosystemów.

KORZYŚCI SPOŁECZNOŚCI GMINY MARCISZÓW

BEZPOŚREDNIE:

- *dostosowanie zakresu usług komunalnych do obecnych i przyszłych potrzeb mieszkańców gminy,*
- *poprawa jakości i efektywności usług świadczonych przez samorząd gminy na rzecz jej mieszkańców,*
- *udoskonalenie systemów odpłatności za świadczenie ww. usług,*
- *wyartykułowanie interesów społeczności gminy – dostarczenie cennych informacji na ten temat władzom Gminy Marciszów,*

POŚREDNIE:

- *zmniejszenie skłonności mieszkańców gminy do trwałego opuszczania jej terenu,*
- *zwiększenie skłonności mieszkańców sąsiednich i dalszych miejscowości do osiedlania się na terenie Gminy Marciszów,*
- *zwiększenie liczby miejsc pracy,*
- *zwiększenie poczucia stabilizacji mieszkańców gminy,*
- *zwiększenie dochodów mieszkańców gminy,*
- *rozwój zjawiska patriotyzmu lokalnego,*
- *poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy,*
- *eliminacja lub złagodzenie ewentualnych konfliktów między władzami lokalnymi a daną grupą mieszkańców gminy.*

KORZYŚCI GOSPODARKI GMINY MARCISZÓW

BEZPOŚREDNIE:

- *poprawa infrastrukturalnych, prawnych i ekonomicznych warunków prowadzenia działalności gospodarczej,*
- *zmniejszenie niepewności działania funkcjonujących w gminie firm, co – wydłużając horyzont decyzyjny – zwiększy ich skłonność do inwestowania,*
- *zwiększenie skłonności mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek,*
- *dalsze zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Marciszów – zwiększenie skłonności inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych do inwestowania,*
- *stworzenie/utrwalenie korzystnego wizerunku Gminy Marciszów w opinii potencjalnych klientów lokalnych podmiotów gospodarczych - turystów, osób korzystających z walorów rekreacyjnych w trybie weekendowym itp.,*
- *eliminacja lub złagodzenie ewentualnych konfliktów między władzami lokalnymi a daną grupą przedsiębiorców.*

POŚREDNIE:

- *poprawa pozycji konkurencyjnej lokalnych podmiotów gospodarczych,*
- *zwiększenie dochodów lokalnych podmiotów gospodarczych,*
- *wzrost liczby podmiotów gospodarczych,*
- *rozwój lokalnych podmiotów gospodarczych (nowe produkty, technologie, rynki zbytu, rozwiązania organizacyjne itp.)*

KORZYŚCI EKOSYSTEMÓW GMINY MARCISZÓW

BEZPOŚREDNIE:

- *ograniczenie ilości i różnorodności zanieczyszczeń przedostających się do środowiska naturalnego,*
- *odtworzenie zdegradowanych składników środowiska naturalnego,*
- *rozwój nowych składników środowiska naturalnego.*

POŚREDNIE:

- *zapewnienie takiej ewolucji gospodarczej, społecznej i środowiskowej płaszczyzny gminy, która będzie tożsama z ekorozwojem,*
- *zabezpieczenie ekosystemów przed degradacją w przyszłości,*
- *zwiększenie udziału mieszkańców gminy w procesie zapewniania równowagi rozwoju Gminy Marciszów.*

KORZYŚCI WŁADZ I ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ GMINY MARCISZÓW

BEZPOŚREDNIE:

- *spełnienie wymogów formalnych i merytorycznych stawianych przed samorządami przez unijne fundusze pomocowe i celowe,*
- *spełnienie wymogów stawianych przed samorządami przez nieunijne, krajowe i zagraniczne fundusze pomocowe i celowe,*
- *zwiększenie prawdopodobieństwa pozyskania środków z ww. funduszy,*
- *ułatwienie procesu przygotowywania uchwał budżetowych w najbliższych latach,*
- *ułatwienie procesów przygotowywania większości pozostałych uchwał,*
- *ułatwienie procesów wykonywania uchwał przez Wójta,*
- *ułatwienie i udoskonalenie pracy pracowników Urzędu Gminy,*
- *przygotowanie odpowiedniego zaplecza merytorycznego i poparcia społecznego dla procesów restrukturyzacji wybranych obszarów działalności samorządu gminy,*
- *określenie zasad zachowań władz gminy – zarówno w sprawach bieżących, jak i długoterminowych,*
- *zwiększenie zakresu, skuteczności i efektywności współpracy władzy samorządowej Gminy Marciszów z samorządami sąsiednich gmin, samorządem Powiatu Kamiennogórskiego, samorządem województwa dolnośląskiego, partnerami zagranicznymi, organizacjami samorządowymi, społecznymi i organizacjami przedsiębiorców.*

POŚREDNIE:

- **zwiększenie kwot środków budżetowych i pozabudżetowych przeznaczanych na realizację zadań obligatoryjnych i fakultatywnych gminy,**
- **zwiększenie skuteczności i efektywności wydatkowania środków budżetowych i pozabudżetowych,**
- **pozyskanie środków oraz wsparcia kadrowego, informacyjnego i merytorycznego od partnerów współpracy strategicznej na realizację zadań służących rozwojowi Gminy Marciszów,**
- **rozbudowa korzystnego, lokalnego wizerunku władz samorządowych, a co za tym idzie zwiększenie/utrwalenie zaufania mieszkańców Gminy Marciszów do tychże władz,**
- **rozbudowa/utrwalenie korzystnego wizerunku władz samorządowych w bliższym i dalszym otoczeniu Gminy Marciszów.**

Część II - diagnostyczna

6. Analiza strategiczna – SWOT Plus

Jedną z najczęściej i najchętniej stosowanych zarówno dziś, jak i w przeszłości, strategicznych procedur analitycznych jest „SWOT”. Polega ona na szczegółowej identyfikacji, a następnie klasyfikacji wszystkich zjawisk i stanów kategorii ekonomicznych mających wpływ na rozwój danej organizacji. Stosuje się tu dwa kryteria. Pierwszym z nich jest rodzaj skutku rzeczywistego lub potencjalnego oddziaływania danego czynnika na organizację, natomiast drugim szeroko rozumiana lokalizacja czynnika względem organizacji. Dzięki zastosowaniu tego prostego podziału uzyskuje się cztery grupy czynników, których pierwsze litery angielskich nazw składają się na nazwę metody, tzn.: mocne (*Strengths*) i słabe strony organizacji (*Weaknesses*) oraz szanse (*Opportunities*) i zagrożenia w jej otoczeniu (*Threats*). Wyniki systematyzacji dają możliwość spojrzenia na ewolucję organizacji z szerokiej perspektywy. Niejednokrotnie ujawniają szereg nieprawidłowości oraz kluczowe determinanty sukcesu. W efekcie pozwalają określić jej aktualną pozycję strategiczną i pożądane, najważniejsze kierunki działań.

Z procedury tej korzystało i korzysta do dnia dzisiejszego wiele firm, instytucji i innych organizacji, począwszy od tych najmniejszych, a na międzynarodowych korporacjach i koncernach skończywszy.

Współcześnie w Polsce, algorytm analizy strategicznej SWOT był i jest często stosowany podczas tworzenia strategii rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. Bezpośrednie, „mechaniczne” przenoszenie dorobku biznesowej analizy strategicznej na grunt samorządu terytorialnego nie jest jednak najlepszym rozwiązaniem, bowiem zwykle skutkuje wieloma poważnymi błędami. Konieczne stało się zatem zastosowanie nowoczesnej procedury analizy strategicznej, sprawdzonej już w praktyce i dostosowanej do potrzeb Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020. Procedura ta została przedstawiona w kolejnych rozdziałach.

6.1. Procedura analizy

Analiza strategiczna Gminy Marciszów została przeprowadzona według następującej procedury:

1. **Identyfikacja wszystkich właściwości Gminy Marciszów.** Pojęcie rozwoju powinno być zawsze kojarzone z pożądanymi, pozytywnymi przeobrażeniami ilościowych, jakościowych i strukturalnych właściwości danego układu. Jeśli układem tym będzie wyodrębniona kompozycja społeczno-terytorialna posiadająca zbiór charakterystycznych dla siebie cech gospodarczych, przestrzennych i kulturowych, wyrażająca własne potrzeby oraz hierarchię wartości, wtedy będziemy mieli do czynienia z rozwojem w skali terytorialnej. **Rozwój terytorialny jest jednak kategorią wieloznaczną, złożoną i dynamiczną w czasie oraz przestrzeni.** Oznacza to, iż **zbiór cech układu terytorialnego i procesów w nim zachodzących, składających się na dany etap jego rozwoju, nie jest zbiorem uniwersalnym.** Przykładowo, proces pożądanej ewolucji obszaru aglomeracji o egzogenicznych funkcjach przemysłowych i obszaru parku krajobrazowego, to zjawiska o diametralnie różnej zawartości merytorycznej. **Wstępem do analizy strategicznej stała się zatem identyfikacja nieprzypadkowo wybranego spektrum cech Gminy Marciszów.**
2. **Identyfikacja aktywnych i potencjalnych czynników zewnętrznych mogących mieć wpływ na ewolucję właściwości Gminy Marciszów.** Każdy układ terytorialny funkcjonuje w otoczeniu jako integralny element większych całości oraz jako bliższy lub dalszy sąsiad równorzędnych układów. Ze względu na wielorakość funkcji, które w tych związkach pełni, łączy go z wyżej wymienionymi bardzo duża liczba wysoce zróżnicowanych zależności. Oznacza to, iż rozwój Gminy Marciszów kształtuje się również pod wpływem czynników zewnętrznych. **Ich identyfikacja objęła zarówno czynniki aktywne w momencie przeprowadzania analizy, jak również te, których prawdopodobieństwo aktywizacji w przyjętym horyzoncie czasowym jest dostatecznie duże,** aby brać je pod uwagę.
3. **Identyfikacja ilościowych lub/i jakościowych wartości właściwości terytorium i czynników zewnętrznych.** Istotą tego kroku był **miar wartości wspomnianych właściwości i czynników.**

4. **Dwuetapowy podział właściwości Gminy Marciszów i czynników zewnętrznych według kryterium istotności, w celu oceny ich znaczenia z punktu widzenia zmian strukturalnych gminy.** Pierwszą czynnością zrealizowaną w ramach tego etapu stał się **podział** wspomnianych **właściwości i czynników na istotne**, które stanowiły przedmiot dalszych prac **oraz na nieistotne**, które zostały odrzucone. Naturalne pytanie, jakie pojawiło się w tym momencie brzmi: „jaką wartość właściwości/czynnika uznano za istotną, a jaką nie?”. Określenie obiektywnego, uniwersalnego poziomu istotności dla każdego badanego elementu nie jest możliwe. Próg związku zjawisk oddzielający zależności istotne od nieistotnych był zawsze wyznaczany przez podmiot badawczy, a wskazówki, którymi się przy tym kierował, należą do dorobku teorii rozwoju, gospodarki terytorialnej i zasobów doświadczeń.

Drugi etap podziału polegał na **podziale istotnych właściwości i czynników na dwie grupy. Grupa pierwsza to właściwości i czynniki o najwyższym poziomie istotności.** Zostały uznane za **strategiczne** i tak też nazwane. **Do drugiej grupy zaklasyfikowane zostały właściwości i czynniki, które mają mniejsze znaczenie dla kompleksu procesów rozwojowych Gminy Marciszów.** Otrzymały one miano **pozostałych**. Podkreślić należy, że przyporządkowanie do tej grupy nie może być traktowane, jako bagatelizowanie danej właściwości gminy czy czynnika wpływającego na jej rozwój. Celem prezentowanego zabiegu badawczego jest bowiem zwiększenie przejrzystości i użyteczności wyników procedury, poprzez wyróżnienie elementów mających kluczowy wpływ na największą część składowych rozwoju Gminy Marciszów, a nie ignorowanie tych spośród nich, które dotyczą wąskich obszarów funkcjonalnych lub są wtórnymi w stosunku do strategicznych. Zaznaczyć również należy, że nie zdecydowano się na zwiększanie liczebności grup ze względu na wysoce prawdopodobne zmniejszenie przejrzystości wyników, czyli efekt odwrotny od zamierzonego.

5. **Identyfikacja rozkładu przestrzennego istotnych właściwości i czynników.** W tym etapie dokonano weryfikacji ich przestrzennego zasięgu oddziaływania.
6. **Klasyfikacja właściwości i czynników według kryterium rodzaju ich wpływu na rozwój Gminy Marciszów - budowa tablicy wyników terytorialnej procedury SWOT.** Dzięki niej otrzymano osiem uporządkowanych grup:
- atuty** – najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Marciszów, które są:

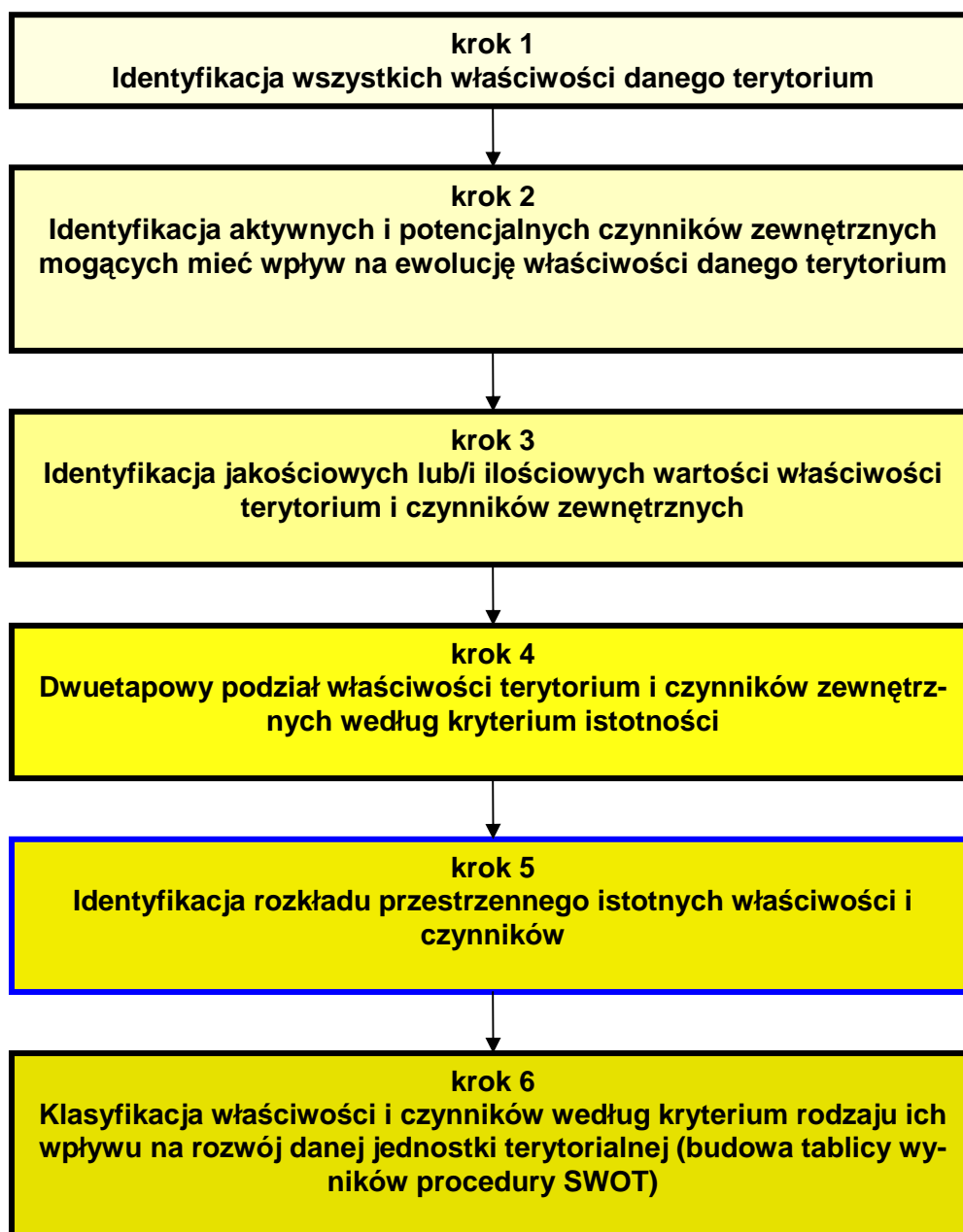

- aktywnymi źródłami jej rozwoju lub
 - nieaktywnymi lecz możliwymi do zaktywizowania źródłami jej rozwoju.
- b. **stymulanty** – aktywne czynniki zewnętrzne przyczyniające się do rozwoju Gminy Marciszów.
- c. **problemy** – istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Marciszów, które są hamulcami lub barierami jej rozwoju.
- d. **destymulanty** – aktywne czynniki zewnętrzne będące barierami lub hamulcami rozwoju Gminy Marciszów.
- e. **szanse wewnętrzne** – wyróżniające Gminę Marciszów, mające swoje źródło na jej terenie, szczególne możliwości wykreowania nowych mocnych stron, zdyskontowania istniejących mocnych stron, rozwiązania problemów wewnętrznych, wyeliminowania zagrożeń lub zabezpieczenia się przed nimi.
- f. **szanse zewnętrzne** – najważniejsze, pozytywne czynniki zewnętrzne:
- które istniały w momencie analizy i mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami, lub
 - których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami.
- g. **zagrożenia wewnętrzne:**
- najważniejsze, istniejące w momencie analizy właściwości Gminy Marciszów, które są nieaktywnymi lecz możliwymi do zaktywizowania barierami lub hamulcami jej rozwoju, lub
 - sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty (istotnego ograniczenia) danego atutu wewnętrznego, pojawienia się problemu wewnętrznego lub utraty (istotnego ograniczenia) stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany znajduje się na terenie Gminy Marciszów.
- h. **zagrożenia zewnętrzne:**
- najważniejsze, negatywne czynniki zewnętrzne, których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą stać się destymulantami, lub
 - sytuacje wysokiego prawdopodobieństwa utraty danej stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany leży poza Gminą Marciszów.

Całość zastosowanej analizy strategicznej została zilustrowana rysunkiem 2. Z kolei interpretację graficzną tablicy wyników analizy strategicznej zawiera rysunek 3.

Rysunek 2. Schemat zastosowanej dla Gminy Marciszów terytorialnej procedury SWOT

Rysunek 3. Klasyfikacja właściwości i czynników według kryterium rodzaju ich wpływu na rozwój Gminy Marciszów

		<u>WNĘTRZE</u> Gminy Marciszów i jej <u>WŁAŚCIWOŚCI</u>	<u>OTOCZENIE</u> i jego <u>CZYNNIKI</u> wpływu na rozwój Gminy Marciszów
ISTNIEJĄCE	korzystne	ATUTY	STYMULANTY
	niekorzystne	PROBLEMY	DESTYMULANTY
POTENCJALNE	korzystne	SZANSE WEWNĘTRZNE	SZANSE ZEWNĘTRZNE
	niekorzystne	ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

6.2. Atuty

Tabela 3. Atuty Gminy Marciszów

ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
<p>1) materialne, ożywione i nieożywione zasoby naturalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) duże zasoby surowców skalnych (żwir, piasek, łupki, bazalt), b) duże zasoby surowca drzewnego, c) zasoby wód powierzchniowych (potoki) o niskim stopniu zanieczyszczenia, d) bogate, wysokiej jakości zasoby podziemnych wód pitnych, e) duży areał użytków zielonych, f) „kolorowe jeziora” – wypełnione wodą wyrobiska pokopalniane, <p>2) walory turystyczno-rekreacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) krajobraz atrakcyjny z punktu widzenia turystyczno-rekreacyjnego, b) naturalne punkty widokowe, c) atrakcyjne z punktu widzenia turystyczno-rekreacyjnego ukształtowanie terenu, d) atrakcyjne z punktu widzenia turystyczno-rekreacyjnego zasoby leśne, e) sieć szlaków pieszych i rowerowych, f) rodzinna piekarnia p. Grzeszczuk, g) zabytki kultury przemysłowej (np. słodownia w Ciechanowicach), h) zabytkowe domy mieszkalne, i) zabytkowe obiekty sakralne, 	<ul style="list-style-type: none"> 1) materialne, ożywione i nieożywione zasoby naturalne: <ul style="list-style-type: none"> a) bogata flora i fauna, b) bogactwo runa leśnego, c) sieć dróg leśnych, 2) walory lokalizacyjne: <ul style="list-style-type: none"> a) bliskość unijnych i krajowych rynków zbytu, b) sąsiedztwo z gminami o stosunkowo wysokich dochodach budżetowych, 3) potencjał turystyczno-rekreacyjny: <ul style="list-style-type: none"> a) wiedza mieszkańców ościennych gmin o walorach turystyczno-rekreacyjnych Gminy Marciszów, b) obiekty gospodarstw rolnych możliwe do wykorzystania w działalności agroturystycznej, 4) walory infrastruktury spo-

ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
<p>j) pałac w Ciechanowicach, k) dwór z połowy xvii w. w Sędziszawie, l) zabytkowa stacja kolejowa w Marciszowie, m) postrzeganie gminy przez otoczenie jako gminy o wysokim poziomie czystości środowiska naturalnego,</p> <p>3) walory środowiskowe: a) wysoki poziom czystości środowiska naturalnego (powietrza, wód i gleb), b) prawne formy ochrony przyrody - położenie na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego, c) brak podmiotów gospodarczych istotnie uciążliwych dla środowiska naturalnego,</p> <p>4) walory sfery przedsiębiorczości: a) polifunkcyjny charakter gospodarki gminy - brak wyraźniej dominacji jednego sektora wytwórczości lub usług w strukturze funkcjonalnej gminy (zdywersyfikowana struktura funkcjonalna), b) wysoki stopień prywatyzacji lokalnej sfery biznesu, c) tradycyjne formy nieintensywnego użytkowania gruntów rolnych,</p> <p>5) walory zasobów pracy: a) liczne zasoby taniej siły roboczej – wyłącznie w tym zakresie,</p> <p>6) walory lokalizacyjne: a) położenie w geograficznym centrum Europy, b) infrastruktura kolejowa,</p>	<p>łącznej: a) wysoki poziom kwalifikacji kadr systemu pomocy społecznej, b) wysoki poziom aktywności zawodowej i pozazawodowej kadr nauczycielskich (udział w akcji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, w organizacji festynów, w uczestnictwie w konkursach międzyszkolnych),</p> <p>5) cechy społeczności lokalnej: a) otwartość społeczności lokalnej na ludność napływową, b) gotowość części społeczeństwa do działań wolontarystycznych, c) aktywność społeczna i sportowa młodzieży.</p>

ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
<ul style="list-style-type: none"> c) węzłowa stacja kolejowa o randze regionalnej, d) niewielka odległość od Jeleniej Góry, Wałbrzycha i Kamiennej Góry – subregionalnych centrów rynkowych, e) bliskość szlaków drogowych o znaczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym, f) bliskość granicy Polsko-Czeskiej, 7) walory przestrzenne: <ul style="list-style-type: none"> a) duże zasoby terenów które mogą zostać przeznaczone pod działalność gospodarczą, b) duże zasoby terenów które mogą zostać przeznaczone na tereny rekreacyjne, c) duże zasoby terenów które mogą zostać przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, 8) wysoka dostępność i jakość infrastruktury technicznej: <ul style="list-style-type: none"> a) komunikacyjnej - wysoka dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej (nie dotyczy dostępu do Internetu), b) energetycznej – pewność zasilania, 9) walory kulturowe: <ul style="list-style-type: none"> a) Teatr „Lokomotywa”. b) wysoki poziom aktywności mieszkańców poszczególnych wsi w zakresie działalności kulturalnej. c) Chór Śpiewaczy w Sędziszawiu. d) zespoły folklorystyczne. 10) walory bezpieczeństwa: <ul style="list-style-type: none"> a) jednostki ochotniczych straży pożarnych - OSP Marciszów, OSP Pastewnik, OSP Świdnik, 	

ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
<p>b) wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, c) wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa publicznego,</p> <p>11) walory społeczne:</p> <p>a) wysoki poziom kapitału społecznego, w tym wysoka aktywność mieszkańców gminy w działalności publicznej oraz silna integracja publiczna. b) działalność (w sferze kultury, rekreacji i pomocy społecznej) ludzi starszych w Oddziale Rejonowym Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, c) wysoka aktywność klubów sportowych, d) działacze klubów sportowych oraz innych organizacji adresujących swoją ofertę do środowisk młodzieżowych.</p> <p>12) walory demograficzne:</p> <p>a) wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym,</p> <p>13) walory infrastruktury społecznej:</p> <p>a) bogata oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkół gminy Marciszów, b) przedszkole dla dzieci w wieku 3-5 lat, c) szeroki zakres usług medycznych w lokalnej przychodni, d) wysoki poziom usług edukacyjnych gminnych szkół, e) wysoka jakość kadr oświatowych gminnych szkół, f) posiadanie przez Zespół Szkół w Marciszowie sali gimnastycznej, g) nowoczesne centrum administracyjno-usługowe – Urząd Gminy, bank, przedszkole, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Biblioteka Publiczna, placówka medyczna, Komisa-</p>	

ATUTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE ATUTY
<p>riat Policji,</p> <p>h) nowy budynek szkoły podstawowej i gimnazjum w Marciszowie,</p> <p>i) nowe obiekty świetlic wiejskich,</p> <p>14) walory samorządu i systemów komunalnych:</p> <p>a) wysoki poziom kwalifikacji i aktywności Wójta,</p> <p>b) korzystne rozwiązanie w zakresie skoncentrowanej przestrzenie sieci szkół,</p> <p>c) zdolność władz do formułowania i realizowania strategii rozwoju,</p> <p>d) akceptacja władz lokalnych dla koncepcji zarządzania strategicznego,</p> <p>e) kompleksowa wiedza władz nt. mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń gminy Marciszów,</p> <p>f) dokładne, bieżące rozpoznanie potrzeb i aspiracji społeczności przez władze samorządowe wykonane w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Marciszów,</p> <p>g) system planowania strategicznego w administracji samorządowej,</p> <p>h) wysoki stopień świadomości uzależnienia rozwoju gminy od działalności gospodarczej prowadzonej na jej terenie,</p> <p>i) wysoki poziom znajomości zagrożeń gospodarczych, społecznych i ekologicznych w środowisku samorządu lokalnego,</p> <p>j) wysoki poziom aktywności i kwalifikacji władz lokalnych, pracowników administracji samorządowej oraz pracowników jednostek organizacyjnych gminy,</p> <p>k) brak konfliktów między społecznością a władzami gminy,</p> <p>l) wieloletnie planowanie inwestycyjne,</p>	

ATUTY STRATEGICZNE		POZOSTAŁE ATUTY
m) wysoki poziom zdolności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym przede wszystkim pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. n) ścisła współpraca władz lokalnych z mieszkańcami gminy, 15) inne: a) pozytywne tendencje w zakresie estetyki miejsc publicznych.		

6.3. Stymulanty

Tabela 4. Stymulanty rozwoju Gminy Marciszów

STYMULANTY STRATEGICZNE		POZOSTAŁE STYMULANTY
<ol style="list-style-type: none"> 1) wysoki popyt na wodę pitną pozyskiwaną ze złóż położonych na terenie gminy Marciszów, 2) obecny popyt zewnętrzny, zaspokajany przez wytwarzane/wydobywane na terenie gminy dobra i usługi, 3) strumienie finansowe ze źródeł „pomocowych” trafiające obecnie do samorządu gminy, 4) drogowy tranzyt komunikacyjny, 5) kolejowy tranzyt komunikacyjny. 		<ol style="list-style-type: none"> 1) popyt zewnętrzny na nieruchomości gruntowe i budowlane znajdujące się na terenie gminy, 2) programy edukacyjne, promocyjne, restrukturyzacyjne, prewencyjne i modernizacyjne realizowane na terenie gminy przez powiat oraz organy administracji wojewódzkiej i państwowej.

6.4. Problemy

Tabela 5. Problemy Gminy Marciszów

PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
<p>1) bezrobocie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wysoki poziom bezrobocia, b) niedostosowanie popytu do podaży na lokalnym rynku pracy, c) duży odsetek osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, d) wysoki udział długotrwale pozostających bez pracy w zbiorowości bezrobotnych, e) zjawisko tzw. bezrobocia ukrytego, f) niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zdecydowanej większości osób bezrobotnych, g) niski poziom zainteresowania zdecydowanej części bezrobotnych zdobyciem wykształcenia i kwalifikacji, h) niechęć części osób bezrobotnych do uczestnictwa w różnych formach aktywizacji zawodowej, i) niski poziom zainteresowania części bezrobotnych zdobyciem legalnej pracy, j) niskie stawki wynagrodzenia na oferowanych bezrobotnym miejscach pracy, k) generowanie przez zjawisko bezrobocia wtórnych skutków np. w postaci apatii, postaw frustracyjnych, przestępczości i patologii rodziny, l) niewystarczające środki Funduszu Pracy na aktywizację zawodową osób bezrobotnych, m) skomplikowane procedury w dostępie do środków finansowych na wspieranie tworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> 1) bezrobocie: <ul style="list-style-type: none"> a) zjawisko rodzinnego „dziedziczenia” bezrobocia, jako sposobu na życie, b) spadek aktywności zawodowej części osób bezrobotnych (przyzwyczajenie do bezrobocia w długim okresie czasu), c) zjawisko pracy „na czarno” z jednoczesnym pobieraniem zasiłku dla bezrobotnych lub/i zasiłków społecznych oraz korzystaniem z ubezpieczeń społecznych opłacanych ze środków publicznych, 2) problemy sfery gospodarczej: <ul style="list-style-type: none"> a) niedostatek wysoko wykształconych specjalistów, 3) problemy infrastruktury

PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
<p>nowych miejsc pracy,</p> <p>n) brak gminnego Programu Działań na Rzecz Zatrudnienia Mieszkańców Gminy Marciszów,</p> <p>2) problemy sfery gospodarczej:</p> <p>a) brak Programu Promocji Gospodarczej Gminy,</p> <p>b) wysokie koszty pracy,</p> <p>c) brak systemowych działań samorządu gminy wspierających lokalną przedsiębiorczość,</p> <p>d) niesatysfakcjonujący system promocji gospodarczej gminy,</p> <p>e) kapitałowe zamrożenie istotnej części nieruchomości gruntowych i zabudowanych,</p> <p>f) niska zdolność kredytowa lokalnych przedsiębiorców wynikająca z niedostatku zabezpieczeń,</p> <p>g) niski poziom technologiczny lokalnych podmiotów gospodarczych,</p> <p>h) na terenie gminy nie są zlokalizowane źródła kapitału inwestycyjnego mogące stać się ważnymi stymulatorami jej rozwoju,</p> <p>i) niski potencjał ekonomiczny i tempo rozwoju lokalnych podmiotów gospodarczych,</p> <p>j) uboga lokalna infrastruktury otoczenia biznesu,</p> <p>3) niekorzystne zjawiska demograficzne:</p> <p>a) migracja młodych ludzi z terenu gminy,</p> <p>b) ujemne saldo migracji,</p> <p>4) problemy sfery rolnictwa:</p> <p>a) zła kondycja ekonomiczna części gospodarstw rolnych,</p> <p>b) ostry klimat i krótki okres wegetacji roślin,</p>	<p>społecznej:</p> <p>a) niedostosowanie części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych,</p> <p>b) niedostateczna liczebność placów zabaw,</p> <p>4) problemy sfery społecznej:</p> <p>a) niski stopień dążenia lokalnych NGO do pozyskania środków z funduszy pomocowych,</p> <p>b) utrwalanie się zjawisk wykluczenia społecznego części mieszkańców gminy,</p> <p>5) problemy rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych:</p> <p>a) niska aktywność gospodarcza w zakresie agroturystyki,</p> <p>b) niski poziom zainteresowania inwestycyjnego w zakresie turystyki i rekreacji,</p> <p>c) niedostatek oznakowania turystycznego,</p> <p>6) niski poziom estetyki gminy:</p> <p>a) niski poziom estetyki</p>

PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
<ul style="list-style-type: none"> c) rozdrobnienie gospodarstw rolnych, d) dominacja gleb o niskich klasach bonitacyjnych, 5) problemy infrastruktury technicznej: <ul style="list-style-type: none"> a) braki w gminnej, powiatowej i wojewódzkiej infrastrukturze okołodrogowej (chodniki, oświetlenie, oznakowanie, sygnalizacja, kanalizacja i urządzenia odwadniające), b) brak dostępu do sieci gazowniczej, c) zaniedbanie urządzeń melioracji szczegółowej, d) degradacja urządzeń infrastruktury drogowej na skutek transportu ciężarowego o tonażu przekraczającym dopuszczalne dla niej wartości, e) zły stan techniczny dróg powiatowych, f) nieodbudowany most drogowy w Marciszowie, g) niedostateczne oznakowanie budynków i ulic, h) utrudniony dostęp do szerokopasmowego Internetu, i) niski stopień zwodociągowania gminy, j) brak połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi miejscowościami gminy, k) braki w zakresie połączeń komunikacyjnych z większymi miastami położonymi w sąsiedztwie gminy, l) brak infrastruktury kanalizacyjnej, m) rozproszenie osadnictwa wiejskiego, n) brak satysfakcjonujących urządzeń hydrotechnicznych zabezpieczających rzeki Bóbr i Mennica, 	<ul style="list-style-type: none"> budynków prywatnych, b) niski poziom estetyki niektórych nieruchomości komunalnych, c) nisko poziom estetyki miejsc publicznych.

PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
<p>6) problemy infrastruktury społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none">a) braki w zakresie placówek pomocy społecznej: domu pomocy społecznej, dziennego domu pomocy społecznej, mieszkań chronionych,b) braki kadrowe systemu pomocy społecznej – brak psychologa, terapeuty itp.c) brak stołówki w przedszkolu.d) zbyt małe sale do prowadzenia zajęć w zakresie edukacji wczesnoszkolnej.e) brak kompleksu boisk przy placówkach szkolnych.f) brak oferty w zakresie spędzania wolnego czasu dla młodzieży szkół średnich,g) niedostatek podmiotów gospodarczych świadczących podstawowe usługi bytowe,h) brak stacji benzynowej na terenie gminy, <p>7) problemy sfery społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none">a) narkomania oraz łatwy dostęp do narkotyków na terenie Czech.b) alkoholizm,c) brak perspektyw zawodowych na terenie gminy dla osób wysoko wykształconych,d) trwałe opuszczanie gminy przez osoby w wieku produkcyjnym w celu pozyskania pracy,e) brak poczucia wspólnoty samorządowej wśród części mieszkańców,f) postępujące ubożenie części społeczności lokalnej, <p>8) zły stan zasobów mieszkaniowych:</p> <ul style="list-style-type: none">a) wysoki stopień dekapitalizacji zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych,b) niski poziom budownictwa mieszkaniowego,c) niedostateczne pod względem ilościowym zasoby mieszkaniowe,	

PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
<p>9) problemy rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) niedostatek bazy rekreacyjnej, b) niesatysfakcjonujący system promocji turystycznej gminy, c) postępująca degradacja obiektów zabytkowych. d) brak bazy gastronomicznej i noclegowej. e) mała liczba gospodarstw agroturystycznych. <p>10) problemy systemu samorządu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) niedostatek nieruchomości przygotowanych pod budownictwo jednorodzinne, b) zła współpraca z władzami powiatowymi, c) konflikt gminy z Wałbrzyskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., d) dezaktualizacja obligatoryjnych dokumentów planistycznych: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, e) brak obligatoryjnych dokumentów planistycznych: Programu Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych dla Gminy Marciszów, Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, Programu Ochrony Środowiska, f) brak lub dezaktualizacja fakultatywnych dokumentów planistycznych: Programu Lokalnej Polityki Gospodarczej, Programu Promocji Gospodarczej, Programu Działań na Rzecz Zatrudnienia Mieszkańców Gminy Marciszów, Programu Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych, Programu Budowy Społeczeństwa Obywatelskiego, Programu Bezpieczeństwa Publicznego, Programu Komunikacji Społecznej, <p>11) problemy systemów bezpieczeństwa i porządku publicznego:</p>	

PROBLEMY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE PROBLEMY
<ul style="list-style-type: none"> a) kradzieże i kradzieże z włamaniami. b) demoralizacja nieletnich. c) zakłócanie porządku publicznego w rejonie sklepów. d) zagrożenie powodziowe. e) częste przypadki niszczenia mienia publicznego. f) nieprecyzyjne przepisy dotyczące sprzedaży alkoholu i jego spożywania w placówkach handlowych, <p>12) problemy sfery środowiskowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wysoka liczebność źródeł zanieczyszczeń atmosferycznych w postaci nieekologicznych źródeł ciepła, b) pokrycia dachowe zawierające azbest, c) niski poziom świadomości ekologicznej znaczącej części mieszkańców gminy, d) niekontrolowane zrzuty ścieków gospodarskich do cieków wodnych, e) nie poddane rekultywacji składowisko odpadów w Ciechanowicach. f) nielegalne wysypiska odpadów. 	

6.5. Destymulanty

Tabela 6. Destymulanty rozwoju Gminy Marciszów

DESTYMULANTY STRATEGICZNE	POZOSTAŁE DESTYMULANTY
<ul style="list-style-type: none"> 1) powódzie, 2) wysoki poziom państwowych obciążeń fiskalnych i parafiskalnych, 3) wysoka grawitacja społeczno-gospodarcza Jeleniej Góry, Wałbrzycha i Kamiennej Góry skutkująca: <ul style="list-style-type: none"> a) ujemnym bilansem migracji, b) odpływem kapitału z terenu gminy, c) lokalizowaniem inwestycji zewnętrznych nie na terenie gminy Marciszów, 4) regulacje prawne skutkujące wzrostem poziomu kosztów pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) zbyt małe zaangażowanie instytucji regionalnych i ponadregionalnych w działania na rzecz rozwoju gmin o niewykorzystanym potencjale turystyczno-rekreacyjnym – takich jak Gmina Marciszów, 2) zanieczyszczenia środowiska naturalnego napływające spoza obszaru gminy, 3) negatywny wpływ czynników zewnętrznych (nawozy, ścieki) na zasoby wód podziemnych, 4) tranzyt komunikacyjny (w swym negatywnym zakresie) – obniżenie poziomu bezpieczeństwa na drogach.

6.6. Szanse wewnętrzne

Tabela 7. Szanse wewnętrzne Gminy Marciszów

STRATEGICZNE SZANSE WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE WEWNĘTRZNE
<p>1) nowe, obiecujące pomysły mieszkańców mające na celu aktywizację społeczno-gospodarczą gminy,</p> <p>2) prawna i finansowa możliwość prowadzenia aktywnej samorządowej polityki gospodarczej,</p> <p>3) prawna możliwość pozyskania specjalnej strefy ekonomicznej,</p> <p>4) skłonność części mieszkańców do stałego podnoszenia swoich kwalifikacji,</p> <p>5) wzrost dochodów części mieszkańców gminy,</p> <p>6) możliwość zaangażowania szerokich kręgów społeczno-gospodarczych w</p>	<p>1) społeczne:</p> <p>a) rozwój lokalnych NGO¹ oraz ich oferty współpracy z samorządem gminy w zakresie kreowania jej rozwoju,</p> <p>b) skłonność młodzieży do udziału w przedsięwzięciach o charakterze kulturalnym i sportowym,</p> <p>c) zainteresowanie znaczącej części mieszkańców gminy (głównie młodzieży) rozpoczęciem lub intensyfikacją uprawiania sportu,</p> <p>d) gotowość części mieszkańców do rozpoczęcia lub intensyfikacji działań wolontarystycznych na rzecz gminy,</p> <p>e) skłonność mieszkańców do udziału w lokalnych grupach działania,</p> <p>f) organizacyjna i finansowa możliwość podtrzymywania aktywności społecznej,</p> <p>g) możliwość wykorzystania aktywności organizacji społecznych w procesie rozwiązywania aktualnych problemów społecznych oraz zabezpieczania się przed zagrożeniami rozwoju sfery społecznej,</p> <p>h) otwartość dzieci i młodzieży na propozycje w zakresie spędzania wolnego czasu,</p> <p>i) skłonność części mieszkańców do udziału w przedsięwzięciach służących poprawie estetyki gminy,</p> <p>2) gospodarcze:</p> <p>a) gotowość części mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek,</p> <p>b) zamierzenia inwestycyjne lokalnych podmiotów gospodarczych,</p> <p>3) środowiskowe:</p> <p>a) wzrost świadomości ekologicznej części mieszkańców gminy,</p>

¹ NGO - międzynarodowa nazwa określająca organizację pozarządową, będącą skrótem angielskiego *non-governmental organization*.

STRATEGICZNE SZANSE WEWNĘTRZNE		POZOSTAŁE SZANSE WEWNĘTRZNE
konsekwentną realizację strategii rozwoju gminy.		4) samorządowe: a) możliwość skutecznej i efektywnej realizacji fakultatywnych oraz obligatoryjnych zadań samorządowych za pomocą semipublicznych instytucji rozwoju lokalnego, b) finansowa i techniczna możliwość wykorzystania najnowszych technik telekomunikacyjnych i informatycznych w całym procesie kształcenia dzieci i młodzieży, c) wysokie zainteresowanie środowisk nauczycielskich podnoszeniem własnych kwalifikacji.

6.7. Szanse zewnętrzne

Tabela 8. Szanse zewnętrzne Gminy Marciszów

STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
<p>1) teleinformacyjne:</p> <p>a) rozwój Internetu, technologii i usług teleinformatycznych oraz kultury społeczeństwa informacyjnego,</p> <p>b) nowoczesne technologie szerokopasmowego dostępu do Internetu,</p> <p>2) rosnący poziom mobilności Polaków,</p> <p>3) integracyjne:</p> <p>a) integracja Polski z Unią Europejską – otwarcie rynków zbytu, swobodny przepływ ludzi, usług, towarów i kapitału,</p> <p>b) oferta krajowych i transgranicznych (Unia Europejska – fundusze strukturalne, fundusz spójności) tzw. „instytucji i programów pomocowych” dotycząca wsparcia pozamaterialnego i materialnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samorządów i innych podmiotów publicznych, • podmiotów gospodarczych, • organizacji pozarządowych, • właścicieli gospodarstw rolnych, • pozostałych osób fizycznych, • właścicieli i administratorów obiektów zabytkowych, 	<p>1) gospodarcze:</p> <p>a) idea partnerstwa publiczno-prywatnego oraz nowelizacja ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym,</p> <p>b) rozwój podmiotów gospodarczych funkcjonujących w sąsiedztwie gminy,</p> <p>c) proces globalizacji gospodarki,</p> <p>d) liberalizacja handlu międzynarodowego,</p> <p>e) wysoki stopień mobilności kapitału,</p> <p>f) nieprzewidywalna sytuacja gospodarcza i polityczna wielu regionów świata – fakt ten zwiększa atrakcyjność inwestycyjną Polski jako stabilnego, przewidywalnego państwa zlokalizowanego w stabilnym regionie świata,</p> <p>g) obecność nowych, dużych podmiotów gospodarczych na terenie Dolnego Śląska,</p> <p>h) finansowa i techniczna możliwość rozwoju walorów użytkowych gminy decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej gminy,</p> <p>i) rosnący popyt na energię wytwarzaną ze źródeł odnawialnych,</p> <p>j) rosnący popyt na runo leśne,</p> <p>k) rosnący popyt na produkty zielarskie,</p> <p>2) rozwój organizacji pozarządowych o regionalnym i krajowym zasięgu działalności (NGO),</p>

STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
<ul style="list-style-type: none"> • lokalnych grup działania, <p>4) gospodarcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) poszukiwanie, przez inwestorów zagranicznych oraz zewnętrznych krajowych, atrakcyjnych miejsc pod nowe inwestycje, b) prawno-organizacyjne możliwości wspierania rozwoju lokalnych podmiotów gospodarczych i pozyskiwania inwestorów zewnętrznych, c) popyt na produkty rolne wytwarzane na terenie gminy, d) rosnący popyt na „zdrową żywność”, e) wysoki popyt na drewno i wysoko przetworzone wyroby z drewna, <p>5) planowana budowa autostrad i dróg ekspresowych,</p> <p>6) samorządowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wzrost popytu ościennych gmin na wodę pitną, b) możliwość czerpania przez samorząd korzyści z udziału gminy w związkach, fundacjach, stowarzyszeniach i innych organizacjach, a także współpraca z nimi, c) niski poziom kosztów kredytów bankowych ułatwiający samorządom zaciąganie bankowych zobowiązań, d) możliwość przenoszenia inicjatyw gminnych o znaczeniu ponadlokalnym na szczebel powiatowy i wojewódzki, <p>7) szanse rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na usługi agroturystyczne i kultu- 	<p>3) samorządowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) postępująca decentralizacja realizacji zadań publicznych, b) gotowość władz sąsiednich samorządów do współpracy bilateralnej, c) gotowość potencjalnych partnerów transgranicznych do nawiązywania i rozwijania współpracy z samorządem Gminy Marciszów, d) gotowość transgranicznych partnerów gminnych placówek oświatowych do rozwoju współpracy, e) skłonność samorządów zagranicznych (szczególnie z terenów Unii Europejskiej) do nawiązywania i rozwijania współpracy transgranicznej, f) możliwość wykorzystania doświadczeń w zakresie kreowania rozwoju zrównoważonego nabytych przez inne krajowe i zagraniczne samorządy, g) możliwość wykorzystania najnowszych osiągnięć nauk z zakresu organizacji i zarządzania w administracji publicznej, gospodarki komunalnej, interwencjonizmu samorządowego, marketingu przestrzeni itp. w kreowaniu rozwoju gminy, h) rozwój rynku usług konsultingowych w zakresie pozyskiwania środków unijnych, <p>4) szanse rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nowoczesne techniki i środki promocji zwią-

STRATEGICZNE SZANSE ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE SZANSE ZEWNĘTRZNE
<p>rę wiejską,</p> <p>b) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę aktywną,</p> <p>c) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na nowoczesne, niekonwencjonalne usługi turystyczne i paraturystyczne (np. sporty ekstremalne),</p> <p>d) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na ekoturystykę,</p> <p>e) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę i weekendową,</p> <p>f) wysoki zagraniczny i krajowy popyt na turystykę i rekreację rowerową,</p> <p>g) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę i rekreację pieszą,</p> <p>h) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na rekreację hippiczną,</p> <p>i) stały wysoki krajowy popyt na rekreację nad wodą,</p> <p>j) stały popyt na turystykę namiotową,</p> <p>k) stałe zainteresowanie wędkarstwem,</p> <p>l) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę górską,</p> <p>m) rosnący krajowy, turystyczno-rekreacyjny popyt na tradycyjne wyroby kulinarne,</p> <p>n) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę kulturową,</p> <p>o) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę historyczną,</p> <p>p) rosnący zagraniczny i krajowy popyt na turystykę industrialną,</p> <p>q) działalność Polskiej Organizacji Turystycznej i Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej.</p>	<p>zane ze środkami masowego przekazu,</p> <p>b) rosnący regionalny popyt na działki letniskowe i budowlane,</p> <p>c) poszukiwanie przez organizatorów, atrakcyjnych lokalizacji ponadlokalnych, regionalnych, krajowych, a nawet międzynarodowych, nowoczesnych imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych itp.,</p> <p>5) poszukiwanie przez mieszkańców regionu atrakcyjnych miejsc pod budowę domów jednorodzinnych,</p> <p>6) środowiskowe:</p> <p>a) rozwój prośrodowiskowych dążeń samorządów sąsiednich,</p> <p>b) wzrost wartości surowców wtórnych,</p> <p>c) nowoczesne, bezodpadowe i małoodpadowe technologie ciepłownicze,</p> <p>d) rozwój technologii energetycznych wykorzystujących odnawialne źródła energii, w tym biomasę,</p> <p>e) nowe regulacje prawne uwzględniające standardy środowiskowe Unii Europejskiej,</p> <p>7) nowe technologie i urządzenia techniczne mogące rozszerzyć zakres lub podnieść skuteczność i efektywność działalności samorządu Gminy Marciszów, podmiotów gospodarczych oraz innych organizacji i instytucji.</p>

6.8. Zagrożenia wewnętrzne

Tabela 9. Zagrożenia wewnętrzne Gminy Marciszów

STRATEGICZNE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE
<p>1) zagrożenia ekonomiczne:</p> <p>a) wzrost cen nieruchomości,</p> <p>2) zagrożenia bezpieczeństwa:</p> <p>a) zagrożenie powodziowe,</p> <p>b) zagrożenie pożarowe - ze względu na znaczące obszary leśne,</p> <p>3) zagrożenia demograficzne:</p> <p>a) spadek liczby ludności gminy jako wynik ujemnego salda migracji.</p> <p>4) zagrożenia samorządowe:</p> <p>g) zagrożenie nie uzyskania wsparcia finansowego z funduszy Unii Europejskiej na skutek braku lub dezaktualizacji obligatoryjnych i fakultatywnych dokumentów planistycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, • Programu Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych, • Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, • Programu Ochrony Środowiska, • Programu Lokalnej Polityki Gospodarczej, 	<p>1) zagrożenia bezpieczeństwa:</p> <p>a) zagrożenia komunikacyjne,</p> <p>b) rozwój tradycyjnych i nowych form przestępczości,</p> <p>2) zagrożenia społeczne:</p> <p>a) brak identyfikacji mieszkańców z gminą i regionem,</p> <p>b) rozwój społecznych postaw roszczeniowych,</p> <p>c) utrwalanie się w świadomości bezrobotnych zjawiska bezrobocia jako „sposobu na życie”,</p> <p>d) zanikanie świadomości i wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego gminy i regionu,</p> <p>3) zagrożenia ekologiczne:</p> <p>a) wzrost ilości wytwarzanych w gminie odpadów komunalnych.</p>

STRATEGICZNE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE		POZOSTAŁE ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE
<ul style="list-style-type: none">• Programu Promocji Gospodarczej,• Programu Działań na Rzecz Zatrudnienia Mieszkańców Gminy Marciszów,• Programu Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych,• Programu Budowy Społeczeństwa Obywatelskiego,• Programu Bezpieczeństwa Publicznego,• Programu Komunikacji Społecznej.		

6.9. Zagrożenia zewnętrzne

Tabela 10. Zagrożenia zewnętrzne Gminy Marciszów

STRATEGICZNE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE	POZOSTAŁE ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE
<p>1) zagrożenia ekonomiczne:</p> <p>a) objęcie obszarem „Natura 2000” zbyt dużej części gminy.</p> <p>2) wzrost pozycji konkurencyjnej innych gmin regionu, jako potencjalnych miejsc lokalizacji średnich i dużych inwestycji.</p>	<p>1) zagrożenia ekonomiczne:</p> <p>a) rozwój podmiotów gospodarczych będących konkurentami najważniejszych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie gminy,</p> <p>2) zagrożenia systemu samorządu lokalnego:</p> <p>a) zwiększanie zakresu zadań własnych gminy bez zapewnienia odpowiednich środków na ich realizację,</p> <p>b) niekorzystne dla Gminy Marciszów zmiany uregulowań prawnych w zakresie systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego,</p> <p>c) zagrożenia wynikające z braku spójnej, długofalowej i skutecznej polityki regionalnej i sektorowej państwa (np. nieodpowiednia alokacja środków w ramach programów regionalnych),</p> <p>3) zagrożenia społeczne:</p> <p>a) czynniki zewnętrzne, które mogą spowodować zanik kultury lokalnej i utratę przez mieszkańców tożsamości terytorialnej,</p> <p>b) promocja społecznych postaw roszczeniowych,</p> <p>c) rozwój tradycyjnych i nowych form przestępczości oraz patologii społecznych,</p> <p>4) rozwój walorów użytkowych zamieszkania, pracy i obsługi sąsiednich gmin oraz dalej położonych, dużych miast,</p> <p>5) potencjalne, negatywne skutki integracji europejskiej.</p>

Część III – planistyczna

7. Przedmiot i podmioty Strategii

Precyzyjne określenie podmiotu będącego realizatorem i weryfikatorem działań przewidzianych w niniejszej Strategii ma charakter kluczowy. Decyduje bowiem o kształcie i zawartości Strategii. W konsekwencji przesądza nie tylko o odpowiedzialności za jej realizację, ale daje również obraz szans jej urzeczywistnienia.

Kategorię gminy można postrzegać na dwa sposoby. Jest ona z jednej strony jednostką samorządu terytorialnego powołaną w celu realizacji ustawowo określonych zadań (w tym kontekście jest korporacją terytorialną wykonującą, zgodnie z wolą ustawodawcy, przypisane jej zadania), natomiast z drugiej, wielopłaszczyznowym układem gospodarczym, społecznym i środowiskowym mieszczącym się w granicach gminy jako jednostki samorządowej. W tym drugim znaczeniu jest kategorią znacznie szerszą niż struktury samorządowe. Jej ewolucja w wielu momentach nie jest związana z zadaniami ustawowymi przypisanymi do samorządu gminy. Pojawiają się zatem następujące **warianty kombinacji przedmiot-podmiot Strategii**:

1. materialne i niematerialne elementy Gminy Marciszów oraz procesy zachodzące między nimi, które mieszczą się w zakresie gminnych zadań samorządu jako przedmiot Strategii oraz władze samorządowe jako jej podmiot,
2. wszystkie materialne i niematerialne elementy Gminy Marciszów oraz procesy zachodzące między nimi jako przedmiot Strategii oraz zbiór organizacji, instytucji, przedsiębiorstw, osób itp. mających na nie wpływ jako jej podmiot,
3. materialne i niematerialne elementy Gminy Marciszów oraz procesy zachodzące między nimi, które mieszczą się w zakresie kompetencji samorządu i współpracujących z nim partnerów jako przedmiot Strategii oraz władze samorządowe i ich partnerzy współdziałania strategicznego jako jej podmiot,

Obecnie, w dobie gwałtownie rozwijających się teorii rozwoju terytorialnego, od samorządu Gminy Marciszów oczekuje się, że będzie on **siłą motoryczną rozwoju lokalnego przy możliwie najszerszej reprezentacji interesów lokalnej społeczności**. Interesem tym nie jest już tylko zaspokajanie potrzeb bieżących – czyli wykonywanie poleceń ustawy. Formułę tę, ze względu na jej ograniczoność, należy uznać za historyczną.

Dziś interes społeczności lokalnej Gminy Marciszów leży w **wykreowaniu i utrzymaniu rozwoju całego kompleksu walorów użytkowych i sił wytwórczych układu lokalnego**. Oczekuje ona nawet, iż władze gminne zaangażują się w zapewnienie korzystnych dla Gminy Marciszów decyzji znajdujących się w wyłącznych kompetencjach innych organów władzy publicznej, np. poprzez działania informacyjne. W związku z tym, pierwszy z wariantów musi zostać odrzucony. Za taką decyzją przemawia również **aktywność wielu potencjalnych partnerów współdziałania strategicznego**, którzy postulują o włączenie ich w działania samorządu lub już w tych działaniach współuczestniczą.

Wariant drugi cechuje się jeszcze większymi wadami, z których podstawową jest brak realnych możliwości zaangażowania wszystkich podmiotów i osób mających wpływ na rozwój gospodarczej, społecznej i środowiskowej sfery gminy, w realizację Strategii. Decyduje o tym chociażby nierzadka sprzeczność ich interesów, bardzo duża liczebność, niejednorodna skłonność do działania na rzecz gminy, czy dynamiczna zmienność ich zbioru. Wśród wad takiego rozwiązania wymienić należy również rozmycie odpowiedzialności za realizację Strategii, brak możliwości skonstruowania ośrodka decyzyjnego obejmującego tak różnorodny zbiór podmiotów oraz egzekwowania ustaleń, a także brak możliwości jednoznacznego określenia podmiotu monitorującego wdrażanie.

Licznymi zaletami charakteryzuje się natomiast wariant trzeci, który został przyjęty w konstrukcji Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.

Umożliwia on bowiem:

1. **rozszerzenie zakresu przedmiotowego Strategii** na wiele spośród tych obszarów, które są istotne dla rozwoju Gminy Marciszów, a które pozostają poza dyspozycjami ustawowymi skierowanymi do samorządu gminy. Pozytywne konsekwencje realizacji Strategii obejmą zatem większą część gospodarki lokalnej Gminy Marciszów,
2. **rozszerzenie samorządowych możliwości realizacji Strategii o potencjał działań partnerów współdziałania strategicznego**. Skutkiem tego zwiększeniu ulega nie tylko zakres przedmiotowy Strategii, ale także skuteczność i efektywność działań realizowanych w jej ramach. Niebagatelne znaczenie ma też zwiększenie potencjału zasobów pieniężnych i kadrowych zaangażowanych we wdrażanie Strategii,
3. **zwiększenie prawdopodobieństwa konsekwentnej realizacji Strategii** również w przyszłej kadencji władz samorządowych, będące wynikiem wielo-

płaszczyznowej jej realizacji oraz współuczestniczenia w niej podmiotów pozasamorządowych,

4. **zwiększenie pozytywnych efektów realizacji Strategii**, co wynika z korzyści, o których mowa w pkt. 1-3.

W związku z powyższym:

Przedmiotem Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 są zbiory:

- **elementów gospodarki lokalnej Gminy Marciszów**, takich jak: obiekty materialne (np. infrastruktura techniczna, nieruchomości, składniki ekosystemów), wartości niematerialne (np. krajobraz, kultura, wiedza mieszkańców), ludzie (mieszkańcy gminy i ich organizacje), podmioty gospodarcze oraz instytucje publiczne itp.
- **czynników zewnętrznych** (znajdujących się poza obszarem gminy), **które oddziałują lub mogą oddziaływać na gospodarkę lokalną Gminy Marciszów**

znajdujących się (lub mogących się znaleźć) pod bezpośrednim lub pośrednim wpływem samorządu Gminy Marciszów i jego partnerów współpracy strategicznej.

Z kolei podmiotami **Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 są jej władze samorządowe oraz władze podmiotów współdziałania strategicznego. Rola ich jest jednak wysoce zróżnicowana. Podmiotem głównym są władze samorządowe Gminy Marciszów. Na nich spoczywa zobowiązanie realizacji zadań i osiągnięcia celów niniejszej Strategii. One są zobligowane również do pozyskania, utrzymania i aktywizacji partnerów współdziałania, o których mowa wyżej.**

Odpowiedzialność za prawidłową realizację Strategii spoczywa przede wszystkim i solidarnie na Wójcie oraz Radzie Gminy, a jej ograniczenie może mieć miejsce w przypadku gdy:

1. działania władz przewidziane w Strategii polegają na udzieleniu wsparcia danemu podmiotowi, przy czym jego funkcjonowanie zależy nie tylko od owego wsparcia,

2. działania władz przewidziane w Strategii polegają na współpracy z danym podmiotem, przy czym nie wyraża on dostatecznego zainteresowania tą współpracą lub nie jest w niej wystarczająco aktywny/skuteczny/efektywny,
3. realizacja danego działania została przekazana partnerowi (partnerom) współdziałania strategicznego.

Konsekwencją przyjęcia takiej koncepcji jest wprowadzenie do Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 listy zadań, które konkretyzują jej zakres przedmiotowy, a jednocześnie odnoszą się do zakresu podmiotowego (rozdział 14). W jej skład wchodzi zadania:

1. **korespondujące z zadaniami ustawowymi** – ich realizacja będzie jednocześnie wypełnieniem dyspozycji ustawowych (np. zadania z zakresu infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej). **Jedynym lub głównym realizatorem tych zadań będzie samorząd Gminy Marciszów.** Nie oznacza to jednak, że Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 powinna zawierać zadania korespondujące ze wszystkimi zadaniami ustawowymi. Nie jest groźną sytuacją brak jakiegokolwiek zadania strategicznego odnoszącego się do danego zadania ustawowego. Nie oznacza to bowiem, że jego realizacja będzie zaniechana. Wręcz przeciwnie. Niezbędne jest jego normalne wykonywanie, lecz w sytuacji Gminy Marciszów fakt ten nie będzie miał strategicznego znaczenia.
2. **fakultatywne, których jedynym lub głównym realizatorem będzie samorząd Gminy Marciszów** – to zadania nie przewidziane ustawami regulującymi funkcjonowanie samorządu gminnego, lecz istotne z punktu widzenia prawidłowego rozwoju Gminy Marciszów jako wielowymiarowego układu społeczno-gospodarczego. Podstawą prawną realizacji tych zadań jest kompetencja generalna samorządu gminy wyrażona w ustawie o samorządzie gminnym. Liczba i zakres przedmiotowy tych zadań są pochodną: roli jaką władze Gminy Marciszów zamierzają pełnić we wspieraniu rozwoju gminy, ilości środków znajdujących się w dyspozycji samorządu gminy, zdolności ww. władz w zakresie pozyskiwania środków pozabudżetowych oraz prognoz co do przebiegu tego procesu.
3. **fakultatywne, w stosunku do których samorząd Gminy Marciszów będzie współrealizatorem** – zadania, które są ważne dla rozwoju Gminy Marciszów, lecz z różnych powodów zaangażowanie samorządu Gminy Marciszów w ich re-

alizację powinno być ograniczone. W zależności od uwarunkowań i podjętych decyzji, jego rola może polegać na pełnieniu funkcji:

- a. inicjatora realizacji zadania,
- b. koordynatora realizacji zadania,
- c. pośrednika w negocjacjach związanych z zadaniem,
- d. głównego lub dodatkowego źródła finansowania realizacji zadania,
- e. źródła wsparcia merytorycznego dla podmiotu (podmiotów) realizującego zadanie,
- f. źródła wsparcia kadrowego dla podmiotu (podmiotów) realizującego zadanie,
- g. źródła informacji dla podmiotu (podmiotów) realizującego zadanie,
- h. współwykonawcy zadania,
- i. partnera w procesie pozyskiwania środków pozabudżetowych.

Wprowadzenie każdego z tego typu zadań do Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 zostało poprzedzone weryfikacją istnienia podmiotów-współrealizatorów:

- wyrażających już w chwili obecnej chęć współdziałania strategicznego z władzami lokalnymi Gminy Marciszów,
- których prawdopodobieństwo zaangażowania w realizację elementów Strategii jest wysokie.

8. Okres i horyzont czasowy Strategii i ich dynamika

Zakłada się, że realizacja zadań strategicznych zawartych w niniejszej Strategii przebiegać będzie głównie w przyszłej i kolejnej kadencji władz samorządowych. **Strategia Rozwoju Gminy Marciszów została bowiem sporządzona na lata 2011-2020.** Jednak część zadań w niej zawartych dotyczy już roku 2010. Są to bowiem zadania już rozpoczęte, lub takie, które powinny zostać rozpoczęte (np. projektowo) jeszcze w bieżącym roku, aby mogły być w pełni wdrożone w roku 2011. Biorąc pod uwagę, iż przyjęcie niniejszej Strategii nastąpiło z w połowie 2010 roku, można zatem przyjąć, że jej **okres wynosi nieco ponad 8 lat. Okres Strategii jest zatem przedziałem czasowym, w którym realizowane będą konkretne przedsięwzięcia inwestycyjne, organizacyjne, prawotwórcze, restrukturyzacyjne itp. (zadania strategiczne) wskazane w niniejszym dokumencie w rozdziale 14.3.**

Część zadań strategicznych, których realizacja zostanie sfinalizowana w końcowej części okresu strategii prawdopodobnie dostarczy pełnych efektów dopiero po jakimś czasie. Własność ta może dotyczyć nawet niektórych zadań zrealizowanych znacznie wcześniej. Stąd też, niektóre cele strategiczne i operacyjne mogą zostać osiągnięte w 2020 roku. W Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 przyjęto, że nastąpi to nie później niż do 2020 roku. Docelowy stan Gminy Marciszów, do którego dąży się za pomocą niniejszej Strategii, to zatem stan po upływie ok. 11 lat, począwszy od dnia jej przyjęcia. **Horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 wynosi zatem 11 lat i sięga roku 2020.**

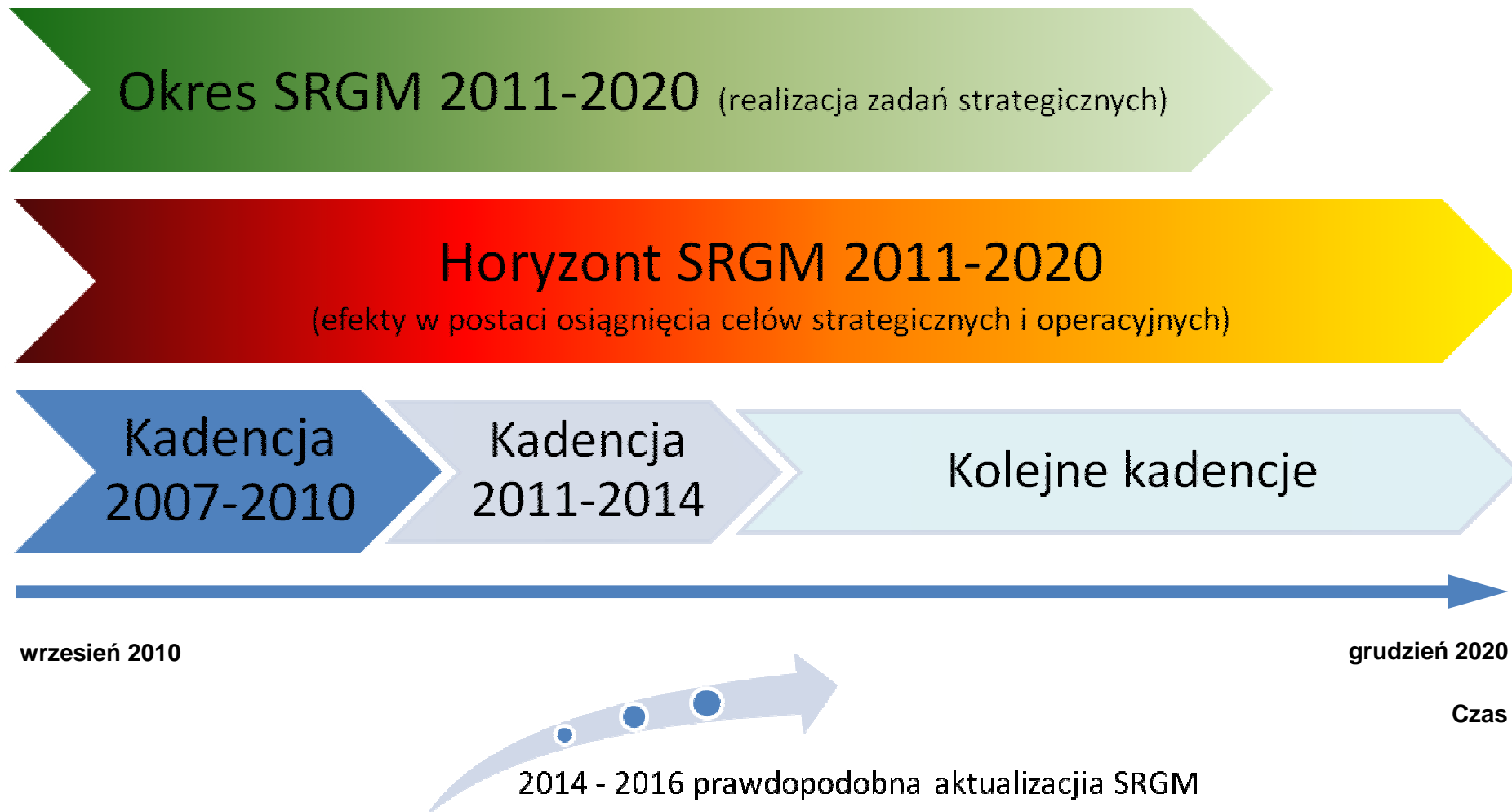

Planowanie strategiczne to planowanie ciągle. Przyjęcie 8-letniego okresu i 11-letniego horyzontu Strategii **nie oznacza, że kolejna Strategia będzie sporządzana za 8-11 lat.** Zmienne otoczenie, pojawiające się nowe szanse i zagrożenia, zmieniające się uwarunkowania prawne oraz wiele innych czynników, przesądzają o tym, że **Strategia Rozwoju Gminy Marciszów będzie najprawdopodobniej przygotowana/aktualizowana wcześniej (najprawdopodobniej za 5-7 lat), lecz ponownie na kolejne (około) 8/11 lat. Okres i horyzont Strategii oddalają się zatem w czasie – są dynamiczne.**

Rysunek 4. Graficzna interpretacja okresu i horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

9. Misja gminy i beneficjenci Strategii

Misja to odpowiedź na pytanie: „**Po co istniejesz?**”. Powód istnienia gminy określony został przez ustawodawcę jako wykonywanie określonych ustawami zadań publicznych o charakterze lokalnym. Misją każdej polskiej gminy, w tym również Gminy Marciszów, jest zatem: „**Pełnienie roli służebnej w stosunku do społeczności zamieszkującej na jej terenie**”.

Głównym beneficjentem Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 są zatem mieszkańcy tej gminy. Ideą budowy i wdrażania Strategii jest bowiem udoskonalenie procesu wypełniania przez samorząd służebnej w stosunku do nich misji. Efektem realizacji Strategii będzie zwiększenie korzyści mieszkańców, jakie odnosić będą zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym. Rozwój Gminy Marciszów, kreowany poprzez wdrażanie Strategii będzie tożsamy z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców na płaszczyźnie gospodarczej, społecznej i środowiskowej.

Beneficjentami Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 staną się również:

- **podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy** – Strategia obejmuje działania służące kreowaniu i stabilizowaniu korzystnych warunków tworzenia oraz rozwoju podmiotów gospodarczych. Obejmuje również działania z zakresu wspierania rozwoju działalności gospodarczej.
- **organizacje społeczne funkcjonujące na terenie gminy** – wiele z zadań przewidzianych w Strategii w swym zakresie merytorycznym dotyczy organizacji społecznych działających w sferze kultury, edukacji, nauki, sportu, rekreacji, zdrowia, przyrody i innych.

Korzyści jakie dzięki realizacji Strategii odniosą przedsiębiorstwa i organizacje społeczne będą jednak wyłącznie pochodną korzyści mieszkańców. Oznacza

to, że rozwój podmiotów gospodarczych i organizacji społecznych musi zostać podporządkowany interesom społeczności lokalnej Gminy Marciszów. Niedopuszczalna jest sytuacja odwrotna. Pełnienie przez podmioty gospodarcze i ww. organizacje roli beneficjentów, będzie mieć zatem miejsce w tych sytuacjach, w których ich rozwój jest tożsamy z dodatnim bilansem zmian korzyści i kosztów społeczności lokalnej.

Jako beneficjenta Strategii traktować można również środowisko przyrodnicze Gminy Marciszów. Szereg działań, które będą realizowane w jej ramach służyć będzie zabezpieczeniu lokalnych składników ekosystemów przed degradacją lub skutkować będzie ich sanacją. Niektóre z nich sprzyjać będą również ekosystemom ponadlokalnym. Niezwykle istotne znaczenie będzie mieć również zagwarantowanie takiego użytkowania zasobów środowiskowych, aby proces ten mógł być prowadzony w sposób nieprzerwany, co jest wypełnieniem jednej z podstawowych zasad ekorozwoju. **Ostatecznym konsumentem korzyści środowiskowych będzie wspomniane już wcześniej społeczeństwo Gminy Marciszów, co oznacza, iż waloryzacja ekosystemów będzie składnikiem korzyści mieszkańców.**

Zakres roli Gminy Marciszów w pełnieniu roli służebnej w stosunku do społeczności lokalnej wynika z jednej strony z zadań enumeratywnie wskazanych w ustawie, natomiast z drugiej, z szeregu czynników charakterystycznych dla tej gminy, takich jak np.: cechy środowiska naturalnego, poziom bezrobocia, wyposażenie infrastrukturalne, wykształcenie mieszkańców, tradycje lokalne, uwarunkowania demograficzne, struktura gospodarcza, aspiracje społeczności i władz, system infrastruktury społecznej oraz wielu innych. Można zatem stwierdzić, że **zakres działań służących realizacji analogicznej dla wszystkich gmin misji jest różny dla każdej spośród nich**, a różnice te wynikają z różnic pomiędzy gminami.

Wizja rozwoju gminy, to z kolei **wyobrażenie jej przyszłego stanu we wszystkich trzech jej sferach rozwoju - gospodarczej, społecznej i środowiskowej.** Stan ten chce osiągnąć jej samorząd poprzez wypełnienie swojej misji. Skuteczne i efektywne

wypełnienie tej misji, jest możliwe tylko wtedy, gdy działania samorządu zostaną precyzyjnie zaplanowane, skoordynowane i wykonane.

Oznacza to, że **Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 jest najważniejszą metodą wypełnienia misji Gminy Marciszów, skutkującego urzeczywistnieniem jej wizji.** Wizja ta została przedstawiona poniżej.

10. Wizja rozwoju gminy

Struktura zaprezentowanej poniżej wizji przyszłości nie jest przypadkowa. Jej składniki stanowią zbiór strategicznych punktów w wielowymiarowej przestrzeni Gminy Marciszów charakteryzujących się synergicznymi powiązaniem wzajemnymi. Podobnie sytuacja przedstawia się jeśli chodzi o ilościowy wymiar jej komponentów. Istnieje oczywiście dalsza możliwość rozbudowywania składników omawianej wizji. Obszerna część aspektów rozwoju gminy nie została bowiem tu zaprezentowana. Nie oznacza to jednak, iż uszła uwadze podmiotu planistycznego. Ograniczenie zakresu wizji do wyżej przedstawionego miało bowiem na celu możliwie silne powiązanie jej z pozostałymi ustaleniami SRGM 2011-2020, które nie mogą być i nie są oderwane od kompetencji oraz możliwości materialnych samorządu lokalnego. Zaprezentowana wizja obejmuje zatem te obszary funkcjonalne Gminy Marciszów, z którymi związana jest lub może być działalność samorządu. Nie uwzględnienie tej zasady oznaczałoby prawo do sformułowania wyjątkowo rozbudowanego obrazu gminy, którego większa część elementów nie byłaby w żaden sposób zależna od podmiotu tworzącego i zamierzającego wdrażać Strategię.

Podkreślić należy również, iż przedstawiona niżej wizja rozwoju jest zgodna z oczekiwaniami społeczności Gminy Marciszów i zbiorowości funkcjonujących na jej terenie podmiotów gospodarczych. Oczekiwania te identyfikowane były i są na drodze konsultacji, jakie na bieżąco prowadzą władze gminne, zarówno w trakcie spotkań indywidualnych, jak i licznych spotkań gremialnych organizowanych w procesie sporządzania i wdrażania różnorodnych programów i planów, w tym również niniejszej Strategii. Informacje o potrzebach mieszkańców i firm gminy pochodzą również ze źródeł statystyki publicznej, opracowań studialnych i monograficznych, mediów, a także od przedstawicieli społeczności Gminy Marciszów jakimi są członkowie władz gminnych.

Realizacja składników zaprezentowanej wizji Gminy Marciszów jest uwarunkowana określeniem szczegółowej procedury działań (różnorodnych podmiotów lokalnych) mających na celu stworzenie logicznej sekwencji zdarzeń wyznaczających i stymulujących tempo lokalnego rozwoju, jej polifunkcyjny charakter, zakres i zasady racjonalnego użytkowania przestrzeni oraz dynamikę i przestrzenną strukturę zagospodarowania infrastrukturalnego. Taką spójną wewnątrznie i logiczną sekwencją niezbędnych działań jest właśnie Strategia. Dokonuje ona bowiem identyfikacji, sformułowanych w następnych rozdziałach, celów strategicznych i operacyjnych, a także odpowiadających im zadań strategicznych.

10.1. Gospodarka

Gospodarka Gminy Marciszów ulegnie znaczącemu rozwojowi. Zwiększeniu ulegnie liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy oraz miejsc pracy przez nie tworzonych. Stosowane w nich będą istotnie nowocześniejsze technologie. Ich pozycja konkurencyjna będzie silna, a negatywny wpływ na lokalne ekosystemy nieznaczny. Rozwój gospodarczy gminy będzie również zasługą rolnictwa.

Struktury gospodarcze, w tym przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa, objęte zostaną lokalnym interwencjonizmem samorządowym, stosowanym przez władze Gminy Marciszów. Osłabi to niedomagania lokalnych rynków oraz wzmocni ich więzi z rynkami ponadlokalnymi, a także skoryguje ich negatywne, z punktu widzenia gminy, dostosowania strukturalne. Samorząd Gminy Marciszów będzie się w tym celu posługiwał skoordynowaną paletą instrumentów determinujących lub wpływających na decyzje lokalnych i zewnętrznych podmiotów gospodarczych oraz innych jednostek i osób związanych z działalnością gospodarczą.

Do najważniejszych spośród nich będzie można zaliczyć: progospodarcze zarządzanie nieruchomościami, wspieranie procesów inwestycyjnych, progospodarcze planowanie przestrzenne, partnerstwo publiczno-prywatne, wspieranie przedsiębiorców w pozyskiwaniu pracowników, promocję gospodarczą oraz preferencje fiskalne.

Całość tych działań realizowana będzie we współpracy ze środowiskami biznesu za pomocą sprawnego systemu konsultacji i wymiany informacji.

Znaczącemu przeobrażeniu ulegnie zjawisko bezrobocia. Jego najistotniejszą cechą przestanie być liczebność bezrobotnych. Ta bowiem ulegnie znaczącemu spadkowi. Problemami rozwiązywanymi przez władze lokalne i powiatowe będą bowiem: niedostatek kwalifikacji osób bezrobotnych, aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy od co najmniej kilku lat, a także zapobieganie kreacji postaw, w których bezrobocie to sposób na życie. Generalizując, wymienione władze będą rozwiązywać paradoks funkcjonowania zjawiska bezrobocia równoległe z niezaspokojonym popytem na pracę tworzonym przez firmy funkcjonujące w gminie i jej bezpośrednim otoczeniu. Służyć temu będzie nie tylko opisana wyżej interwencja, ale także lokalne, udoskonalone systemy pomocy społecznej, pośrednictwa pracy, poradnictwa oraz edukacji obywatelskiej.

Znacznie bogatsza niż dziś będzie infrastruktura techniczna gminy.

Wszystkie drogi lokalne posiadać będą pozbawione wad i uszkodzeń, trwałe nawierzchnie. Wszystkie wymagające tego odcinki dróg zostaną w odpowiednich miejscach wyposażone w niezbędną infrastrukturę okołodrogową, w tym przede wszystkim w chodniki, energooszczędne oświetlenie uliczne i miejsca parkingowe. Całość obszarów zurbanizowanych obejmą sieć wodociągowa i sieć kanalizacyjna. Wszyscy mieszkańcy gminy będą mieli możliwość korzystania z Internetu, w tym większość za pośrednictwem dostępu szerokopasmowego. Cały obszar gminy będzie objęty sprawnym systemem gospodarki wodami powierzchniowymi zapewniającym wysoki poziom bezpieczeństwa powodziowego.

10.2. Społeczeństwo

Gmina Marciszów stanie się ośrodkiem sportu i rekreacji. Z obiektów i usług sportowo-rekreacyjnych korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy gminy, ale również jej bliskiego otoczenia. Na terenie gminy odbywać się będą masowe imprezy sportowe i rekreacyjne. Aktywny tryb życia ulegnie znaczącej popularyzacji nie tylko wśród młodzieży, ale również w środowiskach osób dorosłych, a nawet starszych. Stanie się tak dzięki komunalnym inwestycjom w wyposażenie, infrastrukturę i obiekty sportowe, a także dzięki działaniom promującym aktywny fizycznie styl życia. Obok sportu masowego, za sprawą klubów sportowych i samorządu gminy rozwijać się będzie sport amatorski. Osiągnięcia klubów staną się jedną z ważniejszych metod promocji gminy.

System oświaty gminnej charakteryzował się będzie wysoką jakością kształcenia. Stałym programem edukacji obywatelskiej objęci będą dorośli mieszkańcy gminy.

Rozwinie się sfera usług socjalnych, medycznych i opiekuńczych. Rozwijane będą różnorodne medyczne programy edukacyjne, profilaktyczne i monitoringowe. Stałą opieką zostaną objęte osoby obłożnie chore, bezdomne, ubogie i w zaawansowanym wieku. Gmina Marciszów będzie przykładem jednostki samorządu terytorialnego biorącej pod uwagę potrzeby osób niepełnosprawnych. Szczególną opieką zostaną w tym zakresie objęte dzieci i młodzież. Funkcjonował będzie zintegrowany system przeciwdziałania pa-

tologiom społecznym (alkoholizm, narkomania, patologie rodziny itp.) łączący różnorodne działania profilaktyczne i sanacyjne. Stałym wsparciem dla działań samorządowych będzie działalność grup wolontariackich.

Gmina Marciszów charakteryzować się będzie wysokim poziomem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Społeczność gminy będzie miała pełne zaufanie do zapewniających jej służb i gotowa będzie z nimi aktywnie współpracować. Prócz tego, istotnym czynnikiem kreowania bezpieczeństwa będą stale prowadzone działania edukacyjne i profilaktyczne, ukierunkowane na wszystkie grupy społeczne i wiekowe, w szczególności na dzieci i młodzież.

System administracji samorządowej i jednostek organizacyjnych gminy należał będzie do nowocześniejszych i wydajniejszych w regionie. Wdrożone zostaną zintegrowane systemy podnoszenia jakości pracy. Wykorzystywane będą zawsze najefektywniejsze metody realizacji zadań publicznych, przy jednoczesnym, aktywnym pozyskiwaniu środków zewnętrznych, pochodzących głównie z funduszy Unii Europejskiej. Prowadzona będzie aktywna współpraca międzysamorządowa, także w układzie transgranicznym. Władze lokalne prowadzić będą aktywny i stały dialog społeczny z mieszkańcami gminy. Konsekwentnie wdrażana będzie strategia gminy, z której treści wynikać będą wzajemnie skoordynowane plany i programy niezbędne w perspektywie, długoterminowym i profesjonalnym zarządzaniu samorządem lokalnym.

Atrakcyjna i zróżnicowana oferta kulturalna, wykorzystująca dobrą bazę materialną, świadczyć będzie o wysokim poziomie rozwoju społecznego gminy. Organizatorska rola samorządu i jej jednostek będzie w tym zakresie tak samo istotna, jak rola mecenacka, inspiracyjna i koordynacyjna. Odbywać się będą przedsięwzięcia kulturalne o charakterze ponadlokalnym, ale jednocześnie poszerzona zostanie oferta kulturalna na obszarze wiejskiej części gminy.

Podstawą rozwoju systemu mieszkalnictwa będzie budownictwo indywidualne. Rola samorządu lokalnego będzie zatem przede wszystkim prawne i infrastrukturalne przygotowywanie nieruchomości. Ważnym elementem prourbanistycznej działalności samorządu stanie się realizacja programów rewitalizacji zdegradowanych obszarów wiejskich.

Mieszkańcy uznawać będą gminę za własną małą ojczyznę, w której istnieje wysokie prawdopodobieństwo na realizację własnych marzeń. Zjawisko to, nie tylko obniży motywację do trwałego opuszczania gminy, ale stanie się bodźcem przyciągającym ludzi młodych, wykształconych oraz aktywnych społecznie i gospodarczo.

Jedną z cech charakterystycznych dla Gminy Marciszów będzie wysoka aktywność władzy i społeczności lokalnej. Cennymi formami zagospodarowania aktywności społecznej będą liczne organizacje pozarządowe działające w obszarach kultury, sportu, rekreacji, edukacji, pomocy społecznej i ochrony środowiska.

Władzę w gminie sprawować będą wysoko wykwalifikowani i dynamiczni ludzie, szanujący wolę społeczności lokalnej oraz działający nie tylko w zakresie obligatoryjnych zadań samorządu gminy, ale również w obszarze wielu zadań fakultatywnych. Pomiędzy władzą a społeczeństwem funkcjonować będzie sprawny system komunikacyjny zapewniający, szybki, wielowymiarowy i bez zakłóceń, przepływ informacji.

10.3. Środowisko

Gmina Marciszów charakteryzować się będzie wysoką jakością składników środowiska naturalnego. Służyć temu będzie: sprawny system monitoringu najważniejszych aktywnych i potencjalnych źródeł zanieczyszczeń, szeroki zakres ekologicznej współpracy międzysamorządowej, akceptacja władz lokalnych dla poszanowania zasad rozwoju zrównoważonego, aktywność w wykorzystywaniu dostępnych prawnie instrumentów przymusu administracyjnego oraz powszechność wyposażenia miejscowości gminy we wszystkie proekologiczne media infrastrukturalne.

Ponadto, czystość środowiska będzie skutkiem funkcjonowania w gminie nowoczesnych systemów grzewczych oraz źródeł ciepła opartych na paliwach odnawialnych.

Władze lokalne prowadzić będą też aktywną politykę sanacji zdegradowanych ekosystemów w formie rekultywacji gleb, zalesień i nasadzeń.

Nowoczesny system gospodarki odpadami komunalnymi obejmował będzie wszystkich ich wytwórców z terenu gminy. Charakterystycznymi cechami tego systemu będą:

selektywność, recycling, nowoczesne unieszkodliwianie odpadów oraz selekcja odpadów niebezpiecznych. W program minimalizacji, segregacji i właściwego składowania odpadów włączona będzie znacząca część społeczności gminy. Zakończony zostanie proces usuwania azbestu.

Znaczącej poprawie ulegnie świadomość ekologiczna mieszkańców gminy. Marginalizacji ulegnie zjawisko dzikich wysypisk, wypalania łąk i ściernisk, wprowadzania domowych ścieków do wód i gruntu, spalania odpadów oraz wyrzucania surowców wtórnych.

Dbłość o środowisko stanie się charakterystyczna nie tylko dla osób młodych ale również dla przedstawicieli pokoleń starszych.

Gmina Marciszów prowadzić będzie aktywną politykę zarządzania informacją o środowisku. W sferze jej pozyskiwania stosowane będą: zintensyfikowane kontrole, pomiar poziomu zanieczyszczeń, badania i inwentaryzacje naukowe, identyfikacja źródeł zanieczyszczeń, monitoring eksploatacji górniczej i procesów przemysłowych z nią związanych, a także współpraca z instytucjami publicznymi diagnozującymi stan środowiska naturalnego.

Z kolei sferę dystrybucji tworzyć będą: działalność informacyjno-edukacyjna Urzędu Gminy oraz pozostałe jednostki organizacyjne gminy, w tym przede wszystkim szkoły.

11. Cele strategiczne i operacyjne

11.1. Istota i struktura celów

Wypełnienie, opisanej wyżej, misji samorządu Gminy Marciszów wymagać będzie podjęcia działań wzajemnie skoordynowanych w zakresie merytorycznym, organizacyjnym i finansowym, a także w czasie i przestrzeni. Pierwszym, kluczowym etapem owej koordynacji stało się wyznaczenie jednoznacznych, przejrzystych i nie pozostawiających wątpliwości, co do zgodności z ową misją, celów. Wśród tychże celów wyróżniono te, które mają najwyższą wagę, i które nazywano strategicznymi oraz podporządkowane im cele pośrednie (częstkowe), które nazywano operacyjnymi. **Cele strategiczne są zatem celami, których osiągnięcie warunkuje wypełnienie misji samorządu Gminy Marciszów polegające na urzeczywistnieniu wizji gminy. Są najważniejsze i nie mogą podlegać modyfikacji, aż do ponownej zmiany Strategii. Cele operacyjne są z kolei składowymi celów strategicznych, lub/i etapami na drodze do ich osiągnięcia. Są również ogniwem pośrednim między celami strategicznymi, a trzecim elementem struktury, jakim są zadania strategiczne**, czyli konkretne przedsięwzięcia podejmowane w ramach realizacji SRGM 2011-2020 (więcej na ich temat w rozdziale nr 14). Można powiedzieć, że cele operacyjne mają charakter techniczny, ponieważ ich wyznaczenie usprawnia proces wdrażania Strategii. **Spajają bowiem ogólne i syntetyczne kategorie misji, wizji i celów strategicznych ze szczegółami przedsięwzięć, monitoringu, sprawozdań itp.** Całość takiej struktury hierarchicznej wyrazić można schematem zamieszczonym na rysunku nr 5, (użyte w nim oznaczenia celów strategicznych S1, S2, S3 oraz operacyjnych O1, ... O16 pochodzą z rozdziałów nr 12.2 i 12.3), przy czym struktura ta charakteryzuje się kilkoma następującymi zaletami:

1. W podstawowym „polu widzenia” realizatora Strategii, jakim jest samorząd Gminy Marciszów, pozostaną nieliczne, najważniejsze, czyli strategiczne cele, przez co łatwiejsze stanie się zarządzanie tą gminą.
2. Ze względu na jasne wyartykułowanie ograniczonej grupy celów, władze Gminy Marciszów będą mieć stałą możliwość oceny wszelkich własnych i obcych działań pod kątem ich zgodności ze Strategią.

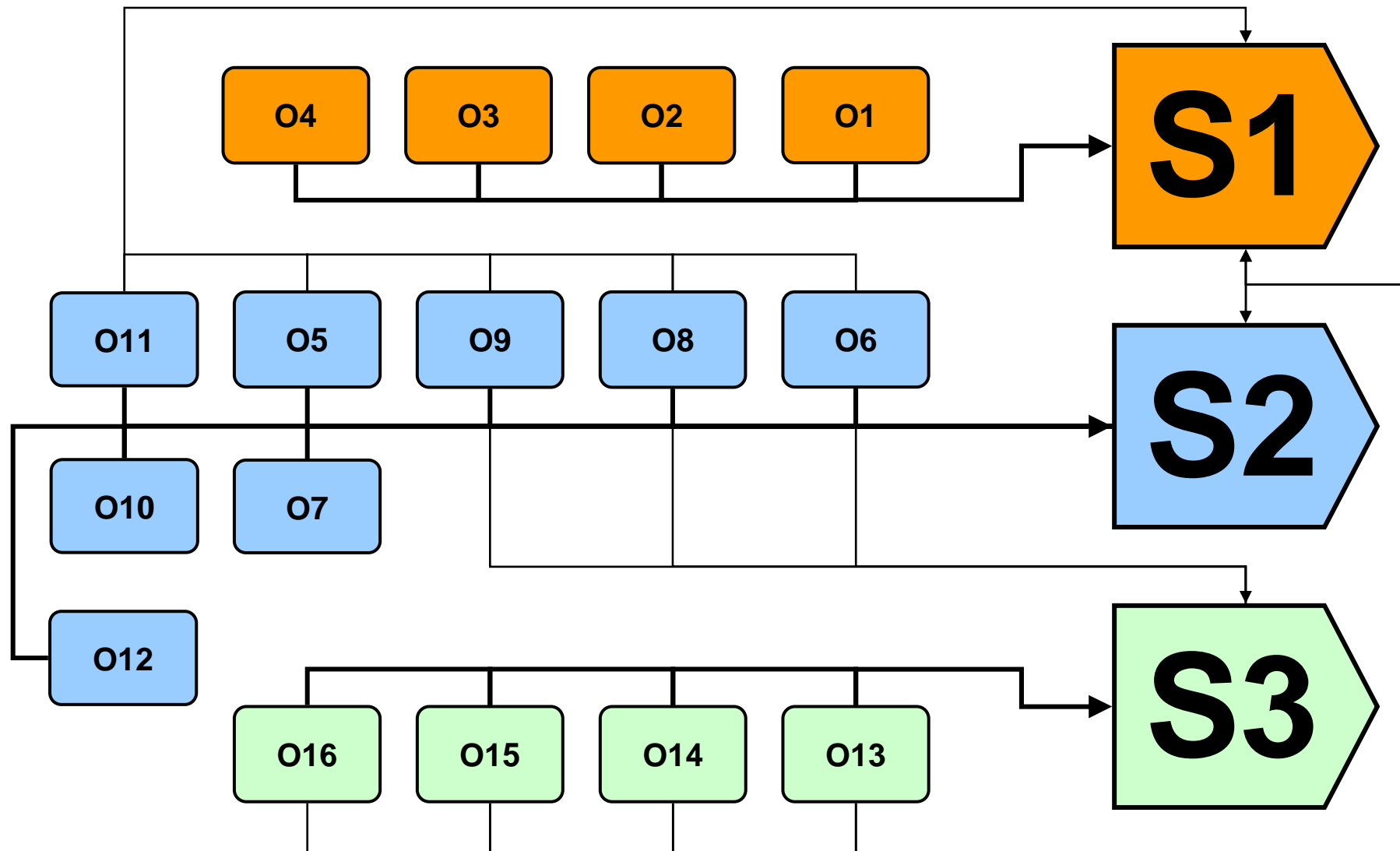

3. W miarę upływu czasu i prawdopodobnego następowania zmian uwarunkowań rozwojowych Gminy Marciszów, realizatorzy Strategii będą mieć możliwość takiego jej korygowania, aby wyznaczona wiązka celów dalej była osiągalna i osiągana.
4. Wyodrębnienie celów operacyjnych daje również możliwość prowadzenia precyzyjnego monitoringu SRGM 2011-2020, poprzez przyporządkowanie im zespołów wskaźników. Pozwoli to na precyzyjniejsze określenie terminów osiągnięcia poszczególnych etapów na drodze do osiągnięcia celów strategicznych. Więcej na ten temat w rozdziale 20.2.3.
5. Oparty na celach operacyjnych monitoring pozwoli na ocenę skuteczności i efektywności poszczególnych zadań strategicznych, a także na ich korekty w trakcie realizacji.
6. W przypadku braku możliwości realizacji danego zadania strategicznego, analiza struktury celów strategicznych i operacyjnych da władzom Gminy Marciszów możliwość zastąpienia go zadaniem innym.

Rysunek 5. Graficzna interpretacja struktury i powiązań celów strategicznych i operacyjnych Gminy Marciszów

11.2. Cele strategiczne

S1

„Dynamizujemy gospodarkę!”

Pierwszym celem strategicznym Gminy Marciszów jest zdynamizowanie rozwoju gospodarczego.

*Rozwój gospodarki Gminy Marciszów należy rozumieć jako rozwój zbiorowości lokalnych podmiotów gospodarczych, tzn. przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie gminy oraz zlokalizowanych na terenie gminy oddziałów, zakładów, filii i innych placówek podmiotów mających swoją siedzibę poza gminą. Rozwój ten należy utożsamiać z **tworzeniem nowych przedsiębiorstw, doskonaleniem oraz wprowadzaniem nowych produktów i usług, unowocześnianiem technologii wytwarzania, rozszerzaniem rynków zbytu, zwiększaniem efektywności wytwarzania, korzystnymi zmianami formy prawnej działalności oraz korzystnymi zmianami struktury kapitałowej.** Może on odbywać się wyłącznie jako pozytywne przekształcenia strukturalne, jednak zwykle towarzyszyć mu będzie wzrost gospodarczy, którego symbolem są nowo powstające firmy, procesy inwestycyjne i zwiększanie zatrudnienia.*

Rozwój gospodarczy Gminy Marciszów to również takie przekształcenia podmiotów gospodarczych, dzięki którym unikają one sytuacji pozostawania w roli nieakceptowalnej bariery rozwoju lokalnego na płaszczyźnie ekologicznej i społeczno-kulturowej. Rozwój gospodarczy obejmuje zatem **proces zgodnej z wymogami ekorozwoju i preferencjami społecznymi ewolucji podmiotów gospodarczych.** Umocowaniem środowiskowej płaszczyzny rozwoju gospodarczego jest trzeci cel strategiczny gminy.

Prócz powyższych, kategoria rozwoju gospodarczego Gminy Marciszów obejmuje również wypadkową skłonności jej mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej na własny rachunek i umiejętności prowadzenia takiej działalności.

Wybór gospodarki jako pierwszego celu strategicznego Gminy Marciszów nie jest przypadkowy i nie powinien budzić obaw co do sprzeczności z celem drugim jakim jest

rozwój społeczny. **Rozwój gospodarczy w Gminie Marciszów jest bowiem warunkiem rozwoju społecznego.** Zapewnia on bowiem utrzymanie wysokich dochodów, zarówno budżetowych gminy, jak i gospodarstw domowych, niezbędnych dla dalszego, prawidłowego rozwoju społecznego. Środki pochodzące ze sfery gospodarczej pozwalają przecież na zaspokajanie społecznych potrzeb bieżących oraz na realizację inwestycji w infrastrukturę techniczną i społeczną. Rozwój gospodarczy może również poprawić strukturę wydatków budżetowych samorządu gminy, ograniczając wydatki związane z patologiami społecznymi będącymi wynikiem bezrobocia, a także redukując skalę dopłat do usług komunalnych dzięki zwiększeniu siły nabywczej ludności. Ponadto, rozwój gospodarczy, może sprzyjać obniżeniu poziomu negatywnych zjawisk społecznych, takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne, alkoholizm, pauperyzacja i przestępczość.

Wyrażające istotę tego celu hasło: „Dynamizujemy gospodarkę” oznacza zatem, że w Gminie Marciszów gospodarkę i jej rozwój traktuje się jako główny czynnik zaspokojenia potrzeb podmiotu najistotniejszego, jakim jest człowiek.

S2

„Przed wszystkim mieszkańcy!”

Drugim celem strategicznym Gminy Marciszów jest podniesienie poziomu warunków bytowych oraz możliwości konsumpcyjnych społeczności lokalnej.

Jak już wcześniej wspomniano, misją każdej gminy, a zatem również Gminy Marciszów, jest pełnienie roli służebnej w stosunku do społeczności zamieszkującej na jej terenie. **Zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej jest w związku z tym powodem istnienia struktur samorządu gminnego.** Stąd też, tak określony, drugi cel strategiczny nie powinien budzić wątpliwości.

Istotną kwestią jest określenie zakresu merytorycznego tegoż celu, podobnie jak to miało miejsce w wypadku celu rozwoju gospodarczego. Najwłaściwsze jest tu wykorzystanie zapisów ustawy o samorządzie gminnym. Zakres ten obejmuje zatem m. in.: ład przestrzenny, lokalny transport zbiorowy, ochronę zdrowia, pomocy społecznej (w tym ośrodki i zakłady opiekuńcze), gminne budownictwo mieszkaniowe, edukację publiczną, kulturę (w tym biblioteki gminne i inne instytucje kultury oraz ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami), kulturę fizyczną i turystykę (w tym tereny rekreacyjne i urządzenia sportowe), cmentarze gminne, porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej (w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego), utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych oraz politykę prorodziną (w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej). **Osiągnięcie, określonego wyżej, drugiego celu strategicznego odbywać się będzie poprzez zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy przede wszystkim w tych dziedzinach.** Prócz nich, w strategicznym polu widzenia władz Gminy Marciszów muszą się znajdować inne aspekty sfery społecznej, lecz ze względu na fakt, iż znajdują się one w obszarze zadań innych podmiotów publicznych (państwa, województwa i powiatu) oraz niepublicznych, zaangażowanie władz gminy będzie tu mniejsze.

Zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej nie może jednak polegać wyłącznie na zwiększaniu ilości i jakości świadczonych na jej rzecz usług publicznych. Część ze świadczeń ma bowiem charakter nominantny, co oznacza, że po przekroczeniu pewnego poziomu ich ilości/jakości pojawiają się ich negatywne skutki. Jako przykład mogą tu posłużyć świadczenia pomocy społecznej, które

wraz z intensyfikacją generują bierność, postawy roszczeniowe i wybór bezrobocia jako sposobu na życie. Właściwe jest więc dążenie do takiego ich poziomu i struktury, które zapewnią powszechnie akceptowalne minimum warunków życia obywateli pozbawionych możliwości samodzielnego utrzymania, przy jednoczesnym zachowaniu pożądanym, czyli aktywnych postaw społecznych i gospodarczych. Warto również zaznaczyć, iż owo minimum zmienia swoją faktyczną treść wraz z postępującym rozwojem gospodarczym i cywilizacyjnym gminy oraz państwa.

Bardzo istotnym elementem problematyki zaspokajania potrzeb społeczności Gminy Marciszów jest również **wzrost skuteczności i efektywności realizacji tego zadania. Chodzi tu o przekształcenia lokalizacyjne, organizacyjne i prawne jednostek tworzących gminny system zaspokajania ww. potrzeb.** Środki publiczne są ograniczone, wobec czego należy dążyć do ich skutecznego i efektywnego wykorzystania.

S3

„Środowisko głównym bogactwem!”

Trzecim celem strategicznym Gminy Marciszów jest użytkowanie zasobów lokalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju.

Zachowanie i sanacja ekosystemów musi się odbywać nie tylko przez ochronę środowiska naturalnego Gminy Marciszów, ale przede wszystkim poprzez użytkowanie go zgodnie z zasadami ekorozwoju, czyli rozwoju zrównoważonego. Przez rozwój ten rozumie się **taki rozwój społeczno – gospodarczy, który odbywa się z poszanowaniem zasobów środowiska**. Pojęcie to podniesione zostało do rangi zasady konstytucyjnej. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 5. „zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. W „Drugiej polityce ekologicznej państwa” określone zostały zasady, na których powinien się opierać zrównoważony rozwój. Są nimi: **zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego, zasada regionalizacji, zasada uspołecznienia, zasada „zanieczyszczający płaci”, zasada prewencji, zasada przezorności, zasada stosowania najlepszych dostępnych technik, zasada subsydiarności, zasada skuteczności ekologicznej i ekonomicznej**.

Zasady te w dużym stopniu „rozszyfrowują” tę koncepcję dla potrzeb planowania strategicznego. Szczególne znaczenie ma zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego. Wyraża ją definicja Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju, według której **zrównoważony rozwój to rozwój, który zaspokajając dzisiejsze potrzeby nie uniemożliwia zaspokojenia potrzeb przyszłych pokoleń**. Nadrzędność tej zasady podkreśla również Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiąc w pkt. 1 art. 74, iż „władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom” oraz definicja zrównoważonego rozwoju przyjęta w ustawie o kształtowaniu i ochronie środowiska (art. 3, pkt. 50), zgodnie z którą rozwój zrównoważony to „taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń”.

Ekorozwój zakłada zatem konieczność prowadzenia działalności człowieka w harmonii z ekosystemami. W związku z tym Strategia wytycza taki przebieg nieuchronnego i

pożądanego rozwoju sfer gospodarczej i społecznej Gminy Marciszów, który nie narusza w sposób istotny, tj. nieodwracalny zasobów środowiska. Kategorii rozwoju zrównoważonego w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 nie można więc utożsamiać wyłącznie z wąsko rozumianą ochroną środowiska, ponieważ składają się na nią: ład ekologiczno-przestrzenny (środowisko), społeczny (społeczeństwo) i gospodarczy (gospodarka).

Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 to główny dokument strategiczny gminy, w opracowywaniu którego dbano o zgodność z zaleceniami Agendy 21, czyli „*Globalnym Programem Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego w Perspektywie XXI Wieku*”. Program ten przyjęto w czerwcu 1992r. na Konferencji ONZ (zwanej „Szczytem Ziemi”) w Rio de Janeiro przez 153 państwa. Polska podpisując dokumenty z Rio, zobowiązała się do praktycznej realizacji koncepcji ekorozwoju.

Przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 zrównoważone rozwiązania powinny dać w dłuższym horyzoncie czasu, dużo większe niż w tradycyjnie opracowywanych strategiach, efekty społeczne i ekonomiczne, gdyż nie niszczą struktur oraz zasobów przyrodniczych i kulturowych. Zasoby te są podstawą nie tylko wielu rodzajów działalności gospodarczej Gminy Marciszów, a także podstawą zachowania fizycznego i psychicznego zdrowia jej mieszkańców, głównych twórców rozwoju i jednocześnie odbiorców jego efektów.

11.3. Cele operacyjne

1. **Rozwój przedsiębiorczości (O1)** Przez rozwój przedsiębiorczości w Gminie Marciszów należy rozumieć: wzrost liczby i rozwój wewnętrzny (wzrost zysków, wartości podmiotu, zakresu działalności, pozycji konkurencyjnej, zatrudnienia, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko) działających tu podmiotów gospodarczych; wzrost liczby i rozwój (poszerzenie zakresu działalności, wzrost skuteczności działalności) instytucji wspierających rozwój tychże podmiotów; polifunkcjonizację struktury gospodarki gminy; wzrost skłonności mieszkańców gminy do podejmowania działalności gospodarczej na własnych rachunek.
2. **Rozwój rynku pracy (O2)** Rozwój rynku pracy w Gminie Marciszów polegać powinien na zwiększeniu liczby miejsc pracy; dostosowaniu struktury jakościowej podaży i popytu na tym rynku; zmniejszeniu liczby osób bezrobotnych; zmniejszeniu zjawiska nielegalnego zatrudnienia.
3. **Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych (O3)** Składowymi tego rozwoju są: wzrost liczby i rozwój wewnętrzny podmiotów gospodarczych świadczących usługi turystyczno-rekreacyjne (wzrost zysków, wartości podmiotu, zakresu działalności, pozycji konkurencyjnej, zatrudnienia, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko); wzrost liczby i rozwój publicznych urządzeń turystyczno-rekreacyjnej infrastruktury technicznej (wzrost dostępności, jakości, poszerzenie zakresu funkcjonalnego); wzrost dostępności zakresu usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie Gminy Marciszów; wzrost liczby osób korzystających z funkcji turystyczno-rekreacyjnych Gminy Marciszów.
4. **Rozwój infrastruktury technicznej (O4)** Realizacja tego celu w Gminie Marciszów powinna polegać na: zwiększaniu liczby urządzeń infrastruktury technicznej (wodoociągowej, kanalizacyjnej, gazowniczej, ciepłowniczej, teleinformatycznej, drogowej i okołodrogowej, melioracyjnej,); poprawie jej stanu technicznego; zwiększeniu bezpieczeństwa użytkowania tej infrastruktury; zwiększeniu jej trwałości; zwiększeniu jej wydajności; zwiększeniu jej dostępności; poprawie integracji z systemami ponadlokalnymi; zwiększeniu efektywności jej budowy i eksploatacji; zmniejszeniu jej negatywnego wpływu na środowisko naturalne.

5. **Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych (O5)** Cel ten w przypadku Gminy Marciszów jest tożsamy ze: zwiększeniem liczby mieszkańców gminy uprawiających sport lub/i korzystających z rekreacji; zwiększeniem liczby osób przyjeżdżających na teren gminy w celu uprawiania sportu lub/i korzystania z rekreacji; zwiększeniem zakresu sportów i form rekreacji charakterystycznych dla gminy; zwiększeniem liczby urządzeń infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; poprawie jej zakresu technicznego; zwiększeniu bezpieczeństwa użytkowania tej infrastruktury; zwiększeniu jej trwałości; zwiększeniu jej wydajności; zwiększeniu jej dostępności; zwiększeniu efektywności jej budowy i eksploatacji; zmniejszeniu jej negatywnego wpływu na środowisko.
6. **Rozwój systemów opieki i edukacji (O6)** Rozwój systemu opieki i edukacji w Gminie Marciszów oznacza: wzrost jakości i zakresu opieki w placówkach przedszkolnych; wzrost jakości i zakresu nauczania w placówkach szkolnych; wzrost dostępności technicznej oraz materialnej opieki i nauczania; obniżenie kosztów działalności edukacyjnej bez redukcji jakości i zakresu nauczania; obniżenie kosztów działalności opiekuńczej bez redukcji jakości i zakresu opieki; wzrost zgodności kwalifikacji absolwentów z potrzebami rynku pracy; rozwój wychowawczej roli placówek edukacyjnych; rozwój działalności opiekuńczej i rehabilitacyjnej placówek edukacyjnych.
7. **Rozwój systemu pomocy społecznej (O7)** Rozwój systemu pomocy społecznej w Gminie Marciszów to: świadczenie usług pomocy społecznej zgodnie z regulacjami prawnymi; świadczenie usług z zakresu pomocy społecznej w sposób nieograniczający aktywności, kreatywności i przedsiębiorczości beneficjentów; rozwój systemów prewencji problemów społecznych; ograniczenie liczby osób wymagających wsparcia z systemu pomocy społecznej; zniesienie materialnych i niematerialnych barier w środowiskach osób niepełnosprawnych; minimalizacja zjawiska nieuprawnionego lub nieuzasadnionego korzystania ze świadczeń systemu pomocy społecznej.
8. **Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego (O8)** Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego w Gminie Marciszów jest tożsamy z: zapewnieniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, komunikacyjnego, nauki, osobistego i materialnego, sanitarno-epidemiologicznego, bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej, bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy oraz bezpieczeństwa sportu, wypoczynku i rekreacji; wzrostem efektywności działań służą-

cych zapewnieniu tych elementów bezpieczeństwa.

9. **Rozwój systemu samorządu i administracji gminnej (O9)** Rozwój systemu samorządu gminnego w przypadku Gminy Marciszów oznacza zmiany takie jak: prywatyzacja części mienia gminy; poprawa jakości świadczenia usług administracyjnych przez Urząd Gminy Marciszów i inne jednostki organizacyjne gminy; zwiększenie zakresu i dostępności tych usług; skrócenie czasu oczekiwania na ich realizację; ograniczenie kosztów jednostkowych tych usług ponoszonych przez samorząd gminy; zwiększenie ilości środków pozabudżetowych pozyskanych przez samorząd gminy; zwiększenie zakresu i intensywności komunikacji społecznej; rozwój systemów zarządzania strategicznego stosowanych przez władze gminy.
10. **Rozwój systemu opieki zdrowotnej (O10)** Rozwój systemu opieki zdrowotnej w Gminie Marciszów oznacza: rozwój zakresu i wzrost jakości usług świadczonych w placówkach medycznych; wzrost dostępności tych usług; wzrost ich efektywności; rozwój edukacji i profilaktyki prozdrowotnej; wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat zdrowego stylu życia oraz ich działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zachorowań; utrzymanie dobrej kondycji ekonomicznej placówek medycznych.
11. **Rozwój systemu kultury (O11)** Rozwój systemu kultury w Gminie Marciszów polega na: rozbudowie bazy materialnej systemu kultury; wzroście zakresu działalności kulturalnej realizowanej w gminie; wzroście liczby osób biorących udział w poszczególnych dziedzinach działalności kulturalnej; wzroście dostępności kultury, osiąganiu przez mieszkańców gminy sukcesów w działalności kulturalnej; utrzymaniu/poprawie stanu materialnej spuścizny o znaczeniu historycznym; zabezpieczeniu niematerialnej spuścizny o znaczeniu historycznym przed zapomnieniem; poprawie kondycji ekonomicznej placówek kultury.
12. **Rozwój systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej (O12)** Rozwój systemu mieszkalnictwa w Gminie Marciszów polega na: zwiększeniu liczby budynków mieszkalnych, poprawie standardu technicznego budynków mieszkalnych, zwiększeniu metrażu przypadającego na jednego mieszkańca, zwiększeniu dostępności mieszkań, zwiększeniu racjonalności gospodarowania zasobami mieszkaniowymi, zwiększeniu dostępności i jakości usług komunikacyjnych.

13. **Rozwój systemów ochrony środowiska (O13)** Rozwój systemów ochrony środowiska w Gminie Marciszów swoim zakresem merytorycznym obejmuje: budowę/modernizację technicznych urządzeń ochrony środowiska; modernizację urządzeń technicznych wpływających negatywnie na stan środowiska naturalnego; rozwój prośrodowiskowych systemów zarządzania; rozwój prawnego systemu ochrony środowiska naturalnego; rozwój systemów strategicznego zarządzania zasobami środowiska naturalnego; rozwój środków technicznych i systemów organizacyjnych służących sanacji zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego; rozwój środków technicznych i systemów organizacyjnych służących usuwaniu wytworzonych już zanieczyszczeń, które przedostały się lub mogą się przedostać do środowiska naturalnego.
14. **Rozwój systemów gospodarki odpadami (O14)** Na rozwój systemów gospodarki odpadami Gminy Marciszów składają się: rozwój lokalnych i ponadlokalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi; ograniczenie ilości i szkodliwości wytwarzanych odpadów; zwiększenie zakresu recydingu; likwidacja nielegalnych składowisk odpadów.
15. **Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego (O15)** Cel ten w przypadku Gminy Marciszów obejmuje: zabezpieczenie zasobów środowiska naturalnego przed nieprawidłową eksploatacją; osiągnięcie docelowych stanów poszczególnych zasobów naturalnych; wykształcenie prawidłowych systemów wykorzystania zasobów naturalnych; udoskonalenie procesów zarządzania zasobami środowiska naturalnego.
16. **Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku (O16)** Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku Gminy Marciszów dotyczy zarówno sfery jej pozyskiwania, jak i dystrybucji, przy czym w tej ostatniej zawiera się również jej przetwarzanie. Po stronie dystrybucyjnej cel ten obejmuje: uzyskanie wysokiej świadomości ekologicznej mieszkańców gminy; uzyskanie elementarnej świadomości ekologicznej osób przyjezdnych korzystających z walorów środowiskowych gminy; zapewnienie szerokiego dostępu do informacji środowiskowej. W zakresie pozyskiwania informacji cel ten obejmuje: udoskonalenie systemu pozyskiwania informacji na temat środowiska naturalnego gminy; pozyskanie nowych informacji na temat środowiska naturalnego gminy.

12. Priorytety rozwoju

Priorytet rozwoju to część celu operacyjnego, której osiągnięcie jest najważniejsze z punktu rozwoju Gminy Marciszów.

Priorytety rozwoju Gminy Marciszów zostały zaprezentowane w tabeli nr 11.

Tabela 11. Priorytety rozwoju Gminy Marciszów.

<i>Cel strateg.</i>	<i>Cel operacyjny</i>	<i>Priorytet</i>
„Dynamizujemy gospodarkę” - zdynamizowanie rozwoju gospodarczego (S1)	Rozwój przedsiębiorczości (O1).	☒ (P01) Rozwój stref aktywności gospodarczej. ☒ (P02) Dynamizacja małej przedsiębiorczości. ☒ (P03) Promocja gospodarcza gminy.
	Rozwój rynku pracy (O2).	☒ (P04) Podnoszenie i zmiana kwalifikacji bezrobotnych, ☒ (P05) Rozwój pośrednictwa pracy. ☒ (P06) Zwiększenie dostępności przedsiębiorców do pracowników o pożądanym kwalifikacjach.
	Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych (O3)	☒ (P07) Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. ☒ (P08) Promocja turystyczno-rekreacyjna gminy. ☒ (P09) Wykształcenie funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy.
	Rozwój infrastruktury technicznej (O4)	☒ (P10) Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej oraz towarzyszącej jej infrastruktury. ☒ (P11) Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, ☒ (P12) Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej. ☒ (P13) Udoskonalenie gospodarki wodnej.

Cel strateg.	Cel operacyjny	Priorytet
„Przed wszystkim mieszkańcy” - podniesienie poziomu warunków bytowych oraz możliwości konsumpcyjnych społeczności lokalnej (S2)	Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych (O5)	☒ (P14) Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. ☒ (P15) Popularyzacja sportu i rekreacji.
	Rozwój systemów opieki i edukacji (O6)	☒ (P16) Rozbudowa bazy materialnej edukacji. ☒ (P17) Unowocześnianie i rozszerzanie dydaktyki. ☒ (P18) Wyrównywanie szans edukacyjnych. ☒ (P19) Ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnymi zjawiskami społecznymi. ☒ (P20) Kształtowanie postaw obywatelskich.
	Rozwój systemu pomocy społecznej (O7)	☒ (P21) Rozbudowa bazy materialnej pomocy społecznej. ☒ (P22) Profilaktyka problemów społecznych. ☒ (P23) Trwałe rozwiązywanie problemów społecznych i eliminacja ich skutków. ☒ (P24) Angażowanie grup/zbiorowości/związków mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych innych grup/zbiorowości/związków mieszkańców gminy.
	Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego (O8)	☒ (P25) Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego. ☒ (P26) Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego. ☒ (P27) Zapewnienie bezpieczeństwa mienia. ☒ (P28) Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego.
	Rozwój systemu samorządu i administracji gminnej (O9)	☒ (P29) Doskonalenie organizacyjne administracji gminy. ☒ (P30) Pozyskiwanie środków pomocowych. ☒ (P31) Doskonalenie systemu planowania. ☒ (P32) Komunikacja władz z mieszkańcami gminy.
	Rozwój systemu opieki zdrowotnej (O10)	☒ (P33) Rozbudowa bazy materialnej opieki zdrowotnej. ☒ (P34) Rozszerzanie zakresu usług medycznych. ☒ (P35) Edukacja i profilaktyka zdrowotna.
	Rozwój systemu kultury (O11)	☒ (P36) Rozbudowa bazy materialnej systemu kultury. ☒ (P37) Upowszechnianie szeroko rozumianej kultury.
	Rozwój systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej (O12)	☒ (P38) Przygotowanie nieruchomości pod budownictwo jedno- i wielorodzinne. ☒ (P39) Budowa budynków wielorodzinnych. ☒ (P40) Rewitalizacja wsi.

Cel strateg.	Cel operacyjny	Priorytet
„Środowisko głównym bogactwem” - użytkowanie zasobów lokalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju (S3)	Rozwój systemów ochrony środowiska (O13)	☒ (P41) Ograniczanie niskiej emisji. ☒ (P42) Ograniczanie zanieczyszczenia wód. ☒ (P43) Wspieranie procesów wykorzystania alternatywnych źródeł energii. ☒ (P44) Prewencja degradacji cennych ekosystemów lub/i ich fragmentów.
	Rozwój systemów gospodarki odpadami (O14)	☒ (P45) Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów. ☒ (P46) Minimalizacja wolumenu odpadów przedostających się do środowiska.
	Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego (O15)	☒ (P47) Rozbudowa i rewitalizacja założeń zielonych. ☒ (P48) Doskonalenie funkcji zarządzania środowiskiem. ☒ (P49) Sanacja ekosystemów lub/i ich fragmentów.
	Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku (O16)	☒ (P50) Intensyfikacja monitoringu zjawisk związanych ze stanem i ochroną środowiska naturalnego, ☒ (P51) Edukacja ekologiczna.

13. Zadania strategiczne

13.1. Charakter zadań strategicznych

Strategia to wybór!

Nie istnieje możliwość zaspokojenia w kilkuletnim, a nawet kilkunastoletnim okresie czasu wszystkich potrzeb odczuwanych przez mieszkańców Gminy Marciszów i funkcjonujące tu podmioty gospodarcze oraz różnorodne instytucje i organizacje. Powodem jest ograniczoność zasobów finansowych, czasowych, kadrowych, przestrzennych i środowiskowych stojących w dyspozycji samorządu gminy oraz jego obecnych i potencjalnych partnerów współpracy strategicznej. Oczywiście, ograniczenia te nie są wyłączną właściwością Gminy Marciszów. Są naturalnym zjawiskiem towarzyszącym rozwojowi wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Dodatkową barierę tworzą niektóre ograniczenia i rozwiązania prawne stanowiące element polskiego modelu samorządu terytorialnego oraz pozostałej części polskiego prawa.

W tej sytuacji nieracjonalnym byłoby konstruowanie Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020, jako bardzo obszernego wykazu działań odpowiadających na wszystkie obecne i przyszłe oczekiwania, wszystkich użytkowników tej gminy. Strategia przypominająca listę życzeń z pewnością znalazłaby akceptację osób nieświadomych nierealności zobowiązań zaciąganych tą drogą przez samorząd u mieszkańców, lecz bez wątpienia w niewielkim stopniu przyczyniłaby się do rozwoju gminy. Prowadziłaby bowiem do wielu negatywnych, a jednocześnie trwałych zjawisk, m. in. takich jak:

- a) zaniechanie realizacji zadań mających największe znaczenie dla rozwoju Gminy Marciszów, na rzecz działań o znacznie mniejszym potencjale pozytywnych skutków,
- b) rozproszenie środków między wiele przedsięwzięć skutkujące wzrostem łącznych kosztów i łącznego czasu ich realizacji,
- c) wstrzymywanie przedsięwzięć niezakończonych,
- d) zaniechanie realizacji większości zadań ze względu na brak źródeł ich finansowania,
- e) utrata wiarygodności władz samorządowych jako niezdolnych do zarządzania strategicznego,

- f) frustracja znacznej części społeczności lokalnej wywołana niespełnieniem wcześniejszych (nierealnych) obietnic,
- g) utrata korzyści synergicznych i mnożnikowych wynikających z nieprzypadkowej, sekwencyjnej lub równoległej realizacji zadań („efekt domina”),
- h) zignorowanie najważniejszych szans i zagrożeń Gminy Marciszów poprzez koncentrację działań na sprawach mniej istotnych.

Konieczny jest zatem wybór tego co najważniejsze, czyli strategiczne. W Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 dokonano go odpowiednio konstruując wykaz **zadań strategicznych, czyli przedsięwzięć organizacyjnych, modernizacyjnych, inwestycyjnych, prawotwórczych i restrukturyzacyjnych, których realizacja jest warunkiem osiągnięcia celów operacyjnych, a pośrednio celów strategicznych.** Wybór ten został oparty na analizie strategicznej, która została zaprezentowana w rozdziale nr 7, a także na analizie znaczenia poszczególnych zadań dla rozwoju gospodarczej, społecznej i środowiskowej sfery Gminy Marciszów. Pod uwagę wzięto szereg czynników takich jak np. zasięg przestrzenny, czas i rozmiary kosztów realizacji, źródła finansowania, rodzaj, wartość, rozmiar skutków realizacji oraz okres ich istnienia.

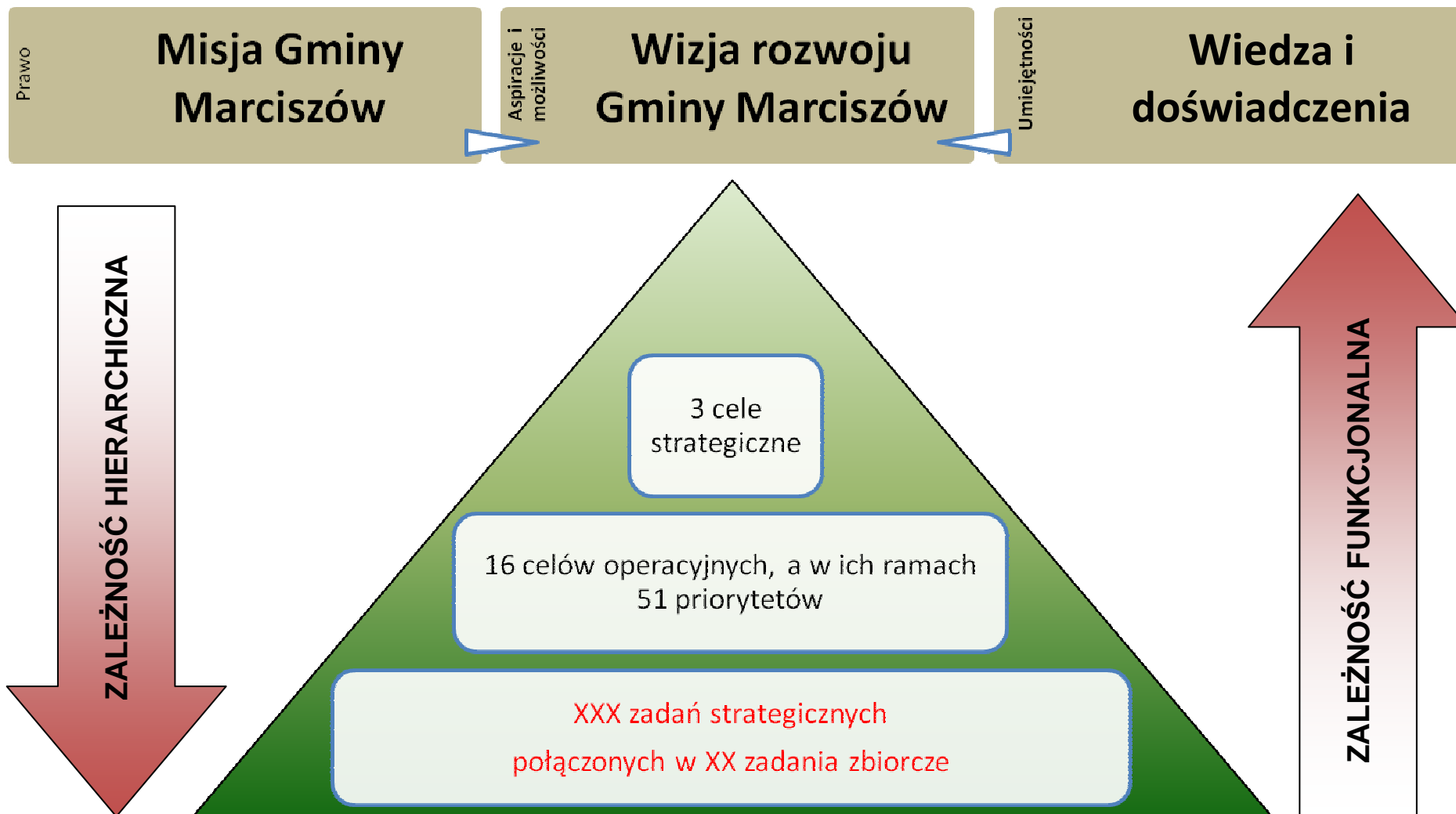
Wybór zadań strategicznych nie został ograniczony do konstrukcji samego wykazu. Znajdujące się w nim **zadania poddano podziałowi.** Pierwszy z nich polegał na zróżnicowaniu okresu ich realizacji, natomiast drugi sprowadza się do wyróżnienia tych zadań, które powinny zostać objęte szczególną uwagą i zaangażowaniem władz samorządowych ze względu na:

- a) najrozleglejsze, najsilniejsze i najdłuższe pozytywne skutki dla Gminy Marciszów i jej mieszkańców,
- b) oczekiwania największych grup mieszkańców Gminy Marciszów i funkcjonujących tu podmiotów gospodarczych oraz organizacji i instytucji,
- c) bezwzględną konieczność poszanowania wymogów ekorozwoju.

Ponadto, w celu zwiększenia przejrzystości Strategii, poszczególne zadania strategiczne otrzymały oznaczenia informujące o roli władz lokalnych w ich realizacji. Całość metodyki znakowania została zaprezentowana w kolejnym rozdziale.

Rysunek 6. Graficzna interpretacja misji, wizji oraz hierarchicznej struktury celów i zadań strategicznych Gminy Marciszów

13.2. Oznaczenia

Oznaczenia zadań strategicznych Gminy Marciszów wyrażające ich zróżnicowanie ze względu na okres realizacji:

- A** - zadania, których realizacja już trwa, a ich zakończenie powinno nastąpić w roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych),
- zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinny nastąpić w roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych),
 - zadania, które zostały już rozpoczęte, a których zakończenie powinno nastąpić do końca roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych).
- B** - zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinno mieć miejsce w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych).
- C** - zadania, których rozpoczęcie i zakończenie powinno mieć miejsce w latach **2015-2018** (przyszła kadencja władz samorządowych).
- A-B** - zadania, których rozpoczęcie powinno nastąpić w roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych), a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych),
- zadania, które zostały już rozpoczęte, a których zakończenie powinno nastąpić w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych).
- A-C** - zadania, których rozpoczęcie powinno nastąpić w roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych), a których zakończenie powinno nastąpić najwcześniej w roku **2015** (kolejna kadencja władz samorządowych),
- zadania, które zostały już rozpoczęte, i których zakończenie powinno nastąpić najwcześniej w roku **2015** (kolejna kadencja władz samorządowych).
- A-CP** - zadania, które powinny być realizowane **permanently – nie tylko w okresie strategii,**

- B-C** - zadania, których rozpoczęcie powinno nastąpić w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych), a których zakończenie powinno nastąpić najwcześniej w roku **2015** (kolejna kadencja władz samorządowych).
- A, B** - zadania, dla których należy opracować program integrujący wiele różnorodnych działań, przy czym program ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w roku **2010**. (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna nastąpić w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych).
- A, A-B** - zadania, dla których należy opracować program integrujący wiele różnorodnych działań, przy czym program ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna rozpocząć się w roku **2010** i zakończyć się w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych).
- A, B-C** - zadania, dla których należy opracować program integrujący wiele różnorodnych działań, przy czym program ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w roku **2010** (bieżąca kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna rozpocząć się w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych) i zakończyć się najwcześniej w roku **2015** (kolejna kadencja władz samorządowych).
- B, C** - zadania, dla których należy opracować program integrujący wiele różnorodnych działań, przy czym program ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna zakończyć się najwcześniej w roku **2015** (kolejna kadencja władz samorządowych).
- B, B-C** - zadania, dla których należy opracować program integrujący wiele różnorodnych działań, przy czym program ten powinien zostać opracowany (zaktualizowany) i przyjęty w okresie **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych), natomiast jego realizacja powinna rozpocząć się w latach **2011-2014** (przyszła kadencja władz samorządowych) i zakończyć się najwcześniej w roku **2015** (kolejna kadencja władz samorządowych).

Oznaczenia zadań strategicznych wyrażające ich zróżnicowanie ze względu na znaczenie dla rozwoju Gminy Marciszów:

- G** - zadania o **g**łównym znaczeniu dla osiągnięcia strategicznych celów gospodarczych lub/i społecznych lub/i środowiskowych Gminy Marciszów, przez co powinny zostać objęte szczególną uwagą i zaangażowaniem władz samorządowych.
- P** - **p**ozostałe zadania strategiczne Gminy Marciszów. Wskazanie danego zadania jako pozostałego, nie oznacza, że nie musi być realizowane. Powinno zostać zrealizowane zgodnie z planem (być realizowane na bieżąco) jednak jego skutki będą wyraźnie mniejsze z punktu widzenia społecznego, gospodarczego, czy środowiskowego rozwoju gminy, niż w przypadku zadań głównych. Przykładem takiego zadania jest np. kontynuacja świadczenia usług medycznych adresowanych do małej, kilkunasto- lub kilkudziesięcioosobowej grupy mieszkańców. Mimo, iż z punktu widzenia całej gminy zadanie to nie przyniesie rozległych skutków, to jednak jego realizacja jest niezbędna m. in. ze względu na rozwój cywilizacyjny, solidarność społeczną i uniwersalne wartości humanistyczne,
- G, P** - zbiorcze zadania strategiczne Gminy Marciszów zawierające podzadania typu **G** i typu **P**.

Oznaczenia zadań strategicznych Gminy Marciszów wyrażające ich zróżnicowanie ze względu na rolę samorządu lokalnego w ich realizacji:

- W** - zadania strategiczne, korespondujące z zadaniami ustawowymi samorządu gminnego (**w**łasnymi), których jedynym lub głównym wykonawcą będzie samorząd Gminy Marciszów.
- FJ** - zadania strategiczne **f**akultatywne, których **j**edynym (głównym) wykonawcą będzie samorząd Gminy Marciszów.
- FU** - zadania strategiczne **f**akultatywne, w realizacji których samorząd Gminy Marciszów pełnić będzie rolę inicjatora, współwykonawcy, koordynatora, źródła finansowania, wsparcia merytorycznego, kadrowego, informacyjnego lub pośrednika w negocjacjach związanych z zadaniem. **U**zupełniająca rola samorządu gminy niejednokrotnie wynika bezpośrednio z nazwy zadania.

WFJ - zadania strategiczne, które w części są wypełnieniem zadań ustawowych (**w**łasnych), a w części są zadaniami **f**akultatywnymi, w realizacji których samorząd Gminy Marciszów pełnić będzie **j**edyną (główną) rolę.

WFU - zadania strategiczne, które w części są wypełnieniem zadań ustawowych (**w**łasnych), a w części są zadaniami **f**akultatywnymi, w realizacji których samorząd Gminy Marciszów pełnić będzie rolę **u**zupełniającą inicjatora, współwykonawcy, koordynatora, źródła finansowania, wsparcia merytorycznego, kadrowego, informacyjnego lub pośrednika w negocjacjach związanych z zadaniem.

Oznaczenia zadań strategicznych Gminy Marciszów wyrażające ich zróżnicowanie ze sposób realizacji:

J - zadania strategiczne jednorazowe, czyli takie które polegają na wykonaniu jednorazowego przedsięwzięcia lub wdrożeniu programu działań obejmującego określony przedział czasu.

S - zadania strategiczne stałe, czyli takie które polegają na wykonywaniu stałych lub cyklicznych działań.

13.3. Wykaz zadań strategicznych

Tabela 12. Wykaz zadań strategicznych Gminy Marciszów

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)				
2. (O1) Rozwój przedsiębiorczości:				
1.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Lokalnej Polityki Gospodarczej Gminy Marciszów na lata 2011-2020”, w tym [PLPG 2011-2020], w tym:	A, B-C	G, P	WFJ, FJ, FU	J, S
<i>1.1.1. rozwój systemu konsultacji władz samorządu z lokalnym biznesem,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>1.1.2. pozyskiwanie, za pomocą badań ankietowych, informacji na temat stanu lokalnych przedsiębiorstw i oczekiwań ich właścicieli w stosunku do samorządu gminy,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>1.1.3. organizacja i wspieranie usług doradczych dla rolników, przedsiębiorców i osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>FU</i>	<i>S</i>
<i>1.1.4. pozyskiwanie inwestorów i wspieranie ich procesów inwestycyjnych,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>1.1.5. wspieranie przedsiębiorców w pozyskiwaniu pracowników,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>FU</i>	<i>S</i>
<i>1.1.6. stworzenie internetowej bazy ofert gospodarczych i inwestycyjnych,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>WJ</i>	<i>J</i>
<i>1.1.7. wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>1.1.8. wspieranie rozwoju ekoenergetyki,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>WU</i>	<i>S</i>

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
1.1.9. rozwijanie postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży.	B-C	P	WFJ	S
1.1.10. prawne i infrastrukturalne przygotowanie terenów inwestycyjnych, w tym pod stację paliw.	B-C	G	WFJ	S
1.2. Opracowanie i wdrożenie „Programu Promocji Gospodarczej Gminy Marciszów na lata 2011-2020” [PPG 2011-2020], w tym:	A, B-C	G, P	W	S
1.2.1. promocja służąca pozyskiwaniu inwestorów zewnętrznych, w tym:				
1.2.1.1 przygotowanie oraz dystrybucja zewnętrznych ofert inwestycyjnych,	B-C	G	W	S
1.2.1.2 promocja ścieżki inwestora,	B-C	P	W	S
1.2.1.3 direct mail,	B-C	P	W	S
1.2.1.4 płatna obecność w prasie,	B-C	P	W	S
1.2.1.5 bezpłatna obecność w prasie,	B-C	P	W	S
1.2.1.6 udział w targach inwestycyjnych i turystycznych,	B-C	G	W	S
1.2.1.7 organizacja wizyt studialnych,	B-C	P	W	S
1.2.1.8 współpraca z partnerami rządowymi i samorządowymi,	B-C	G	W	S
1.2.1.9 współpraca z partnerami pozarządowymi,	B-C	P	W	S
1.2.1.10 witryna internetowa gminy,	B-C	G	W	S
1.2.2. promocja służąca popularyzacji idei przedsiębiorczości, w tym:				
1.2.2.1 wewnętrzna oferta inwestycyjna gminy,	B-C	G	W	S
1.2.2.2 witryna internetowa gminy,	B-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
1.2.2.3 punkt przedsiębiorcy,	B-C	G	W	S
1.2.2.4 działalność szkoleniowa i doradcza,	B-C	G	W	S
1.2.2.5 promocja postaw przedsiębiorczych,	B-C	P	W	S
1.2.2.6 współpraca z partnerami pozarządowymi,	B-C	P	W	S
1.2.3. działania na rzecz aktywizacji działań z zakresu promocji gospodarczej Gminy Marciszów prowadzonych przez samorząd powiatowy i wojewódzki, w tym:				
1.2.3.1 transfer informacji i współpraca w realizacji działań promocyjnych z Powiatem Kamiennogórskim,	B-C	G	W	S
1.2.3.2 transfer informacji i współpraca w realizacji działań promocyjnych z Województwem Dolnośląskim.	B-C	G	W	S
1.3. Wspieranie rozwoju rolnictwa:				
1.3.1. utrzymanie ulg w podatku rolnym	A-C	P	W	S
1.3.2. wspieranie organizacji szkoleń na temat nowoczesnych i alternatywnych kierunków produkcji rolnej,	B-C	G	WFU	S
1.3.3. wspieranie rolników w pozyskiwaniu środków oraz wiedzy pochodzących z unijnych i krajowych instytucji pomocowych.	B-C	G	WFU	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
2. (O2) Rozwój rynku pracy:				
2.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Działań na Rzecz Zatrudnienia Mieszkańców Gminy Marciszów na lata 2011-2020” [PDRZ 2011-2010], w tym:	A, B-C	G, P	FJ, FU	J, S
2.1.1. prowadzenie lokalnych działań na rzecz pośrednictwa pracy,	B-C	G	FJ, FU	S
2.1.2. wspieranie przygotowania zawodowego młodocianych,	B-C	P	W	S
2.1.3. udział gminy w realizacji programów ponadlokalnych - aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,	B-C	G	FJ	S
2.1.4. wspieranie organizacji szkoleń dla bezrobotnych,	B-C	G	FJ, FU	S
2.1.5. organizacja i wspieranie organizacji prac interwencyjnych,	B-C	P	FJ, FU	S
2.1.6. organizacja prac społecznie użytecznych,	B-C	P	W	S
2.1.7. organizacja i wspieranie organizacji staży,	B-C	P	FJ, FU	S
2.1.8. organizacja i wspieranie organizacji prakt. nauki zawodu i przyuczeń do pracy,	B-C	P	FJ, FU	S
2.1.9. wspieranie Powiatowego Urzędu Pracy w aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Marciszów długotrwale pozostających bez pracy,	B-C	G	FU	S
2.1.10. współpraca z organizacjami pozarządowymi wspierającymi rozwój rynku pracy,	B-C	P	FJ, FU	S
2.1.11. udzielanie pomocy w ekonomicznym usamodzielnieniu bezrobotnym i niepełnosprawnym,	B-C	P	FJ	S
2.1.12. upowszechnianie wśród pracodawców i bezrobotnych wiedzy na temat konsekwencji nierejestrowanego zatrudnienia.	B-C	P	FJ	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
3. (O3) Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych:				
3.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Rozwoju i Promocji Funkcji Turystyczno-Rekreacyjnych Gminy Marciszów na lata 2011-2020” [PRPFTR 2011-2020], w tym:	<i>A, B-C</i>	<i>G, P</i>	<i>W, FJ, WFJ</i>	<i>J, S</i>
<i>3.1.1. budowa tarasu widokowego na górze Wielka Kopa,</i>	<i>B</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>J</i>
<i>3.1.2. prawne i infrastrukturalne przygotowanie terenów pod zabudowę letniskową,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>3.1.3. rozbudowa sieci tras turystycznych (pieszych, rowerowych, konnych itp.)</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.4. wspieranie rozwoju agroturystyki,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.5. wspieranie rozwoju prywatnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, w tym przede wszystkim bazy noclegowej i gastronomicznej,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.6. organizacja i wspieranie organizacji imprez o charakterze turystyczno-rekreacyjnym,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.7. korzystanie z pomocy organizacji wspierających rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.8. działania na rzecz aktywizacji przedsięwzięć z zakresu promocji turystycznej Gminy Marciszów prowadzonych przez samorządy powiatu i województwa,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>FJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.9. organizacja i wspieranie organizacji szkoleń dla mieszkańców gminy z zakresu świadczenia usług turystycznych (ekoturystyka, agroturystyka, turystyka górską, turystyka specjalna, paraturystyka itp.),</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>S</i>
<i>3.1.10. realizacja działań promocyjnych:</i>				

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
3.1.10.1 utworzenie w każdej miejscowości turystycznych tablic informacyjnych,	B	G	W	J
3.1.10.2 wydanie wielojęzycznego folderu promującego turystyczne walory gminy,	B	G	W	J
3.1.10.3 promocja podmiotów i osób najbardziej zasłużonych dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy,	B-C	P	FJ	S
3.1.10.4 promocja walorów turystycznych, rekreacyjnych i historycznych gminy,	B-C	G	W	S
3.1.10.5 utworzenie Punktu Informacji Turystycznej.	B	G	WFJ	J
4. (O4) Rozwój infrastruktury technicznej:				
4.1. Rozwój sieci dróg gminnych oraz infrastruktury okołodrogowej:				
4.1.1. przebudowa drogi dz. gr. 267/51 w Marciszowie (ul. Słoneczna),	A-B	G	W	J
4.1.2. przebudowa drogi gminnej nr 114392D w Domanowie,	A	G	W	J
4.1.3. przebudowa drogi gminnej nr 114502D w Marciszowie,	A-B	G	W	J
4.1.4. odbudowa i naprawa dróg transportu rolniczego,	B	G	W	J
4.1.5. rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego w miejscowości Marciszów,	A-B	G	W	J
4.1.6. rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego w miejscowości Świdnik,	A-B	G	W	J
4.1.7. rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego w miejscowości Ciechanowice,	A-B	G	W	J
4.2. Rozwój sieci dróg powiatowych oraz ich infrastruktury okołodrogowej w zakresie dotyczącym Gminy Marciszów:				
4.2.1. wsparcie remontów i modernizacji dróg powiatowych oraz infrastruktury okołodrogowej im towarzyszącej,	B-C	G	FU	J

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
4.3. Rozwój infrastruktury wodociągowej:				
4.3.1. zakończenie budowy sieci wodociągowej dla miejscowości Świdnik,	A	G	W	J
4.3.2. budowa sieci wodociągowej w miejscowości Domanów,	B	G	W	J
4.3.3. budowa sieci wodociągowej w miejscowości Ciechanowice,	A-B	G	W	J
4.3.4. budowa sieci wodociągowej w miejscowości Pustelnik,	B	G	W	J
4.3.5. budowa sieci wodociągowej w miejscowości Pastewnik,	B	G	W	J
4.3.6. budowa sieci wodociągowej w miejscowości Nagórnik,	B	G	W	J
4.4. Rozwój infrastruktury kanalizacji sanitarnej:				
4.4.1. budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Marciszów,	B-C	G	W	J
4.4.2. zakończenie przebudowy oczyszczalni ścieków w Ciechanowicach,	A	G	W	J
4.4.3. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Marciszów,	B-C	G	W	J
4.4.4. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wieściszowice,	B-C	G	W	J
4.4.5. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Ciechanowice,	B-C	G	W	J
4.4.6. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Pustelnik,	B-C	G	W	J
4.4.7. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Świdnik,	B-C	G	W	J
4.4.8. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Domanów,	B-C	G	W	J
4.4.9. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Nagórnik,	B-C	G	W	J
4.4.10. budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Pastewnik.	B-C	G	W	J
4.5. Rozwój infrastruktury teleinformatycznej:				

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
4.5.1. <i>organizacja i wspierane szerokopasmowego dostępu do sieci Internet,</i>	B-C	G	FJ	S
4.5.2. <i>utworzenie dodatkowych publicznych punktów dostępu do Internetu.</i>	B-C	G	FJ	J
4.6. <i>Rozwój sieci gazowniczej:</i>				
4.6.1. <i>wsparcie rozwoju sieci gazowniczej w miejscowości Marciszów,</i>	C	G	FU	J
4.6.2. <i>wsparcie rozwoju sieci gazowniczej w miejscowości Sędzistaw,</i>	C	G	FU	J
4.6.3. <i>wsparcie rozwoju sieci gazowniczej w miejscowości Ciechanowice,</i>	C	G	FU	J
4.6.4. <i>wsparcie rozwoju sieci gazowniczej w miejscowości Świdnik,</i>	C	G	FU	J
4.6.5. <i>wsparcie rozwoju sieci gazowniczej w miejscowości Wieściszowice.</i>	C	G	FU	J
4.7. <i>Lobbing na rzecz inwestycji w infrastrukturę techniczną nie należącą do gminy:</i>				
4.7.1. <i>naprawa i modernizacja dróg powiatowych oraz ich infrastruktury okołodrogowej,</i>	A-C	G	FU	J
4.7.2. <i>naprawa i modernizacja dróg wojewódzkich oraz ich infrastruktury okołodrogo- wej,</i>	A-C	G	FU	J
4.7.3. <i>naprawa i modernizacja drogi krajowej oraz jej infrastruktury okołodrogowej,</i>	A-C	G	FU	J
4.7.4. <i>budowa wiaty-poczekalni na stacji kolejowej w miejscowości Ciechanowice,</i>	A-C	G	FU	J
4.7.5. <i>regulacja rzeki Bóbr.</i>	A-C	G	FU	J

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)				
5. (O5) Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych:				
5.1. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej:				
5.1.1. przebudowa boiska sportowego w Marciszowie,	B	G	W	J
5.1.2. rozbudowa i modernizacja Centrum Sportowo-Rekreacyjnego w Marciszowie,	A-B	G	W	J
5.1.3. budowa placu zabaw przy Zespole Szkół w Marciszowie,	B	G	W	J
5.1.4. zakończenie budowy szatni dla sportowców w Sędziszawiu.	A	G	W	J
5.2. Wspieranie sportowców:				
5.2.1. promowanie lokalnych sportowców o największych osiągnięciach,	A-C	P	WFJ	S
5.2.2. utrzymanie systemu stypendialnego i nagród dla sportowców osiągających wysokie wyniki sportowe.	A-C	P	WFJ	S
5.3. Upowszechnianie sportu i rekreacji:				
5.3.1. organizacja i wspieranie organizacji imprez sportowych i rekreacyjnych – masowych, szkolnych oraz profesjonalnych,	A-C	G	WFJ	S
5.3.2. promocja sportu i rekreacji wśród mieszkańców gminy,	A-C	G	WFJ	S
5.3.3. rozszerzanie i dostosowywanie do oczekiwań młodzieży sportowej oferty zajęć pozalekcyjnych.	A-C	G	WFJ	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
5.4. Wspieranie rozwoju stowarzyszeń, zrzeszeń i klubów sportowych, w tym:				
5.4.1. <i>wspieranie materialne i promowanie,</i>	A-C	G	WFJ	S
5.4.2. <i>wspieranie w pozyskiwaniu środków z funduszy pomocowych.</i>	A-C	G	WFJ	S
6. (O6) Rozwój systemów opieki i edukacji:				
6.1. Rozbudowa bazy materialnej systemu oświaty:				
6.1.1. <i>budowa pawilonu edukacji wczesnoszkolnej przy Zespole Szkół w Marciszowie,</i>	B	G	W	J
6.1.2. <i>utworzenie nowoczesnego laboratorium nauki języków obcych w Zespole Szkół w Marciszowie,</i>	B	G	W	J
6.1.3. <i>utworzenie i modernizacja pracowni szkolnych.</i>	B-C	G	W	J
6.2. Doskonalenie systemu oświaty:				
6.2.1. <i>kształcenie i doskonalenie zawodowe kadr oświatowych,</i>	B-C	G	W	S
6.2.2. <i>udzielanie dotacji na wydatki rzeczowe poprawiające warunki nauczania,</i>	B-C	G	W	S
6.2.3. <i>rozwój systemu profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży,</i>	B-C	G	W	S
6.2.4. <i>rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych,</i>	B-C	G	WFJ	S
6.2.5. <i>rozwój systemu pomocy dla uczniów zagrożonych patologiami i pauperyzacją,</i>	B-C	G	WFJ	S
6.2.6. <i>rozwój współpracy transgranicznej szkół,</i>	B-C	P	WFJ	S
6.2.7. <i>wspieranie rozwoju współpracy systemu oświaty z organizacjami pozarządowymi,</i>	B-C	P	FU	S
6.2.8. <i>unowocześnianie procesów dydaktycznych.</i>	B-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
6.3. <i>Utrzymanie systemu stypendiów i nagród za wyniki w nauce dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum.</i>	A-C	P	FJ	S
6.4. <i>Opracowanie i wdrożenie edukacyjnego „Programu Budowy Społeczeństwa Obywatelskiego Gminy Marciszów na lata 2011-2020” [PBSO 2011-2020], w tym:</i>	A, B-C	G, P	FJ, FU	S
6.4.1. <i>edukacja obywatelska mieszkańców gminy,</i>	B-C	G	FJ	S
6.4.2. <i>wspieranie rozwoju i wykorzystania postaw wolontarystycznych,</i>	B-C	G	FU	S
6.4.3. <i>promocja postaw obywatelskich,</i>	B-C	P	FJ	S
6.4.4. <i>wspieranie poroobywatelskiej działalności organizacji pozarządowych.</i>	B-C	P	FU	S
7. (O7) Rozwój systemu pomocy społecznej:				
7.1. Rozwój bazy instytucjonalnej systemu pomocy i opieki społecznej:				
7.1.1. <i>utworzenie Klubu Integracji Społecznej,</i>	B	G	WFJ	J
7.1.2. <i>przekształcenie Klubu Integracji Społecznej w Centrum Integracji Społecznej,</i>	C	G	WFJ	J
7.1.3. <i>utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej,</i>	A-B	G	W	J
7.1.4. <i>opracowanie „Analizy zasadności utworzenia Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Marciszowie”, a w przypadku jej pozytywnego wyniku utworzenie ŚDPS.</i>	B, B	G	W	J
7.2. Opracowanie i wdrożenie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Marciszów na lata 2011-2020” [SRPS 2011-2020], w tym:	A, B-C	G, P	W	S
7.2.1. <i>wsparcie rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dla dziecka</i>	B-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
<i>z tej rodziny,</i>				
7.2.2. <i>pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadania aktywizacji społecznej i zawodowej,</i>	B-C	G	W	S
7.2.3. <i>organizacja warsztatów kształtujących umiejętności psychospołeczne wśród osób niepełnosprawnych,</i>	B-C	P	W	S
7.2.4. <i>zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,</i>	B-C	G	W	S
7.2.5. <i>udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i uzależnienie od narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą,</i>	B-C	G	W	S
7.2.6. <i>prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo –wychowawczych i socjoterapeutycznych,</i>	B-C	G	W	S
7.2.7. <i>wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,</i>	B-C	G	W	S
7.2.8. <i>podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13.1 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</i>	B-C	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
<p>7.3. <i>Opracowywanie i wdrażanie rocznych „Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Marciszów” [PPRPAPN], w tym:</i></p>	A-CP	G, P	W	S
<p>7.3.1. <i>zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,</i></p>	A-CP	G	W	S
<p>7.3.2. <i>udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,</i></p>	A-CP	G	W	S
<p>7.3.3. <i>prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych,</i></p>	A-CP	G	W	S
<p>7.3.4. <i>wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,</i></p>	A-CP	G	W	S
<p>7.3.5. <i>podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,</i></p>	A-CP	G	W	S
<p>7.3.6. <i>szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</i></p>	A-CP	P	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
8. (O8) Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego:				
8.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Bezpieczeństwa Publicznego w Gminie Marciszów na lata 2011-2020” [PBP 2011-2020], w tym:	B, B-C	G	W, WFJ, WFU	S
8.1.1. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa pożarowego,:	B-C	G	WFJ, WFU	S
8.1.2. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa sportu, wypoczynku i rekreacji,	B-C	G	WFJ, WFU	S
8.1.3. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego,	B-C	G	WFJ, WFU	S
8.1.4. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa nauki,	B-C	G	W, WFJ, WFU	S
8.1.5. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa osobistego i bezpieczeństwa mienia prywatnego,	B-C	G	WFU	S
8.1.6. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa prowadzenia działalności gospodarczej,	B-C	G	WFJ, WFU	S
8.1.7. utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa zamieszkania i zabawy ² ,	B-C	G	WFJ, WFU	S
8.1.8. udział w ponadlokalnych programach poprawy poziomu bezpieczeństwa oraz ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań.	B-C	G	WFJ, WFU	S

² Zadanie dotyczy dzieci.

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9. (O9) Rozwój systemu samorządu i administracji gminnej:				
9.1. Aktywna działalność samorządu gminy na lokalnym rynku nieruchomości:				
9.1.1. <i>prywatyzacja mienia gminy nie wykorzystywanego w związku z realizacją zadań własnych i nie przewidzianego do wykorzystania,</i>	A-CP	G	W	S
9.1.2. <i>nabywanie lub komunalizacja nieruchomości pod działalność związaną z realizacją zadań własnych i w celu dalszego udostępniania.</i>	A-CP	G	W	S
9.2. Doskonalenie administracji gminnej:				
9.2.1. <i>podnoszenie kwalifikacji pracowników samorządowych.</i>	B-C	G	W	S
9.2.2. <i>poprawa standardu wyposażenia technicznego administracji gminnej,</i>	B-C	G	W	S
9.2.3. <i>uzyskanie Certyfikatu PN-EN ISO 9001:2001 przez Urząd Gminy,</i>	B	G	WFJ	J
9.2.4. <i>utworzenie nowej witryny internetowej.</i>	B	G	W	J
9.3. Pozyskiwanie środków pomocowych:				
9.3.1. <i>samodzielne pozyskiwanie środków pomocowych, przez gminę i jej jednostki organizacyjne, na realizację zadań własnych, w tym przede wszystkim na: rozwój infrastruktury technicznej, doskonalenie administracji, przeciwdziałanie skutkom niepełnosprawności, rozwój aktywności obywatelskiej, rozwój funkcji turystycznych, poprawę bezpieczeństwa publicznego, edukację, kulturę i ochronę środowiska,</i>	A-CP	G	FJ	S
9.3.2. <i>udział w partnerstwach publicznych oraz innych sformalizowanych formach</i>	A-CP	P	FU	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
<i>współpracy międzysamorządowej wspieranych ze środków pomocowych.</i>				
9.4. Rozwój systemów współpracy międzysamorządowej:				
9.4.1. <i>rozwój współpracy z samorządowymi władzami powiatowymi i wojewódzkim,</i>	A-CP	G	W	S
9.4.2. <i>rozwój współpracy z samorządowymi władzami gmin sąsiednich,</i>	A-CP	G	W	S
9.4.3. <i>włączenie wybranych zadań strategicznych do nowej Strategii Rozwoju Powiatu Kamiennogórskiego i innych dokumentów planistycznych wyższego rzędu,</i>	B-C	G	FJ	S
9.4.4. <i>rozwój współpracy z gminami z zagranicy,</i>	A-CP	P	FJ	S
9.4.5. <i>rozwój krajowej współpracy międzysamorządowej, w tym ramach Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Kwiat Lnu, Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Nysa.</i>	A-CP	G	FJ	S
9.5. Rozwój systemów komunikacji społecznej:				
9.5.1. <i>opracowanie i wdrożenie „Programu Komunikacji Społecznej Gminy Marciszów na lata 2011-2020” [PKS 2011-2020], w tym:</i>	A	G, P	FJ	S
9.5.1.0 <i>doskonalenie systemu informowania społeczności lokalnej o działalności władz gminy,</i>	A	G	FJ	S
9.5.1.1 <i>współpraca samorządu gminy ze środowiskami młodzieży,</i>	A	P	FJ	S
9.5.1.2 <i>promowanie aktywności publicznej i zawodowej,</i>	A	P	FJ	S
9.5.1.3 <i>rozbudowa systemu public relations,</i>	A	P	FJ	S
9.5.1.4 <i>intensyfikacja promocji wewnętrznej,</i>	A	P	FJ	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
9.5.1.5 ankiety monitoring opinii publicznej.	A	G	FJ	S
9.6. Wielofunkcyjne planowanie operacyjne:				
9.6.1. kontynuacja wdrażania i korekty „Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Marciszów na lata 2009-2012” [WPI 2009-2012],	A-B	G	FJ	S
9.6.2. opracowanie i wdrożenie „Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Marciszów na lata 2013-2017” [WPI 2013-2017],	B, B-C	G	FJ	J, S
9.6.3. opracowywanie i wdrażanie rocznych „Programów Współpracy Gminy Marciszów z Organizacjami Pozarządowymi, Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego i Stowarzyszeniami Jednostek Samorządu Terytorialnego” [PWOP],	A-CP	G	W	J, S
9.6.4. opracowywanie/aktualizowanie i wdrażanie kilkuletnich planów odnowy miejscowości [POM],	A-C	G	FJ	S
9.6.5. opracowanie i przyjęcie nowego „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Marciszów” [SUKZP] w granicach całej gminy,	B	G	W	J
9.6.6. sporządzanie i aktualizacje miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [MPZP].	A-CP	G	W	S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
10. (O10) Rozwój systemu opieki zdrowotnej:				
<i>10.1. Przekształcenie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Marciszowie w Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.</i>	<i>B</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>J</i>
<i>10.2. Organizacja i wspieranie organizacji programów diagnostyki, edukacji i profilaktyki zdrowotnej.</i>	<i>A-CP</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
11. (O11) Rozwój systemu kultury:				
<i>11.1. Zakończenie budowy Domu Kultury w Marciszowie.</i>	<i>B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
<i>11.2. Utworzenie Gminnego Centrum Kultury.</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
<i>11.3. Zakończeniu budów i remontów świetlic wiejskich we wszystkich miejscowościach gminy.</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
11.4. Rozwój działalności kulturalnej:				
<i>11.4.1. organizowanie i wspieranie organizacji przedsięwzięć kulturalnych,</i>	<i>A-CP</i>	<i>G</i>	<i>W, FU</i>	<i>S</i>
<i>11.4.2. udział w ponadlokalnych programach kulturalnych,</i>	<i>A-CP</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>11.4.3. monitorowanie oczekiwań mieszkańców i dostosowywanie do nich oferty kulturalnej,</i>	<i>A-CP</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>11.5. Wspieranie renowacji obiektów zabytkowych.</i>	<i>A-CP</i>	<i>G</i>	<i>WFU</i>	<i>S</i>

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
12. (O12) Rozwój systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej:				
12.1. Rozwój zasobów mieszkaniowych:				
12.1.1. <i>prawne i infrastrukturalne przygotowywanie terenów komunalnych pod budownictwo mieszkaniowe jedno- i wielorodzinne oraz ich sprzedaż,</i>	A-CP	G	W	S
12.1.2. <i>kompleksowe uzupełnienie numeracji domów i oznakowania ulic,</i>	B	P	W, WFU	J
12.2. Rozwój systemu gospodarki komunalnymi zasobami mieszkaniowymi:				
12.2.1. <i>prywatyzacja komunalnych zasobów mieszkaniowych,</i>	A-C	G	W	S
12.2.2. <i>optymalizacja opłat za użytkowanie komunalnych lokali mieszkalnych.</i>	B	G	W	J
12.3. Rozwój małej architektury:				
12.3.1. <i>budowa nowych placów zabaw dla dzieci,</i>	B-C	P	W	J
12.3.2. <i>remonty istniejących placów zabaw dla dzieci.</i>	B-C	P	W	S
12.4. Rozwój systemów komunikacji publicznej:				
12.4.1. <i>wspieranie rozwoju lokalnej komunikacji autobusowej.</i>	A-CP	P	WFU	S
12.5. Poprawa estetyki gminy:				
12.5.1. <i>wspieranie poprawy poziomu estetyki miejsc prywatnych,</i>	A-CP	P	WFU	S
12.5.2. <i>poprawa poziomu estetyki miejsc publicznych.</i>	A-CP	G	W	S
12.6. Rozbudowa cmentarza komunalnego w Marciszowie.	B	P	W	J

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
SFERA ŚRODOWISKOWA				
13. (O13) Rozwój systemów ochrony środowiska:				
13.1. Opracowanie i wdrożenie „Programu Ochrony Środowiska Gminy Marciszów na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018” [POŚ 2011-2014/2015-2018], w tym:.	A, B-C	G, P	W, WFJ, WFU	S
13.1.1. <i>stanowienie nowych prawnych form ochrony przyrody i krajobrazu,</i>	B-C	G	W	S
13.1.2. <i>wspieranie termomodernizacji budownictwa wielorodzinnego,</i>	B-C	P	WFU	S
13.1.3. <i>wspieranie rozwoju różnych form wykorzystywania alternatywnych źródeł energii,</i>	B-C	P	WFU	S
13.1.4. <i>zabezpieczanie i wsparcie zabezpieczania wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem,</i>	B-C	G	WFU, WFJ	S
13.1.5. <i>wspieranie ochrony gleb przed degradacją i ich rekultywacji,</i>	B-C	G	W, WFU	S
13.1.6. <i>wspieranie instytucji i organizacji działających na rzecz ochrony środowiska Gminy Marciszów,</i>	B-C	P	WFU	S
13.1.7. <i>zmniejszenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni ziemi do warstw wodonośnych.</i>	B-C	G	WFU, WFJ	S
13.2. Opracowanie i wdrożenie „Programu Ochrony Środowiska Gminy Marciszów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022” [POŚ 2015-2018/2019-2022].	A, B-C	G, P	W, WFJ, WFU	J, S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
14. (O14) Rozwój systemów gospodarki odpadami:				
14.1. Kontynuacja wdrażania „Planu Gospodarki Odpadami Dla Gminy Marciszów - Aktualizacja na lata 2008-2011” [PGO 2008-2011], tym:	<i>A-B</i>	<i>G, P</i>	<i>W, WFJ</i>	<i>J, S</i>
<i>14.1.1. rekultywacja składowiska w Ciechanowicach,</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
<i>14.1.2. wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie całej gminy,</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
<i>14.1.3. usprawnienie selektywnej zbiórki odpadów,</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
<i>14.1.4. usuwanie dzikich wysypisk odpadów,</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>14.1.5. wydanie nowych warunków dla przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, uwzględniających wymagania w zakresie odpadów biodegradowalnych,</i>	<i>A</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
<i>14.1.6. organizacja zbiórki baterii i świetlówek we współpracy z organizacjami odzysku,</i>	<i>A-B</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>14.1.7. organizacja systemu "Odbioru odpadów niebezpiecznych",</i>	<i>A-B</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>14.1.8. prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych związanych z prawidłowym zagospodarowaniem odpadów,</i>	<i>A-B</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>S</i>
<i>14.1.9. opracowanie sprawozdania z realizacji „Planu Gospodarki Odpadami Dla Gminy Marciszów - Aktualizacja na lata 2008-2011” za lata 2009-2010.</i>	<i>B</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>J</i>
14.2. Opracowanie i wdrożenie „Planu Gospodarki Odpadami Dla Gminy Marciszów na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2020” [PGO 2012-2015 / 2016-2020].	<i>B, B-C</i>	<i>G, P</i>	<i>W, WFJ</i>	<i>J</i>
14.3. Udział Gminy Marciszów w projekcie „Budowa Środkowosudeckiego Regionu Gospo-	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>J</i>

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
<i>darki Odpadami w Oparciu o Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Lubawce”.</i>				
14.4. Kontynuacja wdrażania „Planu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Marciszów” z 2008 r. [PUWZA 2008], w tym:	A-B	G, P	W, WFJ, WFU	J, S
<i>14.4.1. coroczna realizacja systemu dofinansowania usuwania azbestu,</i>	A-B	P	WFU	S
<i>14.4.2. prowadzenie bieżących zestawień ilości i miejsc występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy,</i>	A-B	P	W	S
<i>14.4.3. podejmowanie starań zmierzających do dofinansowania usuwania azbestu z obiektów należących do gminy,</i>	A-B	G	WFJ	S
<i>14.4.4. opracowanie zakładki tematycznej poświęconej problemowi azbestowemu na stronie internetowej gminy,</i>	B	P	WFJ	J
<i>14.4.5. prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych,</i>	A-B	G	WFJ	S
<i>14.4.6. bieżąca współpraca z organami i instytucjami w zakresie wymiany informacji o ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy,</i>	A-B	P	WFJ	S
<i>14.4.7. prowadzenie bieżącej kontroli usuwania azbestu z terenu gminy.</i>	A-B	G	W	S
14.5. Opracowanie i wdrożenie „Planu Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest na Terenie Gminy Marciszów na lata 2013-2020” [PUWZA 2013-2020].	B, B-C	G, P	W, WFJ, WFU	J, S

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
15. (O15) Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego:				
<i>15.1. Opracowanie „Analizy Możliwości Pozyskania Energii ze Źródeł Odnawialnych na Terenie Gminy Marciszów”.</i>	<i>B</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>J</i>
<i>15.2. Kontynuacja wdrażania „Planu Urzędzeniowo-Rolnego Gminy Marciszów” z roku 2010 [PUR 2010], w tym:</i>	<i>A, B-C</i>	<i>G, P</i>	<i>W, WFJ, WFU</i>	<i>S</i>
<i>15.2.1. gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi,</i>	<i>B-C</i>	<i>G</i>	<i>W, WFJ, WFU</i>	<i>S</i>
<i>15.2.2. kształtowanie krajobrazu rolniczego i ochrona gruntów przed erozją,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>W, WFJ, WFU</i>	<i>S</i>
<i>15.2.3. kształtowanie krajobrazu przyrodniczego i kulturowego,</i>	<i>B-C</i>	<i>P</i>	<i>W, WFJ, WFU</i>	<i>S</i>
<i>15.3. Wspieranie zalesień nieużytków, gruntów pylastych i pozostałych gruntów o najniższych klasach gleb.</i>	<i>A-CP</i>	<i>P</i>	<i>WFU</i>	<i>S</i>
<i>15.4. Budowa, przebudowa i remont urządzeń melioracyjnych.</i>	<i>A-C</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
16. (O16) Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku:				
<i>16.1. Pozyskiwanie informacji:</i>				
<i>16.1.1. kontrola mieszkańców gminy w zakresie postępowania z odpadami,</i>	<i>A-CP</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>16.1.2. kontrola przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska naturalnego,</i>	<i>A-CP</i>	<i>P</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>16.1.3. monitorowanie poziomów wytwarzanych i odzyskiwanych poszczególnych frakcji odpadów,</i>	<i>A-CP</i>	<i>G</i>	<i>W</i>	<i>S</i>
<i>16.1.4. pozyskiwanie danych o stanie środowiska naturalnego gminy i głównych oraz potencjalnych źródłach zanieczyszczeń i hałasu,</i>	<i>A-CP</i>	<i>G</i>	<i>WFJ</i>	<i>S</i>

Numer i nazwa celu operacyjnego / zadania strategicznego	Okres	Ranga	Rola	Typ
16.1.5. pozyskiwanie danych o technicznych i prawno-finansowych możliwościach działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego gminy,	A-CP	P	WFJ	S
16.1.6. wspieranie monitoringu stanu środowiska naturalnego oraz źródeł zanieczyszczeń prowadzonego przez inne podmioty,	A-CP	P	WFJ	S
16.2. Dystrybucja informacji:	A-B	G	WFJ	S
16.2.1. edukacja ekologiczna ludności.	A-CP	P	WFJ	S
16.2.2. udostępnianie danych o stanie środowiska naturalnego gminy, głównych źródłach zanieczyszczeń i działaniach na rzecz jego poprawy,	A-CP	P	WFJ	S
16.2.3. wspieranie edukacji ekologicznej rolników.				

14. Powiązania celów z zadaniami strategicznymi

Realizacji każdego z celów operacyjnych służy odpowiadająca mu grupa zadań strategicznych. Grupę tą podzielić można na podgrupy podstawową i dodatkową. Podgrupę podstawową tworzą zadania strategiczne przyporządkowane danemu celowi operacyjnemu. Podgrupę dodatkową stanowią te zadania strategiczne, które zostały zaklasyfikowane jako podstawowe dla innych celów operacyjnych, ale mają wpływ również na osiągnięcie danego celu operacyjnego. Dla przykładu, celowi operacyjnemu O16 przyporządkowano zadania strategiczne 16.1 oraz 16.2, które stanowią jego grupę podstawową. W skład jego grupy dodatkowej wchodzi natomiast takie zadania jak: 14.1.5, 14.4.4, 15.1. Zamieszczona poniżej tabela nr 13 prezentuje obie grupy zadań strategicznych wpływających na osiągnięcie danego celu operacyjnego.

Tabela 13. Zależności między celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi

Cel operacyjny	Zadania strategiczne służące jego osiągnięciu...	
	...w sposób bezpośredni (podgrupa podstawowa)	...w sposób pośredni (podgrupa dodatkowa)
1.	1.1, 1.2, 1.3	2.1, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 8.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6,
2.	2.1	1.1, 1.2, 1.3, 3.1, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 7.1, 7.2, 7.3, 8.1, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6
3.	3.1	1.1, 1.2, 1.3, 9.2, 9.3, 9.4, 9.6
4.	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7	9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6
5.	5.1, 5.2, 5.3, 5.4	6.4, 8.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6
6.	6.1, 6.2, 6.3, 6.4	5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 7.2, 7.3, 8.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6
7.	7.1, 7.2, 7.3	6.2, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6
8.	8.1	4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 4.7, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 6.2, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4,
9.	9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6	6.2, 6.4, 7.2, 7.3, 8.1
10.	10.1, 10.2	6.2, 6.4, 7.1, 7.2, 7.3, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6
11.	11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 8.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6

Cel operacyjny	Zadania strategiczne służące jego osiągnięciu...	
	...w sposób bezpośredni (podgrupa podstawowa)	...w sposób pośredni (podgrupa dodatkowa)
12.	12.1, 12.2, 12.3, 12.4, 12.5, 12.6	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 14.4, 14.5, 15.2, 15.4
13.	13.1, 13.2	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 6.2, 6.4, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 16.1, 16.2
14.	14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5	4.4, 9.2, 9.3, 9.4, 9.5, 9.6, 13.1, 13.2, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 16.1, 16.2
15.	15.1, 15.2, 15.3, 15.4	13.1, 13.2, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5, 16.1, 16.2
16.	16.1, 16.2	6.2, 6.4, 13.1, 13.2, 14.1, 14.2, 14.3, 14.4, 14.5, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4

15. Powiązania ze strategiami wyższego rzędu

15.1. Powiązania ze Strategią Rozwoju Powiatu Kamiennogórskiego

Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 posiada wiele powiązań ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000. Zależy tu zgodność w zakresie celów strategicznych, które w przypadku ww. powiatu zostały zdefiniowane jako: „Wysoka jakość życia mieszkańców powiatu kamiennogórskiego” oraz „Zrównoważony rozwój powiatu kamiennogórskiego”. Jeśli chodzi o cele operacyjne to ich powiązania zostały przedstawione w tabeli nr 14. Na podstawie informacji w niej zamieszczonych można stwierdzić, iż również w tym zakresie obie strategie są niemal w 100% zgodne.

Tabela 14. Powiązania celów operacyjnych i priorytetów Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 i Strategii Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020...</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>...następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000</i>
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój przedsiębiorczości (O1) ☑ (P01) Rozwój stref aktywności gospodarczej. ☑ (P02) Dynamizacja małej przedsiębiorczości. ☑ (P03) Promocja gospodarcza gminy. 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieje zespół czynników mobilizujących wykształconą młodzież do osiedlania się na terenie powiatu. • Optymalne wykorzystanie potencjału gospodarczego powiatu. • Duże zainteresowanie inwestorów terenem powiatu. • Zwiększenie efektywności rynku rolnego.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój rynku pracy (O2) ☑ (P04) Podnoszenie i zmiana kwalifikacji bezrobotnych, ☑ (P05) Rozwój pośrednictwa pracy. ☑ (P06) Zwiększenie dostępności przedsiębiorców do pracowników o pożądanym kwalifikacjach. 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieje zespół czynników mobilizujących wykształconą młodzież do osiedlania się na terenie powiatu. • Odpowiedni poziom i struktura wykształcenia kadr. • Utrzymanie i tworzenie miejsc pracy na obszarach wiejskich.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych (O3) ☑ (P07) Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. ☑ (P08) Promocja turystyczno-rekreacyjna gminy. ☑ (P09) Wykształcenie funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy. 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalne wykorzystanie walorów turystycznych, rekreacyjnych i sportowych. • Główne zespoły zabytkowe są odnowione i właściwie wykorzystane.

Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020...	...powiązane są z...	...następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury technicznej (O4) ☑ (P10) Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej oraz towarzyszącej jej infrastruktury. ☑ (P11) Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, ☑ (P12) Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej. ☑ (P13) Udoskonalenie gospodarki wodnej. 	<p>➔</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieje zespół czynników mobilizujących wykształconą młodzież do osiedlania się na terenie powiatu. • Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna. • Wykorzystanie walorów położenia dla poprawy dostępności komunikacyjnej powiatu.
<p>SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych (O5) ☑ (P14) Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. ☑ (P15) Popularyzacja sportu i rekreacji. 	<p>➔</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalne wykorzystanie walorów turystycznych, rekreacyjnych i sportowych.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu opieki i edukacji(O6) ☑ (P16) Rozbudowa bazy materialnej edukacji. ☑ (P17) Unowocześnianie i rozszerzanie dydaktyki. ☑ (P18) Wyrównywanie szans edukacyjnych. ☑ (P19) Ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnymi zjawiskami społecznymi. 	<p>➔</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dobry poziom wykształcenia mieszkańców.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020...</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>...następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000</i>
☒ (P20) Kształtowanie postaw obywatelskich.		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu pomocy społecznej (O7) ☒ (P21) Rozbudowa bazy materialnej pomocy społecznej. ☒ (P22) Profilaktyka problemów społecznych. ☒ (P23) Trwałe rozwiązywanie problemów społecznych i eliminacja ich skutków. ☒ (P24) Angażowanie grup/zbiorowości/związków mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych innych grup/zbiorowości/związków mieszkańców gminy. 	<p>➔</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego (O8) ☒ (P25) Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego. ☒ (P26) Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego. ☒ (P27) Zapewnienie bezpieczeństwa mienia. ☒ (P28) Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego. 	<p>➔</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu samorządu i administracji gminnej (O9) ☒ (P29) Doskonalenie organizacyjne administracji gminy. ☒ (P30) Pozyskiwanie środków pomocowych. ☒ (P31) Doskonalenie systemu planowania. ☒ (P32) Komunikacja władz z mieszkańcami gminy. 	<p>➔</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualny i kompletny zasób geodezyjny. • Funkcjonuje powiatowa baza danych o gminnych planach zagospodarowania przestrzennego.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020...</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>...następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu opieki zdrowotnej (O10) ☑ (P33) Rozbudowa bazy materialnej opieki zdrowotnej. ☑ (P34) Rozszerzanie zakresu usług medycznych. ☑ (P35) Edukacja i profilaktyka zdrowotna. 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Łatwy dostęp do opieki zdrowotnej.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu kultury (O11) ☑ (P36) Rozbudowa bazy materialnej systemu kultury. ☑ (P37) Upowszechnianie szeroko rozumianej kultury. 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieje zespół czynników mobilizujących wykształconą młodzież do osiedlania się na terenie powiatu.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej (O12) ☑ (P38) Przygotowanie nieruchomości pod budownictwo jedno- i wielorodzinne. ☑ (P39) Budowa budynków wielorodzinnych. ☑ (P40) Rewitalizacja wsi. 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Istnieje zespół czynników mobilizujących wykształconą młodzież do osiedlania się na terenie powiatu. • Istnieje zróżnicowana, dostosowana do potrzeb oferta mieszkaniowa. • Duża mobilność społeczna oraz dobra współpraca różnych sektorów życia w powiecie.
SFERA ŚRODOWISKOWA		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemów ochrony środowiska (O13) ☑ (P41) Ograniczanie niskiej emisji. ☑ (P42) Ograniczanie zanieczyszczenia wód. ☑ (P43) Wspieranie procesów wykorzystania alternatywnych źró- 	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa i nowoczesna gospodarka w zakresie energetyki. • Właściwa gospodarka wodna.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020...</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>...następującymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000</i>
<p>deł energii.</p> <p>☒ (P44) Prewencja degradacji cennych ekosystemów lub/i ich fragmentów.</p>		
<p>• Rozwój systemów gospodarki odpadami (O14)</p> <p>☒ (P45) Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów.</p> <p>☒ (P46) Minimalizacja wolumenu odpadów przedostających się do środowiska.</p>	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonuje kompleksowa gospodarka odpadami.
<p>• Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego (O15)</p> <p>☒ (P47) Rozbudowa i rewitalizacja założeń zielonych.</p> <p>☒ (P48) Doskonalenie funkcji zarządzania środowiskiem.</p> <p>☒ (P49) Sanacja ekosystemów lub/i ich fragmentów.</p> <p>☒</p>	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego.
<p>• Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku (O16)</p> <p>☒ (P50) Intensyfikacja monitoringu zjawisk związanych ze stanem i ochroną środowiska naturalnego,</p> <p>☒ (P51) Edukacja ekologiczna.</p>	➔	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom świadomości ekologicznej.

15.2. Powiązania ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

Podobnie jak w przypadku strategii powiatowej, tak i w przypadku przyjętej w 2005 r. *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku* mamy do czynienia z wysokim zakresem zgodności. Zdefiniowano w niej trzy cele strategiczne województwa w brzmieniu:

1. Zbudowanie konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki Dolnego Śląska
2. Zwiększenie spójności przestrzennej i infrastrukturalnej regionu i jego integracja z europejskimi obszarami wzrostu.
3. Rozwijanie solidarności społecznej oraz postaw obywatelskich twórczych i otwartych na świat.

oraz łączący je makrocel: „Podniesienie poziomu życia mieszkańców Dolnego Śląska oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju”. Analiza merytoryczna ww. celów wskazuje na ich pełną zgodność z celami strategicznymi Gminy Marciszów.

W *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku* nie zdefiniowano celów operacyjnych. Jednak analiza merytoryczna tego dokumentu planistycznego wskazuje, że pełnią w niej tę rolę priorytety. W związku z powyższym badaniu poddano ich zgodność z celami operacyjnymi niniejszej *Strategii*. Powiązania będące jego wynikiem zawarto w tabeli nr 15. Jak widać, mamy tu do czynienia z bardzo wysokim stopniem zgodności.

Tabela 15. Powiązania celów operacyjnych i priorytetów Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 z priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>... priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku</i>
SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój przedsiębiorczości (O1) ☑ (P01) Rozwój stref aktywności gospodarczej. ☑ (P02) Dynamizacja małej przedsiębiorczości. ☑ (P03) Promocja gospodarcza gminy. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska. • Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku. • Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. • Aktywna polityka rynku pracy oraz wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój rynku pracy (O2) ☑ (P04) Podnoszenie i zmiana kwalifikacji bezrobotnych, ☑ (P05) Rozwój pośrednictwa pracy. ☑ (P06) Zwiększenie dostępności przedsiębiorców do pracowników o pożądanym kwalifikacjach. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska. • Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku. • Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. • Aktywna polityka rynku pracy oraz wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych (O3) ☑ (P07) Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. ☑ (P08) Promocja turystyczno-rekreacyjna gminy. ☑ (P09) Wykształcenie funkcji turystyczno-rekreacyjnych gminy. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska. • Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku. • Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>... priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury technicznej (O4) ☑ (P10) Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej oraz towarzyszącej jej infrastruktury. ☑ (P11) Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, ☑ (P12) Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej. ☑ (P13) Udoskonalenie gospodarki wodnej. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska. • Wspieranie aktywności gospodarczej na Dolnym Śląsku. • Poprawa spójności przestrzennej regionu. • Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. • Poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych.
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych (O5) ☑ (P14) Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. ☑ (P15) Popularyzacja sportu i rekreacji. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu opieki i edukacji (O6) ☑ (P16) Rozbudowa bazy materialnej edukacji. ☑ (P17) Unowocześnianie i rozszerzanie dydaktyki. ☑ (P18) Wyrównywanie szans edukacyjnych. ☑ (P19) Ochrona dzieci i młodzieży przed negatywnymi zjawiskami społecznymi. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. • Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>... priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku</i>
☒ (P20) Kształtowanie postaw obywatelskich.		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu pomocy społecznej (O7) ☒ (P21) Rozbudowa bazy materialnej pomocy społecznej. ☒ (P22) Profilaktyka problemów społecznych. ☒ (P23) Trwałe rozwiązywanie problemów społecznych i eliminacja ich skutków. ☒ (P24) Angażowanie grup/zbiorowości/związków mieszkańców gminy w rozwiązywanie problemów społecznych innych grup/zbiorowości/związków mieszkańców gminy. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego (O8) ☒ (P25) Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego. ☒ (P26) Zapewnienie bezpieczeństwa osobistego. ☒ (P27) Zapewnienie bezpieczeństwa mienia. ☒ (P28) Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. • Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych. • Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu samorządu i administracji gminnej (O9) ☒ (P29) Doskonalenie organizacyjne administracji gminy. ☒ (P30) Pozyskiwanie środków pomocowych. ☒ (P31) Doskonalenie systemu planowania. ☒ (P32) Komunikacja władz z mieszkańcami gminy. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. • Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>... priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu opieki zdrowotnej (O10) ☑ (P33) Rozbudowa bazy materialnej opieki zdrowotnej. ☑ (P34) Rozszerzanie zakresu usług medycznych. ☑ (P35) Edukacja i profilaktyka zdrowotna. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Integracja społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. • Stałe podnoszenie stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców województwa.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu kultury (O11) ☑ (P36) Rozbudowa bazy materialnej systemu kultury. ☑ (P37) Upowszechnianie szeroko rozumianej kultury. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury.
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej (O12) ☑ (P38) Przygotowanie nieruchomości pod budownictwo jedno- i wielorodzinne. ☑ (P39) Budowa budynków wielorodzinnych. ☑ (P40) Rewitalizacja wsi. 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa spójności przestrzennej regionu. • Poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych.
SFERA ŚRODOWISKOWA		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemów ochrony środowiska (O13) ☑ (P41) Ograniczanie niskiej emisji. ☑ (P42) Ograniczanie zanieczyszczenia wód. ☑ (P43) Wspieranie procesów wykorzystania alternatywnych źródeł 	→	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki.

<i>Cele operacyjne i priorytety Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020</i>	<i>...powiązane są z...</i>	<i>... priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku</i>
<p>energii.</p> <p>☒ (P44) Prewencja degradacji cennych ekosystemów lub/i ich fragmentów.</p>		
<p>• Rozwój systemów gospodarki odpadami (O14)</p> <p>☒ (P45) Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów.</p> <p>☒ (P46) Minimalizacja wolumenu odpadów przedostających się do środowiska.</p>	→	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki.
<p>• Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego (O15)</p> <p>☒ (P47) Rozbudowa i rewitalizacja założeń zielonych.</p> <p>☒ (P48) Doskonalenie funkcji zarządzania środowiskiem.</p> <p>☒ (P49) Sanacja ekosystemów lub/i ich fragmentów.</p> <p>☒</p>	→	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa ładu przestrzennego, harmonijności struktur przestrzennych. • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki. • Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu.
<p>• Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku (O16)</p> <p>☒ (P50) Intensyfikacja monitoringu zjawisk związanych ze stanem i ochroną środowiska naturalnego,</p> <p>☒ (P51) Edukacja ekologiczna.</p>	→	<ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie społeczeństwa obywatelskiego, rozwój kultury. • Poprawa jakości i efektywności systemu edukacji i badań naukowych. • Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki.

Część IV – wdrożeniowa

16. Wójt i Zespół ds. Wdrażania Strategii

16.1. Organizacja i funkcje

Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 **wymaga utworzenia zespołu osób realizującego szereg różnorodnych działań koncepcyjnych, organizacyjnych, koordynacyjnych, kontrolnych, ewaluacyjnych oraz informacyjnych. Zespół taki powinien zostać powołany zarządzeniem Wójta niezwłocznie po przyjęciu Strategii przez Radę. Proponuje się nadanie mu nazwy: „Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020” – w skrócie: Zespół ds. Wdrażania Strategii (ZWS).**

Nie jest konieczne sytuowanie Zespołu w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy jako odrębnej komórki organizacyjnej, bowiem w jego skład wchodzić będą osoby z różnych istniejących już komórek. W skład ZWS powinni wejść: Wójt (jako Przewodniczący Zespołu) lub wyznaczony przez Wójta jego zastępca, Przewodniczący tej Komisji Rady Gminy, w zakresie której znajdują się zagadnienia związane z procesem wdrażania Strategii, Skarbnik Gminy, kierownicy wybranych referatów Urzędu Gminy, kierownicy wybranych jednostek organizacyjnych gminy oraz (w początkowej fazie funkcjonowania) ekspert ds. planowania strategicznego. Ostateczny skład Zespołu będzie przedmiotem decyzji Wójta. Skład Zespołu może być również zmienny. W takim wypadku Wójt będzie powoływał (zapraszał) na stałe lub czasowo do prac w Zespole osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań strategicznych, przedstawiciele partnerów współdziałania strategicznego, a także ekspertów w poszczególnych dziedzinach.

Proponuje się, by w pierwszy skład ZWS weszli kierownicy tych referatów Urzędu Gminy oraz dyrektorzy/prezesi tych jednostek organizacyjnych gminy, które zgodnie z zaleceniami zawartymi w rozdziale nr 18 otrzymają do realizacji zadania strategiczne.

Biorąc pod uwagę strukturę Strategii, doświadczenia innych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji planów strategicznych, a także cechy charakterystyczne gospodarki i samorządu Gminy Marciszów wyróżnić można niżej omówione, związane w wdrażaniem Strategii, funkcje Zespołu ds. Wdrażania Strategii.

16.1.1. Funkcja planistyczna

Ze względu na fakt konieczności zapewnienia zgodności i synchronizacji zamierzeń planistycznych, a także ze względu na zakresy kompetencji proponowanych wyżej członków ZWS, pierwszym zadaniem ZWS będzie udział w opracowywaniu różnorodnych planów, projektów, programów i uchwał o charakterze planistycznym. W stosunku do znacznej części tychże dokumentów planistycznych, rola członków ZWS nie będzie polegać na bezpośrednim ich przygotowywaniu, ale na nadzorowaniu ich opracowania przez autorów (ich podwładnych lub zleceniobiorców gminy i jej jednostek organizacyjnych). Nadzór ten dotyczył będzie terminowości, jakości merytorycznej oraz zgodności ze SRGM 2011-2020 i innymi obowiązującymi dokumentami planistycznymi, za co poszczególni członkowie ZWS zostaną obciążeni odpowiedzialnością. Funkcja planistyczna oznacza zatem, że Zespół ds. Wdrażania Strategii będzie:

- a.) **wykonywał metryki zadań strategicznych** – więcej na ten temat w rozdziałach nr 19.1, 19.2 i 19.4. Po zatwierdzeniu ich przez Wójta staną się oficjalnie obowiązującymi wytycznymi w zakresie realizacji zadań strategicznych.
- b.) **wykonywał projekty realizacji zadań strategicznych** – więcej na ten temat w rozdziałach nr 19.3 i 19.4. Po zatwierdzeniu ich przez Wójta, zostaną one przekazane do przyjęcia/zatwierdzenia/wykonania:
 1. Radzie Gminy lub jej Komisjom,
 2. właściwym komórkom Urzędu Gminy,
 3. właściwym jednostkom organizacyjnym gminy,
 4. podmiotom współpracującym z samorządem gminy (w tym, w szczególności partnerom współpracy transgranicznej oraz współpracującym, polskim samorządom gminnym i powiatowemu) w realizacji zadań strategicznych,
- c.) **wnioskował do Wójta o powierzenie lub zlecenie wykonania metryki projektu realizacji zadania strategicznego.**
- d.) **oceniał metryki i projekty realizacji zadań strategicznych nie sporządzone przez ZWS.**
- e.) **modyfikował istniejące metryki i projekty realizacji zadań strategicznych.**
- f.) **wnioskował do Wójta o wystąpienie do Rady o podjęcie uchwały o wystąpieniu do zmian danego projektu realizacji zadania strategicznego.**

Należy przy tym podkreślić, iż:

1. **działalność planistyczna Zespołu ds. Wdrażania Strategii nie obejmuje zmian w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.** Do zmian takich uprawniona jest jedynie Rada Gminy, natomiast Zespół może jedynie – poprzez Wójta – o zmiany te wnioskować (por. rozdział nr 17.1.3).
2. **powierzenie danemu członkowi/członkom Zespołu ds. Wdrażania Strategii przygotowania danego projektu realizacji zadania strategicznego lub nadzoru nad jego sporządzeniem, powinno zawsze mieć charakter dyspozycji służbowej.** Projekty realizacji zadań strategicznych w części lub całości stać się mogą również przedmiotem zobowiązań stron w wypadku wykorzystania ich w umowach o współpracy w zakresie wdrażania zadań strategicznych zawieranych np. z innymi samorządami.

16.1.2. Funkcja monitoringowa

Jednym z najważniejszych elementów procesu wdrażania SRGM 2011-2020 jest jej monitoring. Powinien go prowadzić głównie ZWS, przy czym odpowiedzialność za to powinna zostać przyporządkowana jednemu z jego członków. Zaleca się by monitoring obejmował: właściwości gminy oraz czynniki jej rozwoju (por. rozdział nr 7.1); cele operacyjne (por. rozdział 12.3); zadania strategiczne oraz techniczne, organizacyjne i prawne metody ich realizacji (por. rozdział nr 14); proces wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020 (por. rozdziały nr 17, 18, 19 i 20).

Tak szeroko rozumiany monitoring ma bardzo ważny cel. Jest nim **uruchamianie procedur modyfikowania niektórych części SRGM 2011-2020, tak by zawsze była ona skutecznym i efektywnym narzędziem osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych gminy.** Z kolei, gdy zidentyfikowane zostaną daleko idące zmiany wnętrza i otoczenia gminy, konieczna będzie kolejna, kompleksowa aktualizacja Strategii (por. rozdział 20.4). Prócz powyższego, monitoring ma na celu uruchamianie procedur modyfikowania projektów realizacji zadań strategicznych (rządziej metryk). Funkcja monitoringowa ZWS jest zatem ściśle powiązana z funkcją informacyjno-wnioskodawczą uruchamiającą procedury modyfikacyjne. W związku z powyższym ZWS powinien:

- g.) **monitorować poziom (znaczenie z punktu widzenia samorządu Gminy Marciszów) właściwości i czynników zawartych w SRGM 2011-2020 oraz zidentyfikowanych nowych,** istotnych z punktu widzenia pozycji strategicznej Gminy Marciszów. Zadanie to powinno być realizowane na drodze analiz statystycznych,

analiz wyników badań ankietowych, analiz dokumentów źródłowych, wywiadów bezpośrednich oraz poprzez organizowanie warsztatów strategicznych o przebiegu i treści merytorycznej analogicznej, jak w przypadku procedury budowy nowej Strategii. Ponadto, kluczową cechą tej części monitoringu powinien stać się zakres czasowy obejmujący nie tylko teraźniejszość, ale i przewidywalną w akceptowalnym zakresie przyszłość, przy czym jej horyzont może być zróżnicowany w zależności od właściwości/czynnika. Więcej na ten temat w rozdziałach nr 7.1 i 20.2.1.

- h.) **sporządzać analizę strategiczną Gminy Marciszów wg metody SWOT Plus.**
- i.) **weryfikować listę zadań strategicznych.** Weryfikacja ta powinna obejmować wszystkie zadania strategiczne, które są w realizacji oraz te, których realizacja nie została jeszcze rozpoczęta. Każde z tych zadań powinno otrzymać jedną z czterech możliwych ocen ZWS: „zadanie do realizacji w zakresie i terminie zgodnym w wcześniejszymi ustaleniami”, „zadanie do modyfikacji zakresu lub terminu”, „zadanie do zastąpienia innym”, „zadanie do usunięcia ze SRGM 2011-2020”.
- j.) **monitorować nowe, korzystniejsze metody realizacji poszczególnych zadań strategicznych.** Zmiany w zakresie możliwych do wykorzystania metod realizacji zadań strategicznych mogą wystąpić po sporządzeniu ich metryk i projektów realizacji. Jeśli są istotne może zajść potrzeba modyfikacji metryki/projektu tak by podnieść skuteczność lub/i efektywność planowanych w tym zakresie działań. Zadanie to ZWS będzie wykonywać poprzez porównanie metod realizacji zadań strategicznych opisanych w ich projektach realizacji (rzadko metrykach) z wynikami monitoringu metod dostępnych w tym zakresie dla samorządów gminnych.
- k.) **prowadzić monitoring wskaźnikowy SRGM 2011-2020** pozwalający na ocenę stopnia osiągnięcia celów operacyjnych. Szczegóły tego monitoringu zostały opisane w rozdziale nr 20.2.3.
- l.) **monitorować proces wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020.** Więcej na ten temat w rozdziale nr 20.2.4.
- m.) **sporządzać „Sprawozdanie z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020”** przedkładane corocznie przez Wójta Radzie Gminy. Wymogi merytoryczne sprawozdania zostały przedstawione w rozdziale 20.3. Zaleca się przeprowadzanie konsultacji z ekspertem ds. planowania strategicznego w zakresie pozyskiwania informacji do ww. sprawozdania, ustalania wartości wykorzystywanych w nim wskaźników i ich interpretacji oraz konstrukcji całego dokumentu.

16.1.3. Funkcja informacyjno-wnioskodawcza

ZWS może i powinien, w uzasadnionych przypadkach, prowadzić do modyfikacji SRGM 2011-2020. Jako, że ta może odbyć się wyłącznie uchwałą Rady Gminy, ZWS będzie wykorzystywał inicjatywę uchwałodawczą Wójta. Powodem takiego wnioskowania będą wyniki ewaluacji, a w jej ramach monitoringu (por. rozdział nr 20). Zmiany: wskaźników oceny celów operacyjnych, właściwości i czynników, listy zadań strategicznych oraz koncepcji realizacji zadań strategicznych będą ku temu podstawą merytoryczną.

Rolą ZWS będzie także prowadzenie do modyfikacji wymagających tego projektów realizacji zadań strategicznych lub metryk. Przesłanki tych zmian są bowiem analogiczne jak w przypadku SRGM 2011-2020.

Konstruktywność funkcji wnioskodawczej wynikać będzie z przedkładania przez ZWS nie tylko wniosków, ale również propozycji z nich wynikających. Zatem, ZWS będzie:

- n.) **informował Radę Gminy (poprzez Wójta) o potrzebie modyfikacji SRGM 2011-2020 (w tym przedstawiał propozycje tej modyfikacji) lub uchwalenia nowej Strategii**, wskazując jednocześnie przyczyny w oparciu o wyniki monitoringów.
- o.) **informował Radę Gminy (poprzez Wójta) o potrzebie zmiany innych obowiązujących dokumentów planistycznych**,
- p.) **wnioskował do Rady (poprzez Wójta) o powołanie Komisji, w której zakresie działalności znajdzie się problematyka SRGM 2011-2020**. Alternatywa to wnioskowanie o rozszerzenie zakresu działalności już istniejącej Komisji
- q.) **informował Wójta o stanie realizacji zadań strategicznych**.
- r.) **informował Wójta o potrzebach zmian organizacji struktury, metod i technik pracy administracji gminnej** mających na celu usprawnienie procesów wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020.
- s.) **informował Wójta o potrzebach doskonalenia zawodowego pracowników administracji gminnej** mającego na celu usprawnienie procesów wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020.
- t.) **informował Wójta o potrzebach zmiany polityki zewnętrznej samorządu** (prowadzonej np. w stosunku do największych podmiotów gospodarczych czy samorządu powiatowego), mających na celu usprawnienie procesów wdrażania SRGM 2011-2020.

16.1.4. Funkcja wewnętrznej dystrybucji informacji

Stopień osiągnięcia przyjętych celów w nakreślonym horyzoncie czasowym w dużej mierze zależy od sprawności obiegu informacji na temat SRGM 2011-2020 między organami władz gminy, jednostkami organizacyjnymi gminy i partnerami współdziałania strategicznego. Wady tego obiegu mogą nie tylko **ograniczać efektywność** działań, **wywoływać sprzeczne działania**, czy prowadzić do **konfliktów**, ale nawet stać się jedną z przyczyn **zaniechania realizacji Strategii**. Rolą ZWS będzie zatem:

- u.) **pełnienie roli forum wymiany informacji, poglądów i koncepcji** związanych z realizacją całej SRGM 2011-2020 oraz jej poszczególnych zadań. W funkcji tej mieści się także udział członków ZWS w szkoleniu na temat zarządzania strategicznego i prac zespołów sztabowych ds. wdrażania strategii przy organach wykonawczych samorządu gminnego.

16.1.5. Funkcja promocyjna

Proces wdrażania SRGM 2011-2020 powinien mieć publiczny charakter. Społeczność Gminy Marciszów, oraz przedsiębiorcy zewnętrzni prowadzący na jej terenie działalność gospodarczą, jako beneficjenci działań prowadzonych w ramach SRGM 2011-2020 ramach, powinni otrzymywać informacje na temat jej realizacji. Taka forma strategicznej komunikacji społecznej i biznesowej służyć będzie budowie zaufania do władz oraz przekonania, że SRGM 2011-2020 jest użytecznym narzędziem zarządzania gminą, a zgodny z przyjętym harmonogramem proces jej realizacji gwarantuje oczekiwane osiągnięcie celów. Promocja skutkować też będzie zwiększeniem zaangażowania społecznego w realizację niektórych zadań strategicznych. Ponadto, postępowanie takie będzie jednym z gwarantów kontynuacji realizacji SRGM 2011-2020 przez władze gminy kolejnych kadencji. ZWS powinien zatem wypełniać szereg czynności związanych z „public relations” SRGM 2011-2020. Do jego zadań będzie należeć w szczególności:

- v.) **przygotowywanie publikacji prasowych i internetowych** (np. okresowych sprawozdań) na temat realizacji SRGM 2011-2020,
- w.) **przygotowywanie wytycznych w zakresie uwzględniania informacji o SRGM 2011-2020 w procesie sporządzania materiałów promocyjnych Gminy Marciszów**, zarówno przez wykonawców wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Wytyczne

te powinny być przekazane w postaci zarządzenia Wójta wszystkim komórkom organizacyjnym Urzędu Gminy odpowiedzialnym za promocję;

- x.) **przygotowywanie materiałów na temat SRGM 2011-2020** według zapotrzebowania zgłaszanego przez przedstawicieli mediów,
- y.) **ocena treści działalności promocyjnej Gminy Marciszów w części dotyczącej SRGM 2011-2020,**
- z.) **projektowanie i wykonywanie** czynności związanych z promocją Strategii realizowanych „przy okazji” innych działań promocyjnych.

16.1.6. Funkcja kooperacyjna

Realizacja wielu zadań strategicznych Gminy Marciszów powinna odbywać się we współpracy z różnymi podmiotami i osobami. Do najważniejszych spośród nich należy zaliczyć: samorząd województwa dolnośląskiego, samorząd powiatu, samorzady sąsiednich gmin, lokalne podmioty gospodarcze i ich organizacje, instytucje dystrybuujące środki pomocowe lub/i wspierające samorzady w sposób pozamaterialny, organizacje pozarządowe oraz partnerów współpracy transgranicznej.

Podstawowe przesłanki inicjacji i realizacji współpracy to **możliwości poprawy skuteczności i efektywności wdrażania SRGM 2011-2020, pozyskania dodatkowych środków pieniężnych oraz wykorzystania cennych koncepcji dynamizujących działalność samorządu**. Niezbędna jest zatem **identyfikacja potencjalnych partnerów współpracy**, a następnie **zaprojektowanie i wykonywanie**, korzystnych dla obu (lub większej liczby) stron, **czynności**. Prawdopodobne jest również zaistnienie sytuacji, w której dany podmiot wystąpi z koncepcją lub szczegółową propozycją dotyczącą realizacji danego zadania strategicznego. Konieczna stanie się wtedy analiza owej propozycji pod kątem korzyści jakie przynieść może ona na gospodarczej, społecznej lub środowiskowej płaszczyźnie rozwoju gminy. Wymagania te pozwalają na twierdzenie, iż ZWS powinien podjąć się działań takich jak:

- aa.) **poszukiwanie** podmiotów, które mogą stać się partnerami współpracy strategicznej w zakresie zadań strategicznych oraz **identyfikowanie partnerów** określonego typu do wspólnej realizacji danego zadania (**w tym przede wszystkim źródeł finansowania pozabudżetowego**).
- bb.) **poszukiwanie** nowych form współpracy strategicznej z dotychczasowymi partnerami (**w tym przede wszystkim o nowych możliwościach finansowania pozabudżetowego**).

- cc.) **aplikowanie (sporządzanie wniosków, udzielanie wyjaśnień itp.) zadań strategicznych Gminy Marciszów do kompleksowych lub branżowych programów planistycznych wyższego rzędu**, takich jak: Strategia Rozwoju Powiatu Kamiennogórskiego; Wieloletni Program Inwestycyjny Powiatu Kamiennogórskiego; Program Ochrony Środowiska Powiatu Kamiennogórskiego; Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kamiennogórskiego; Dolnośląska Strategia Innowacji; Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej; Dolnośląski Plan Zdrowotny; Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zadań z Zakresu Zapobiegania Narkomanii; Dolnośląski Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych; Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego; Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Dolnośląskiego; Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska; Program Małej Retencji Wodnej w Województwie Dolnośląskim; Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego; Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Dolnośląskiego; Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Województwa Dolnośląskiego; Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego; Program Współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na Dolnym Śląsku; Program Zmian Sieci Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Samorządu Województwa Dolnośląskiego; Program Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego; Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia; Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego; Strategia Energetyczna Dolnego Śląska; Strategia Gospodarki Odpadami Komunalnymi Dolnego Śląska; Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Dolnośląskiego; Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego; Wieloletni Program Inwestycyjnego dla Województwa Dolnośląskiego; Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego; Wojewódzki Program Rozwoju Sektora Rolno-Spożywczego. **Należy dążyć do tego, aby od dnia powołania ZWS, żaden z planów tego typu nie był sporządzany bez udziału/oceny przedstawiciela ZWS reprezentującego strategiczne interesy Gminy Marciszów.**
- dd.) **opiniowanie zewnętrznych (wysuniętych przez inne podmioty) propozycji współpracy strategicznej.**

16.1.7. Funkcja prewencyjna

Jednym z największych zagrożeń Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 jest możliwość odrzucenia jej przez władze lokalne kolejnych kadencji. Zmiana priorytetów rozwojowych jest niezbywalnym prawem każdej władzy samorządowej, opartym na cennych, a jednocześnie fundamentalnych dla polskiego ustroju, zasadach demokracji. Jeśli odbywa się ona jako konstruktywna reakcja na zmianę otoczenia i wnętrza jednostki samorządowej, wtedy należy oceniać ją pozytywnie. Wydaje się jednak, że w perspektywie 4-6 lat istnieje bardzo niewielkie prawdopodobieństwo diametralnej zmiany uwarunkowań rozwojowych Gminy Marciszów oraz preferencji jej mieszkańców i działających tu przedsiębiorców zewnętrznych, które to czynniki stanowią punkt wyjścia do budowy niniejszej Strategii. Rezygnacja przyszłej Rady Gminy z realizacji SRGM 2011-2020 może być również podyktowana przyczynami politycznymi lub nieznanymi korzyściami wynikającymi z realizacji spójnego, długofalowego programu rozwoju. **Nie istnieją w pełni skuteczne sposoby przeciwdziałania temu zjawisku. Polskie i zachodnioeuropejskie doświadczenia samorządowego planowania strategicznego wskazują jednak, że można podejmować działania skutkujące obniżeniem prawdopodobieństwa jego wystąpienia.** ZWS powinien włączyć się w ich nurt. Do jego zadań należeć zatem będzie:

- ee.) przygotowanie dla Wójta **listu intencyjnego adresowanego do władz kolejnej kadencji** zawierającego apel o kontynuację przyjętych kierunków strategicznych działań. Jego treść powinna być ogłoszona podczas ostatniego posiedzenia obecnej Rady Gminy,
- ff.) przygotowanie dla nowych Radnych Rady Gminy kolejnej kadencji **syntetycznego sprawozdania z dotychczasowej realizacji SRGM 2011-2020 oraz informacji na temat działań, które zostaną podjęte w ramach strategii w przyszłości,**
- gg.) **określenie merytorycznego zakresu szkolenia na temat zarządzania strategicznego i struktury SRGM 2011-2020 dla Radnych Rady Gminy kolejnej kadencji.**

16.1.8. Funkcja doradcza

W związku z faktem, iż członkowie Zespołu, a także podległe im służby posiadają kompleksową wiedzę na temat gospodarki Gminy Marciszów, zarządzania nią oraz na temat Strategii, Zespół powinien:

- hh.) **opiniować** poprzez Wójta projekty uchwał Rady Gminy związane ze SRGM 2011-2020,
- ii.) **wspomagać Komisje Rady Gminy, na ich wniosek, w opiniowaniu projektów uchwał** Rady Gminy związanych ze SRGM 2011-2020,
- jj.) **wspomagać Komisje Rady Gminy, na ich wniosek, w tworzeniu projektów uchwał** związanych ze Strategią, takich jak np. uchwała zobowiązująca do opiniowania przez wybraną Komisję Rady Gminy wszystkich uchwał pod kątem ich zgodności ze SRGM 2011-2020,
- kk.) **wspomagać Wójta w procesie sporządzania projektów uchwał Rady Gminy** związanych ze SRGM 2011-2020.

16.1.9. Funkcja koordynacyjna

Jednym z najważniejszych warunków prawidłowego wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 jest zapewnienie kompatybilności z nią wszystkich innych dokumentów planistycznych samorządu gminnego. Jest to możliwe po uwzględnieniu znaczenia SRGM 2011-2020 we wszystkich pracach projektowych. Strategia jest bowiem koncepcją planistyczną nadrzędną w stosunku do wszelkich pozostałych. Pełni funkcję podobną jak Konstytucja, w stosunku do ustaw. **Wszystkie pozostałe akty prawa lokalnego, decyzje administracyjne, a także inne regulaminy, programy, projekty, umowy, porozumienia, plany branżowe itp. (zwane dalej dokumentami) muszą zatem wynikać ze Strategii.** W przeciwnym wypadku, różnorodne sprzeczności, braki w koordynacji i kompatybilności mogą doprowadzić do wielu negatywnych skutków, takich jak: dezinformacja, dublowanie działań lub zaniechanie niezbędnych działań, nieracjonalne wydatkowanie środków publicznych, wydłużenie czasu realizacji zadań i osiągnięcia celów itp. W związku z tym rolą ZWS będzie.

- ll.) **sporządzenie wykazu uchwał Rady Gminy wymagających zmian** w celu zapewnienia ich zgodności ze SRGM 2011-2020.

- mm.) **sporządzenie wykazu niezgodności i propozycji zmian** uchwał Rady Gminy, o których mowa wyżej,
- nn.) **sporządzenie wykazu pozostałych dokumentów** regulujących pracę i zachowania samorządu gminnego i jego jednostek wymagających zmian pod kątem zgodności ze SRGM 2011-2020,
- oo.) **sporządzenie wykazu niezgodności i propozycji zmian** dokumentów, o których mowa wyżej,
- pp.) **opracowanie „Zasad sporządzania dokumentów planistycznych Gminy Marciszów”**. Dokument taki powinien mieć moc zarządzenia Wójta. Może stać się jedną z kluczowych procedur objętych systemem ISO. Jego podstawowymi elementami powinny stać się dyspozycje:
1. zapewnienia zgodności z aktualnie obowiązującą Strategią,
 2. zarezerwowania terminu „Strategia” wyłącznie dla Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 i stosowaniu terminów „program” oraz „plan” w stosunku do wszystkich dokumentów o charakterze wykonawczym. Jako dopuszczalne wyjątki uznać należy dokumenty, do sporządzenia których samorząd został zobowiązany drogą ustawową, a dla których ustawodawca narzuca termin „Strategia”.
 3. prowadzenia na bieżąco aktualizowanej „Mapy koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Marciszów” według wzorca przedstawionego na rysunku 5. Kolorem szarym i znakiem oznaczono dokumenty planistyczne, które Gmina Marciszów już posiada. Kolorem fioletowym i znakiem ↻ oznaczono dokumenty planistyczne, które Gmina Marciszów sporządza i przyjmuje w związku z dyspozycjami ustawowymi, najczęściej w okresach rocznych. Dokumenty oznaczone kolorem czerwonym i znakiem muszą zostać opracowane.

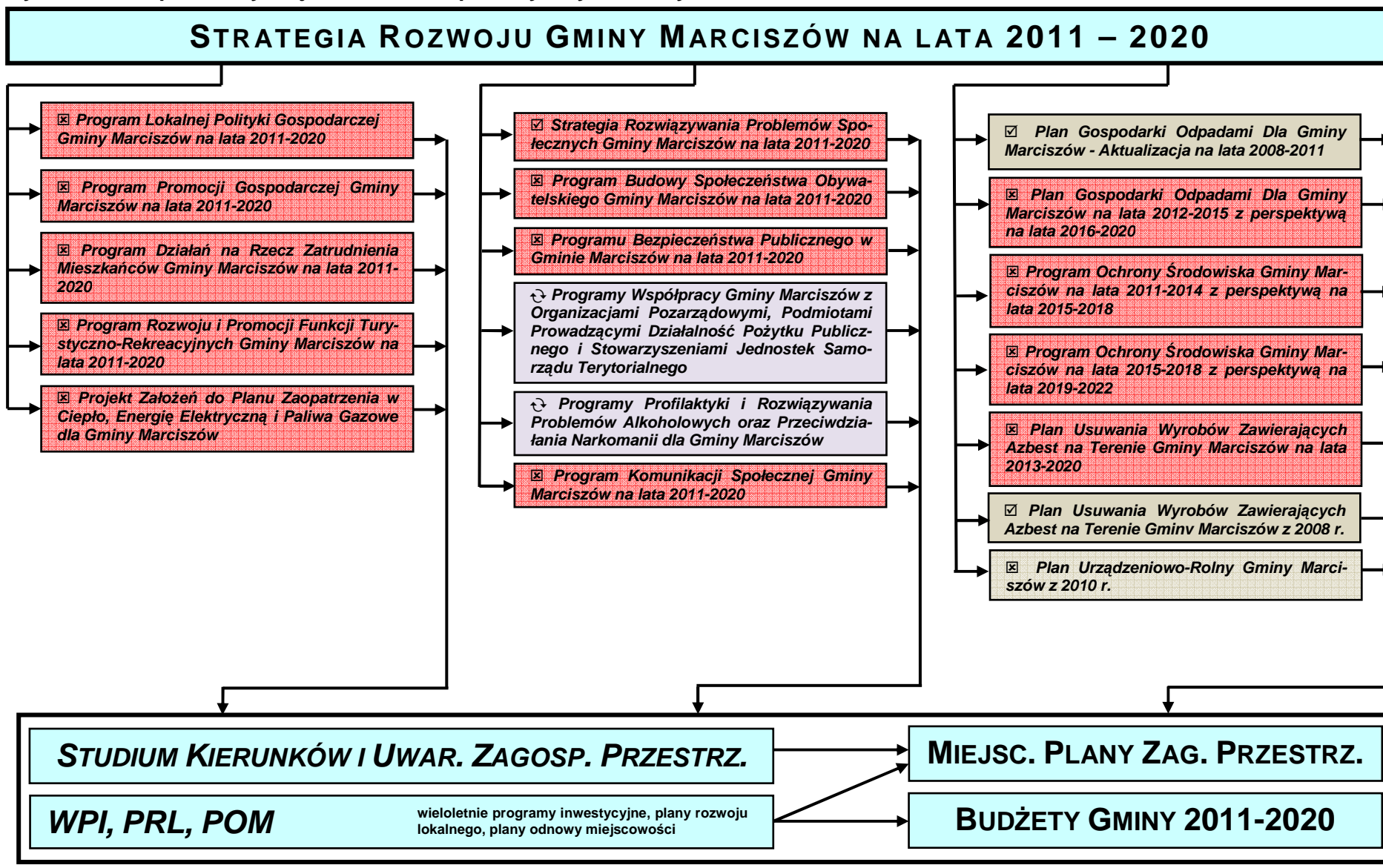
16.1.10. Funkcja wewnętrzna

W celu prawidłowego prowadzenia i doskonalenia własnych prac ZWS będzie:

- qq.) **modyfikował ramowy plan i zasady prac**, które zostały zaprezentowane w rozdziałach nr 17.2 i 17.3.
- rr.) na podstawie planu ramowego i zasad prac **ustalał półroczne, szczegółowe plany prac**, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w rozdziale 17.4.
- ss.) **oceniał własne prace i formułował propozycji usprawnień**.

Rysunek 7. Mapa koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Marciszów

16.2. Zasady prac

- 1.) **Niemal wszystkie prace ZWS wykonywane będą przez jego członków poza posiedzeniami. Posiedzenia ZWS w większości poświęcone będą planowaniu, ocenianiu i przyjmowaniu tych prac. Wójt jako przewodniczący ZWS (lub wyznaczona przez niego osoba) będzie je rozdzielał, egzekwował i oceniał.**
- 2.) Wykonywanie prac przez członków ZWS odbywać się będzie **przy wykorzystaniu podległych im kadr** w Urzędzie Gminy lub w jednostkach organizacyjnych gminy. Odpowiedzialność za jakość i terminowość prac spoczywa jednak na członkach ZWS.
- 3.) **Liczebność członków Zespołu może być zmienna.** Poza tym, w posiedzeniach nie muszą zawsze uczestniczyć wszyscy jego członkowie. Dobór osób na dane posiedzenie powinien zależeć od jego zakresu merytorycznego.
- 4.) **Funkcjonowanie Zespołu nie będzie miało charakteru bezkosztowego.** Jako organ sztabowy będzie wymagał obsługi dokumentacyjnej, komunikacyjnej, informacyjnej, eksperckiej, prawnej itp. Środki niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania ZWS będą musiały zostać zabezpieczone w budżecie gminy. Ich rozmiary będą musiały zostać określone na podstawie planu zadań ZWS na dany rok kalendarzowy.
- 5.) Praca w Zespole wiązać się będzie z szeregiem złożonych i pracochłonnych czynności realizowanych permanentnie. Powołanie do ZWS oznaczać zatem będzie znaczące rozszerzenie zakresu obowiązków służbowych. W związku z tym **sugeruje się, aby członkowie ZWS otrzymywali dodatkowe, motywacyjne świadczenia materialne** (dodatek, premia, nagroda itp.). Decyzje w tym zakresie podejmie Wójt.
- 6.) **ZWS może (powinien) rozszerzać listę swoich zadań** o zadania nieprzewidziane w niżej zaprezentowanym planie prac. W tym celu okresowo, np. raz do roku, ZWS będzie dokonywał analizy i ewentualnej korekty własnych zadań. Decyzję o zakresie i terminie korekty podejmował będzie Wójt.
- 7.) **Rada Gminy może występować do Wójta o powierzenie ZWS realizacji zadań** związanych z realizacją SRGM 2011-2020 nieprzewidzianych w niniejszym planie

prac.

- 8.) Biorąc pod uwagę zakres prac, właściwe będzie przyjęcie, iż w ciągu roku ZWS odbędzie **minimum 12 posiedzeń zwyczajnych**. Posiedzenia nadzwyczajne zwoływane będą przez Wójta. Wszystkie posiedzenia powinny być protokołowane.
- 9.) **ZWS będzie prowadził dokumentację prac** związanych z realizacją SRGM 2011-2020. W związku z tym ZWS powoła Sekretarza. Prawidłowa dokumentacja prac wymagać będzie zabezpieczenia stosownych urządzeń technicznych i materiałów.
- 10.) **ZWS opracowywał będzie półroczne plany własnych prac związanych ze SRGM 2011-2020 na podstawie planu ramowego.**
- 11.) **Prace ZWS zostaną poprzedzone szkoleniem** na temat zadań i metod pracy zespołów sztabowych ds. wdrażania strategii funkcjonujących przy organach wykonawczych samorządu gminnego.

16.3. Plan ramowy

Tabela 16. Plan ramowy prac Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

l.p.	Zadanie	Częstotliwość / Termin	Funkcja
1.)	Wykonanie metryk zadań strategicznych zawartych w SRGM 2011-2020.	☒ Bezpośrednio po powołaniu ZWS dla części zadań strategicznych. Wybór w tym zakresie zostanie dokonany przez Wójta. ☒ W kolejnych okresach dla pozostałych zadań strategicznych, zgodnie z terminami ich realizacji. ☒ Po zmodyfikowaniu lub wprowadzeniu nowych zadań do SRGM 2011-2020, zgodnie z terminami ich realizacji.	Funkcja planistyczna
2.)	Wykonanie projektów realizacji zadań strategicznych zawartych w SRGM 2011-2020.	☒ Bezpośrednio po powołaniu ZWS dla części zadań strategicznych. ☒ W kolejnych okresach dla pozostałych zadań strategicznych, zgodnie z terminami ich realizacji. ☒ Po zmodyfikowaniu lub wprowadzeniu nowych projektów realizacji zadań strategicznych do SRGM 2011-2020, zgodnie z terminami ich realizacji.	
3.)	Wnioskowanie do Wójta o zlecenie wykonania projektu realizacji zadania strategicznego.	W sytuacji gdy ZWS lub podległe jego członkom służby nie są kompetentne w danej sprawie.	
4.)	Ocena metryk i projektów zadań strategicznych nie sporządzonych przez ZWS.	W sytuacji zlecenia/powierzenia prac nad metryką lub projektem realizacji zadań strategicznych poza ZWS. W terminie do dwóch tygodni dla metryk i czterech tygodni dla projektów licząc od dnia powierzenia oceny.	
5.)	Modyfikacja istniejących już metryk i projektów realizacji zadań strategicznych.	W przypadku zidentyfikowania przez ZWS nowych, lepszych możliwości realizacji danego zadania strategicznego lub zmiany warunków jego realizacji.	
6.)	Wnioskowanie do Wójta o wystąpienie do Rady Gminy o podjęcie uchwały o przystąpieniu do zmian danego projektu realizacji zadania strategicznego.	W przypadku zidentyfikowania przez ZWS konieczności zmian projektu realizacji zadania strategicznego, którego zmiany – zgodnie z powszechnie obowiązującym prawem – wymagają uchwały Rady Gminy.	

l.p.	Zadanie	Częstotliwość / Termin	Funkcja
7.)	Monitorowanie poziomu właściwości i czynników uwzględnionych w SRGM 2011-2020 oraz identyfikowanie nowych, istotnych z punktu widzenia pozycji strategicznej gminy, a także ich poziomu.	Poczynając od 2011 r., co najmniej raz w roku. Najlepiej na początku II kwartału ze względu na dostępność danych statystycznych za poprzedni rok.	Funkcja monitoringowa
8.)	Sporządzenie analizy strategicznej i wykazu najważniejszych zmian pozycji strategicznej Gminy Marciszów wg metody SWOT Plus. Podstawą do jej wykonania będą dane z wyżej opisanego monitoringu właściwości i czynników.	Poczynając od 2011 r. raz w roku. Najlepiej w IV kwartale.	
9.)	Zweryfikowanie listy zadań strategicznych.	Poczynając od 2011 r., co najmniej raz w roku. Najlepiej w IV kwartale przed sporządzeniem projektu budżetu gminy na kolejny rok.	
10.)	Zidentyfikowanie nowych, korzystniejszych koncepcji/metod realizacji poszczególnych zadań strategicznych.	Poczynając od 2011 r., co najmniej raz w roku. Najlepiej w IV kwartale przed sporządzeniem projektu budżetu gminy na kolejny rok.	
11.)	Gromadzenie informacji pozwalających na ustalenie wartości wskaźników monitoringu, o których mowa w rozdziale nr 20.2.3.	☒ W stosunku do danych zewnętrznych - poczynając od 2011 r., co najmniej raz w roku. Najlepiej na początku II kwartału. ☒ W stosunku do danych wewnętrznych – poczynając od III kwartału 2010 r. należy je gromadzić na bieżąco.	
12.)	Ustalanie wartości wskaźników monitoringu (por. rozdział 20.2.3).	Raz do roku, w IV kwartale.	
13.)	Identyfikowanie niewskazanych w SRGM 2011-2020 źródeł danych do monitoringu, o którym mowa w rozdziale 20.2.	Raz do roku, w IV kwartale.	
14.)	Udział doradczy w przygotowywaniu badań ankietowych społeczności lokalnej i lokalnych firm w celu identyfikacji opinii publicznej oraz potrzeb sfery gospodarczej.	W chwili przygotowywania badań ankietowych przeprowadzanych w terminach wskazanych w rozdziale 20.2.3.	
15.)	Ocena jakości dokumentów planistycznych sporządzanych przez i dla Gminy Marciszów oraz ich wzajemnej koordynacji.	Raz do roku, w czwartym kwartale.	
16.)	Ocena zgodności prawa lokalnego stanowionego przez Radę Gminy z treścią SRGM 2011-2020.	Na bieżąco	
17.)	Przygotowywanie dla Wójta corocznego sprawozdania z realizacji Strategii, składanego przez niego Radzie Gminy (w tym: <ul style="list-style-type: none"> • syntetycznej oceny stopnia zaawansowania realizacji SRGM 2011-2020 i gotowości samorządu do jej kontynuacji, • wykaz najważniejszych barier niezależnych od samorządu Gminy Marciszów i utrudniających wdrażanie lub/i ewaluację SRGM 2011-2020. 	Raz do roku przed sesją sprawozdawczą. Najlepiej w IV kwartale przed sporządzeniem projektu budżetu gminy na kolejny rok.	

l.p.	Zadanie	Częstotliwość / Termin	Funkcja
18.)	Wnioskowanie do Wójta, wraz z uzasadnieniem, o wystąpienie do Rady Gminy z wnioskiem o sporządzenie nowej Strategii. Szczegóły w rozdziale 23.	W sytuacji zaistnienia przesłanek zmiany Strategii.	<i>Funkcja informacyjno-wnioskodawcza</i>
19.)	Wnioskowanie do Wójta o wystąpienie do Rady Gminy z wnioskiem aktualizację SRGM 2011-2020, wraz ze złożeniem propozycji zmian SRGM 2011-2020. Szczegóły w rozdziale 23.	☒ W sytuacji zaistnienia przesłanek zmiany Strategii. ☒ Prawdopodobnie około 2012 roku	
20.)	Wnioskowanie do Wójta o wystąpienie do Rady Gminy z wnioskiem o sporządzenie (modyfikację) innych dokumentów planistycznych, wymagających stosownej uchwały.	W sytuacji zidentyfikowania nieaktualności dokumentów planistycznych, lub ich niezgodności ze Strategią, lub ich braku.	
21.)	Wnioskowanie do Wójta o wystąpienie do Rady Gminy z wnioskiem o zmiany w strukturze lub zakresie merytorycznym Komisji Rady Gminy.	W sytuacji gdy żadna z Komisji Rady Gminy nie ma w zakresie merytorycznym spraw związanych z wdrażaniem SRGM 2011-2020.	
22.)	Wnioskowanie do Wójta o zmiany organizacji struktury, metod i technik pracy administracji gminnej, wraz ze złożeniem propozycji zmian.	W sytuacji zaistnienia przesłanek zmian.	
23.)	Wnioskowanie do Wójta o doskonalenie zawodowe pracowników administracji gminnej, wraz ze złożeniem propozycji szkoleń.	W sytuacji zaistnienia przesłanek szkoleń.	
24.)	Wnioskowanie do Wójta o zmiany polityki zewnętrznej samorządu, wraz ze złożeniem propozycji zmian.	W sytuacji zaistnienia przesłanek zmian.	
25.)	Bieżące przekazywanie Wójtowi informacji na temat stanu realizacji zadań strategicznych.	Na żądanie Wójta.	<i>Funkcja wewnętrznej dystrybucji informacji</i>
26.)	Udział w szkoleniu na temat zarządzania strategicznego i prac zespołów sztabowych ds. wdrażania strategii przy organach wykonawczych samorządu gminnego.	☒ Po raz pierwszy po powołaniu ZWS. ☒ W późniejszych terminach w miarę potrzeb.	
27.)	Wymiana informacji między członkami Zespołu nt. zadań i zaawansowania procesu osiągnięcia celów strategicznych.	Na bieżąco.	

l.p.	Zadanie	Częstotliwość / Termin	Funkcja
28.)	Przygotowanie treści publikacji prasowych i internetowych nt. realizacji SRGM 2011-2020 i działań ZWS.	Trzy razy do roku, w tym raz po uchwaleniu budżetu – np. pt.: „Strategia i budżet Gminy Marciszów w roku ...”,	Funkcja promocyjna
29.)	Przygotowywanie wytycznych w zakresie uwzględniania informacji o SRGM 2011-2020 w procesie sporządzania materiałów promocyjnych Gminy Marciszów,	W okresie do 6 miesięcy począwszy od dnia przyjęcia SRGM 2011-2020.	
30.)	Przygotowywanie treści materiałów nt. SRGM 2011-2020 według zapotrzebowania zgłaszanego przez przedstawicieli mediów.	Według zapotrzebowania.	
31.)	Ocena treści działalności promocyjnej Gminy Marciszów w części dotyczącej SRGM 2011-2020.	Raz do roku, w I kwartale, począwszy od 2012 r.	
32.)	Ocena projektów promocyjnych wersji SRGM 2011-2020. Więcej na ten temat w rozdziale 22.	Więcej na ten temat w rozdziale 22.	
33.)	Prowadzenie innych czynności promujących SRGM 2011-2020.	Na bieżąco.	
34.)	Poszukiwanie potencjalnych partnerów współpracy strategicznej, którzy mogą stać się współrealizatorami zadań strategicznych Gminy Marciszów.	Na bieżąco. Przynajmniej raz do roku ZWS powinien odbyć posiedzenie poświęcone głównie tej tematyce.	Funkcja kooperacyjna
35.)	Poszukiwanie nowych form współpracy strategicznej z dotychczasowymi partnerami - współrealizatorami zadań strategicznych.	Na bieżąco. Przynajmniej raz do roku Zespół powinien odbyć posiedzenie poświęcone głównie tej tematyce.	
36.)	Poszukiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań strategicznych.	Na bieżąco. Przynajmniej raz do roku Zespół powinien odbyć posiedzenie poświęcone głównie tej tematyce.	
37.)	Zapraszanie przedstawicieli aktywnych lub potencjalnych partnerów współpracy strategicznej na posiedzenia ZWS dotyczące wspólnego poszukiwania możliwości kontynuacji i rozwoju współpracy.	Na bieżąco. Przynajmniej raz do roku Zespół powinien odbyć posiedzenie poświęcone głównie tej tematyce.	
38.)	Stały monitoring prac planistycznych wyższych rządów.	Na bieżąco	
39.)	Aplikowanie (sporządzanie wniosków, udzielanie wyjaśnień itp.) zadań strategicznych do kompleksowych lub branżowych programów planistycznych wyższego rzędu.	Na bieżąco, w sytuacji pozyskania informacji o rozpoczęciu prac nad takimi programami. Raz do roku ZWS powinien odbyć posiedzenie poświęcone głównie tej tematyce.	
40.)	Udział w pracach planistycznych nad kompleksowymi lub branżowymi programami planistycznymi wyższego rzędu w celu włączenia do nich zadań strategicznych.	Na bieżąco, zgodnie z pojawiającymi się możliwościami.	
41.)	Opiniowanie zewnętrznych (wysuniętych przez inne podmioty) propozycji współpracy.	W sytuacji pojawienia się takiej propozycji.	

l.p.	Zadanie	Częstotliwość / Termin	Funkcja
42.)	Przygotowanie listu intencyjnego adresowanego do władz kolejnej kadencji.	W ostatnim miesiącu danej kadencji władz samorządowych.	Funkcja pre-wencyjna
43.)	Przygotowanie dla nowych Radnych Rady Gminy kolejnej kadencji syntetycznego sprawozdania z dotychczasowej realizacji SRGM 2011-2020 oraz informacji na temat działań, które zostaną podjęte w ramach strategii w przyszłości.	Na początku nowej kadencji władz samorządowych.	
44.)	Określenie merytorycznego zakresu szkolenia na temat zarządzania strategicznego i struktury SRGM 2011-2020 dla Radnych Rady Gminy kolejnej kadencji.	Na początku nowej kadencji władz samorządowych.	
45.)	Opiniowanie poprzez Wójta projektów uchwał Rady Gminy związanych ze SRGM 2011-2020.	Po zleceniu przygotowania takiej opinii przez Wójta.	Funkcja doradcza
46.)	Wspomaganie Komisji Rady Gminy w opiniowaniu projektów uchwał związanych ze SRGM 2011-2020.	Na wniosek Komisji.	
47.)	Wspomaganie Komisji Rady Gminy w tworzeniu projektów uchwał związanych ze SRGM 2011-2020.	Na wniosek Komisji.	
48.)	Wspomaganie Wójta w procesie sporządzania projektu uchwały Rady Gminy związanej ze SRGM 2011-2020.	Na wniosek Wójta.	
49.)	Sporządzanie wykazu uchwał (i ich niezgodności) Rady Gminy wymagających zmian w celu zapewnienia ich zgodności ze SRGM 2011-2020.	Pierwszy raz niezwłocznie po przyjęciu SRGM 2011-2020. Następnie, kontrolnie raz do roku.	Funkcja koordynacyjna
50.)	Sporządzenie wykazu pozostałych dokumentów (i ich niezgodności) regulujących pracę i zachowania samorządu gminnego i jego jednostek wymagających zmian pod kątem zgodności ze Strategią.	Pierwszy raz niezwłocznie po przyjęciu Strategii. Następnie, kontrolnie raz do roku.	
51.)	Opracowanie „Zasad sporządzania dokumentów planistycznych Gminy Marciszów”	Niezwłocznie po przyjęciu Strategii.	Funkcja wewnętrzna
52.)	Ustalanie półrocznego, szczegółowego planu prac.	Na ostatnim posiedzeniu poprzedzającym półrocze, dla którego sporządzany jest plan.	
53.)	Modyfikowanie ramowego planu i zasad prac.	Raz do roku – na pierwszym posiedzeniu w danym roku.	
54.)	Ocena własnych prac i sformułowanie propozycji usprawnień.	Raz do roku – na pierwszym posiedzeniu w danym roku.	

16.4. Pierwszy, półroczny plan szczegółowy

Tabela 17. Szczegółowy, półroczny plan prac Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

l.p.	Działanie	Termin	Opis
1.	<p>Organizacyjno szkoleniowe-posiedzenie ZWS:</p> <p>a.) powołanie ZWS, b.) wybór Sekretarza ZWS, c.) szkolenie-omówienie zadań ZWS, d.) plan prac ZWS, e.) terminy spotkań ZWS, f.) pierwsza publikacja promocyjna SRGM 2011-2020, g.) przydział zadań strategicznych.</p>	Do końca października 2010 r.	<p>Pierwsze posiedzenie ZWS będzie miało charakter organizacyjno-roboczy. Podczas tego posiedzenia ZWS powinien zająć się następującymi działaniami:</p> <p>a.) Powołanie Zespołu ds. Wdrażania Strategii Gminy Marciszów. Odczytanie zarządzenia Wójta w tej sprawie.</p> <p>b.) Wybór Sekretarza ZWS. Do zadań Sekretarza będzie należeć w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sporządzanie protokołów z posiedzeń ZWS (protokoły będą podlegać przyjęciu na następnym posiedzeniu ZWS), • prowadzenie i udostępnianie członkom ZWS dokumentacji SRGM 2011-2020. W początkowym okresie dokumentacja ta ograniczać się będzie do Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020. W dalszych pracach dokumentacja ta wzbogacona zostanie m. in. o metryki i projekty realizacji zadań strategicznych. • prowadzenie korespondencji ZWS związanej ze SRGM 2011-2020. <p>c.) Omówienie zadań ZWS (w formie szkolenia na temat zarządzania strategicznego i prac zespołów sztabowych ds. wdrażania strategii funkcjonujących przy organach wykonawczych samorządu gminnego) w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcji ZWS, • monitoringu wdrażania SRGM 2011-2020, • promocji SRGM 2011-2020. <p>d.) Przyjęcie niniejszego półrocznego planu prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentacja członkom ZWS planu prac, • omówienie, ewentualne skorygowanie i przyjęcie planu prac. <p>e.) Ustalenie częstotliwości i najbliższych terminów posiedzeń stałych ZWS.</p> <p>f.) Ustalenie zasad zwoływania posiedzeń doraźnych.</p> <p>g.) Przygotowanie 1 publikacji prasowej nt. wdrażania SRGM 2011-2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie treści publikacji,

l.p.	Działanie	Termin	Opis
			<ul style="list-style-type: none"> • wybór autora tekstu (członka ZWS). h.) Omówienie możliwości publikacyjnych. i.) Odczytanie projektu zarządzenia Wójta na temat przydziału zadań strategicznych do referatów i jednostek organizacyjnych gminy. Dyskusja. Więcej na ten temat w rozdziale nr 18. j.) Omówienie zakresu merytorycznego następnego spotkania.
2.	Robocze posiedzenie ZWS: a.) metryki, b.) autorzy metryk, c.) projekty, d.) autorzy projektów, e.) terminy, f.) szkolenie, g.) zasady sporządzania.	do końca listopada 2010 r.	a.) Wybór zadań strategicznych, które powinny mieć sporządzone metryki zadań strategicznych w roku 2010/2011. b.) Wybór zadań strategicznych, które powinny mieć sporządzone projekty zadań strategicznych w roku 2010/2011. c.) Wybór autorów metryk i projektów zadań strategicznych (członków ZWS, kadry kierowniczej Urzędu Gminy, kadry kierowniczej jednostek gminnych lub ekspertów zewnętrznych). d.) Określenie terminów wykonania poszczególnych metryk i projektów. e.) Szkolenie nt. wymogów merytorycznych metryk zadań strategicznych – ekspert ds. planowania strategicznego. f.) Ustalenie zasad sporządzania metryk i projektów – przygotowywania, prezentowania, konsultowania, składania itp. g.) Prezentacja 1 publikacji prasowej nt. wdrażania SRGM 2011-2020. h.) Omówienie zakresu prac następnego spotkania.
3.	Robocze posiedzenie ZWS: a.) pierwsza prezentacja i dyskusja nad metrykami i projektami realizacji zadań strategicznych.	do końca grudnia 2010 r.	a.) Prezentacja pierwszych wersji poszczególnych metryk zadań strategicznych - autorzy. b.) Dyskusja nad metrykami. c.) Prezentacja pierwszych wersji poszczególnych projektów realizacji zadań strategicznych - autorzy. d.) Dyskusja nad projektami. e.) Omówienie zakresu prac następnego spotkania.
4.	Robocze posiedzenie ZWS: a.) druga (finalna) prezentacja i dyskusja nad metrykami i projektami realizacji zadań strate-	do końca stycznia 2011 r.	a.) Prezentacja finalnych wersji metryk zadań strategicznych - autorzy. b.) Dyskusja nad metrykami. c.) Prezentacja finalnych wersji projektów realizacji zadań strategicznych - autorzy. d.) Dyskusja nad projektami.

l.p.	Działanie	Termin	Opis
	gicznych, b.) zasady sporządzania dokumentów planistycznych.		e.) Zasady sporządzania dokumentów planistycznych Gminy Marciszów: <ul style="list-style-type: none"> • omówienie konieczności opracowania, • wybór autora dokumentu, • określenie wymogów dokumentu, • określenie terminu przygotowania dokumentu. f.) Omówienie zakresu prac następnego spotkania.
5.	Robocze posiedzenie ZWS: a.) metryki zadań, b.) folder, c.) zgodność uchwał, d.) planowanie prac.	do końca lutego 2011 r.	a.) Prezentacja dokumentu pt.: „Metryki zadań strategicznych Gminy Marciszów”: <ul style="list-style-type: none"> • prezentacja cech dokumentu, • przekazanie dokumentu członkom ZWS, b.) Określenie treści folderu promocyjnego nt. Gminy Marciszów i SRGM 2011-2020: <ul style="list-style-type: none"> • propozycje i ich omówienie, • wybór osoby (członka ZWS), która będzie odpowiedzialna za współautorstwo i nadzór nad przygotowaniem folderu, • omówienie zagadnienia kosztów wykonania, c.) Rozpoczęcie prac nad weryfikacją zgodności uchwał Rady Gminy ze SRGM 2011-2020, jej metrykami i projektami: <ul style="list-style-type: none"> • omówienie znaczenia weryfikacji, • wybór osób odpowiedzialnych za weryfikację zgodności, • określenie wymogów weryfikacji, • określenie terminu przeprowadzenia weryfikacji i złożenia sprawozdania d.) Omówienie zakresu prac następnego spotkania.
6.	Robocze posiedzenie ZWS: a.) folder promocyjny, b.) zgodność uchwał, c.) współpraca strategiczna, d.) planowanie prac.	do końca marca 2011 r.	a.) Omownie projektu folderu promocyjnego nt. Gminy Marciszów i jej Strategii oraz prac nad folderem: <ul style="list-style-type: none"> • prezentacja (osoba odpowiedzialna), • omówienie, ewentualne korekty. b.) Prezentacja wyników weryfikacji zgodności uchwał Rady Gminy ze SRGM 2011-2020, metrykami i projektami realizacji zadań strategicznych. c.) Inicjatywa uchwałodawcza Wójta w zakresie zapewnienia zgodności uchwał Rady Gminy ze SRGM 2011-2020, metrykami i projektami realizacji zadań strategicznych.

l.p.	Działanie	Termin	Opis
			<ul style="list-style-type: none"> • omówienie znaczenia inicjatywy, • wybór osób odpowiedzialnych za przygotowanie merytorycznej części projektów uchwał, • określenie wymogów projektów uchwał, • określenie terminu przygotowania merytorycznej części projektów uchwał. <p>d.) Omówienie zagadnienia współpracy strategicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie zagadnienia, z kim samorząd Gminy Marciszów już współpracuje w realizacji poszczególnych zadań strategicznych, • omówienie zagadnienia, z kim samorząd Gminy Marciszów mógłby współpracować w realizacji poszczególnych zadań strategicznych, • wybór członka (członków) ZWS, który przeprowadzi analizę możliwości rozwoju współpracy strategicznej Gminy Marciszów, <p>e.) Omówienie zakresu prac następnego spotkania.</p>
7.	<p>Robocze posiedzenie ZWS:</p> <p>a.) współpraca transgraniczna, b.) finansowanie pozabudżetowe, c.) nowy plan szczegółowy.</p>	do końca kwietnia 2011 r.	<p>a.) Prezentacja wyników analizy możliwości rozwoju współpracy strategicznej Gminy Marciszów.</p> <p>b.) Omówienie zagadnienia pozyskiwania środków pozabudżetowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie dotychczasowych źródeł i skuteczności pozyskiwania środków pozabudżetowych, • omówienie nowych możliwości w zakresie pozyskiwania środków pozabudżetowych, • wybór członka (członków) ZWS, który przeprowadzi analizę nowych możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych. <p>c.) Planowanie prac ZWS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówienie propozycji dotyczących przyszłych prac ZWS: • wybór autora kolejnego „Półrocznego, szczegółowego planu prac ZWS”, <p>d.) Omówienie zakresu prac następnego spotkania.</p>

17. Przydział zadań

W rozdziale nr 14.3 SRGM 2011-2020 zawarte zostały zadania strategiczne. Prawidłowe jej wdrażanie wymaga, aby wszystkie z owych zadań zostały przyporządkowane do poszczególnych referatów Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy (zwanych dalej jednostkami). Taki zabieg będzie miał na celu:

1. wskazanie kierownictwu referatów/jednostek, które z ich działań są traktowane przez władze gminy jako priorytetowe,
2. wskazanie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za przygotowanie metryk lub projektów realizacyjnych poszczególnych zadań strategicznych,
3. wskazanie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań strategicznych,
4. wskazanie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za pozyskiwanie informacji o wszelkich obecnych i przyszłych, znajdujących się na terenie gminy i poza nią, czynnikach i zjawiskach mogących mieć istotny wpływ na realizację przydzielonego zadania,
5. wskazanie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za udzielanie informacji innym referatom/jednostkom na temat realizacji poszczególnych zadań strategicznych,
6. wskazanie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za pozyskiwanie od innych referatów/jednostek informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji poszczególnych zadań strategicznych,
7. określenie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za przygotowania dla Wójta właściwej części rocznego sprawozdania z realizacji SRGM 2011-2020 składanego Radzie Gminy,
8. określenie, które z referatów/jednostek są/będą odpowiedzialne za przygotowanie dla Wójta bieżących sprawozdań w postępów w realizacji poszczególnych zadań strategicznych.

Zaleca się, aby przydział został dokonany zarządzeniem Wójta. Ze względu na różnorodność merytoryczną zadań strategicznych zaleca się również, aby przydział został dokonany indywidualnie dla każdego z zadań strategicznych (tzn. przy użyciu najbardziej szczegółowego podziału), a nie dla ich grup. W wielu grupach znajdują się bowiem zadania, które mogą/powinny być przydzielone więcej niż jednemu/jednej referatowi/jednostce.

18. Budowa metryk i projektów realizacji

18.1. Cechy metryki zadania strategicznego

Metryki zadań strategicznych są:

- 1) **Zestawem najważniejszych informacji na temat zadania strategicznego, czyli pierwszym stopień konkretyzacji ustaleń SRGM 2011-2020.** Strategia posługuje się sformułowaniami syntetycznymi, natomiast realizacja poszczególnych zadań strategicznych wymaga wykonania wielu czynności. Każda z nich musi zostać szczegółowo określona. Konieczne jest również wyznaczenie ich zakresu czasowego i przestrzennego, a także niezbędnych do wypełnienia warunków technicznych, organizacyjnych itp.
- 2) **Miejscem ujawnienia zależności występujących między zadaniami strategicznymi.** Wiele z zadań strategicznych Gminy Marciszów jest wzajemnie ze sobą powiązanych. Chodzi tu nie tylko o związki celowe, o których jest mowa w rozdziale nr 15, ale również o zależności przyczynowo-skutkowe, warunkujące, synergiczne i mnożnikowe. Zależności te muszą być dokładnie określone. W przeciwnym wypadku realizacja zadań strategicznych będzie obciążona takimi błędami jak np. utrata korzyści wynikających z równoległego lub sekwencyjnego prowadzenia nad nimi prac, utrata możliwości redukcji kosztów ich realizacji, czy nawet drastyczne zmniejszenie szans na osiągnięcie celów jakim służy dane zadanie (zadania).
- 3) **Podstawą informacyjną dla wszelkich działań Rady Gminy i jej Komisji** związanych z realizacją danego zadania strategicznego. Chodzi tu o uchwały przyjmowane przez Radę Gminy, a także o badanie postępów we wdrażaniu SRGM 2011-2020 oraz ewentualne jej korygowanie.
- 4) **Podstawą informacyjną dla wszelkich działań Wójta** związanych z realizacją danego zadania strategicznego. Wójt jako organ wykonawczy musi mieć w dyspozycji szczegółowe informacje na temat zadań strategicznych Gminy Marciszów. Ich wykorzystanie polega na właściwym powierzaniu realizacji zadań oraz nadzorowaniu ich realizacji. Przydatność tych informacji ujawni się niejednokrotnie podczas podejmowania przez Wójta innych decyzji, takich jak np. decyzje administracyjne, organizacyjne, czy nawet personalne.

- 5) **Podstawą informacyjną dla wszelkich działań poszczególnych pracowników Urzędu Gminy** związanych z realizacją danego zadania strategicznego. W szczególności w sytuacji gdy zaangażowani są w jego realizację lub/i są za nią odpowiedzialni.
- 6) **Podstawą informacyjną dla wszelkich działań kierownictwa gminnych jednostek organizacyjnych** związanych z realizacją danego zadania strategicznego, a także dla pracowników tych jednostek, w sytuacji gdy zaangażowani są w jego realizację lub/i są za nią odpowiedzialni.
- 7) **Podstawą informacyjną dla wszelkich działań kierownictwa podmiotów współdziałania strategicznego** (jak np. samorzady gminne, powiatowy i wojewódzki, instytucje dystrybuujące instytucje pomocowe, partnerzy współpracy transgranicznej, lokalne podmioty gospodarcze, lokalne organizacje społeczne, potencjalni inwestorzy zewnętrzni itp.) związanych z realizacją danego zadania strategicznego, a także dla pracowników tych podmiotów, w sytuacji gdy zaangażowani są w jego realizację lub/i są za nią odpowiedzialni.
- 8) Wskazówką dla Rady Gminy, Wójta, ZWS oraz pracowników Urzędu Gminy, gdzie i jakich **współrealizatorów poszczególnych zadań strategicznych** Gminy Marciszów należy poszukiwać oraz w jakim zakresie współpraca ta może/powinna być realizowana. Współpraca w realizacji zadań strategicznych może bowiem wydatnie przyczynić się do zwiększenia ich skuteczności oraz redukcji ich kosztów.
- 9) **Źródłem informacji o potencjalnych źródłach finansowania** kosztów inwestycyjnych lub/i bieżących przedsięwzięcia. Każdy z projektów realizacji zadań strategicznych powinien posiadać szczegółowy wykaz wszystkich potencjalnych źródeł jego finansowania zewnętrznego. Będzie on wykorzystywany przez pracowników Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz pracowników podmiotów współdziałania strategicznego.
- 10) **Podstawą informacyjną do konstrukcji specyfikacji istotnych warunków zamówienia**, którym jest realizacja zadania strategicznego Gminy Marciszów lub jego fragmentu. Korzystać z niej będą pracownicy Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz pracownicy podmiotów współdziałania strategicznego.

- 11) **Podstawą informacyjną do konstrukcji specyfikacji istotnych warunków zamówienia**, którym jest wykonanie szczegółowego pełnego projektu realizacji zadania strategicznego Gminy Marciszów.
- 12) **Podstawą informacyjną konstrukcji umów** zawieranych przez Wójta na udzielanie zamówienia służącego opracowaniu pełnego projektu realizacji zadania strategicznego Gminy Marciszów.
- 13) **Podstawą informacyjną konstrukcji umów** zawieranych przez Wójta na udzielanie zamówienia służącego realizacji zadania strategicznego Gminy Marciszów.
- 14) **Podstawą informacyjną konstrukcji umów lub/i specyfikacji istotnych warunków zamówienia podmiotów współdziałania strategicznego** współrealizujących zadania strategiczne Gminy Marciszów.
- 15) **Podstawą informacyjną konstrukcji umów** zawieranych przez Wójta z podmiotami współdziałania strategicznego.
- 16) **Podstawą informacyjną dla korekt** zakresów obowiązków referatów i stanowisk Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz podmiotów współpracy strategicznej.
- 17) **Podstawą informacyjną dla korekt struktury organizacyjnej** Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz podmiotów współpracy strategicznej.
- 18) **Podstawą informacyjną dla określania nakładów finansowych** niezbędnych do realizacji danego zadania strategicznego Gminy Marciszów uwzględnianych w projektach uchwał budżetowych.
- 19) **Podstawą informacyjną dla partnerów współdziałania strategicznego służącą im do określania nakładów finansowych** niezbędnych do współrealizacji zadania strategicznego Gminy Marciszów.
- 20) **Podstawą informacyjną do podziału kosztów realizacji** danego zadania strategicznego Gminy Marciszów między samorząd Gminy Marciszów a partnera (partne-

- rów) współdziałania strategicznego.
- 21) **Podstawą informacyjną do podziału kosztów realizacji** danego zadania strategicznego Gminy Marciszów między poszczególne uchwały budżetowe.
 - 22) **Podstawą informacyjną dla Radnych** występujących podczas budżetowych sesji Rady Gminy.
 - 23) **Podstawą informacyjną do sporządzania przez pracowników Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz podmiotów współdziałania strategicznego wniosków o dofinansowanie** danego przedsięwzięcia kierowanych do instytucji dystrybuujących środki pozabudżetowe.
 - 24) **Podstawą informacyjną do sporządzania przez Komisje lub Wójta** projektów nowych lub modyfikacji istniejących już uchwał Rady Gminy Marciszów.
 - 25) **Podstawą informacyjną do sporządzania przez organy samorządów będących partnerami współdziałania strategicznego** projektów nowych lub modyfikacji istniejących już uchwał Rady.
 - 26) **Materiałem wyjściowym do podejmowania bieżących decyzji** przez Wójta, Radę Gminy, kierownictwo gminnych jednostek organizacyjnych i władze podmiotów współpracy strategicznej.
 - 27) **Materiałem wyjściowym do sporządzania WPI Gminy Marciszów.**
 - 28) **Podstawą informacyjną do opracowania**, przez pracowników Urzędu Gminy, gminnych jednostek organizacyjnych oraz podmiotów współdziałania strategicznego, **technicznej dokumentacji** realizacji danego przedsięwzięcia.
 - 29) **Podstawą informacyjną do prac, które będą prowadzone przez podmiot opracowujący zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.**
 - 30) **Podstawą informacyjną do podjęcia decyzji o sporządzeniu wniosku o sporządzenie lub zmianę MPZP.**

- 31) **Podstawą informacyjną do sporządzenia/zmian PZPZEEPG.**
- 32) **Źródłem informacji dla lokalnych i regionalnych mediów** (docelowo – mieszkańców Gminy Marciszów, kierownictw lokalnych podmiotów gospodarczych oraz potencjalnych inwestorów) o przyszłości i aktualnym przebiegu procesu wdrażania SRGM 2011-2020.
- 33) **Źródłem danych w procesie sporządzania materiałów promocyjnych** Gminy Marciszów. Szczególnie w zakresie promocji gospodarczej.

18.2. Struktura metryki zadania strategicznego

Metryka zadania strategicznego powinna składać się z następujących części

1. **Syntetyczny opis zadania strategicznego.**
2. **Odniesienie do celów strategicznych i operacyjnych:**
 - a.) **cele strategiczne osiągnięte bezpośrednio lub pośrednio.** Należy tu wskazać numery odpowiednich celów strategicznych, zgodnie z numeracją przyjętą w Strategii.
 - b.) **cele operacyjne osiągnięte bezpośrednio lub pośrednio.** Należy tu wskazać numery odpowiednich celów operacyjnych, zgodnie z numeracją przyjętą w Strategii.
3. **Etapy realizacji zadania.** Należy wyodrębnić wszystkie etapy realizacji zadania, a następnie wymienić i opisać wszystkie czynności jakie należy przeprowadzić w każdym etapie. Etapy powinny obejmować całą procedurę realizacji zadania począwszy od zainicjowania, poprzez realizację, aż do prawidłowego zakończenia oraz identyfikacji i oceny efektów realizacji zadania.
4. **Harmonogram realizacji zadania strategicznego.** Harmonogram realizacji zadania musi zawierać się w okresie realizacji zadania, jaki został dla niego przyjęty w Strategii. Harmonogram powinien odnosić się do każdego etapu realizacji zadania.
5. **Opis głównych i wspomagających uczestników realizacji zadania oraz opis ich ról w realizacji zadania.** Należy wymienić wszystkie podmioty (instytucje, organizacje, podmioty gospodarcze, osoby itp.), które powinny uczestniczyć w realizacji zadania strategicznego oraz szczegółowo opisać rolę każdego z nich w realizacji zadania strategicznego.
6. **Bezpośrednie i pośrednie efekty realizacji zadania strategicznego.** Chodzi tu o pełne spektrum efektów: finansowych, społecznych, środowiskowych, gospodarczych, demograficznych, informacyjnych, przestrzennych i innych.
7. **Potencjalne źródła finansowania realizacji zadania.** Należy wymienić instytucje, podmioty, osoby itp., które będą lub mogłyby być źródłami finansowania realizacji zadania. Niezbędne jest wykazanie warunków jakie muszą zostać spełnione w celu skutecznego ubiegania się o pozyskanie środków z przedmiotowego źródła. Należy dokonać możliwie szerokiej identyfikacji pozabudżetowych źródeł finansowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości wykorzystania trans-

granicznych programów pomocowych. Każde ze źródeł musi zostać opatrzone szczegółowymi danymi teleadresowymi.

8. **Związki opisywanego zadania z innymi zadaniami strategicznymi.** W celu sporządzenia tej części metryki niezbędne będą wzajemne konsultacje autorów metryk oraz prawidłowa dystrybucja informacji nt. Strategii. Niezbędna jest tu analiza wszystkich związków między zadaniem strategicznym, dla którego sporządzana jest metryka a pozostałymi zadaniami strategicznymi. Chodzi tu szczególnie o związki typu warunkowego, wspomagającego, ograniczającego, finansowego, prawnego itp.
9. **Inne uwagi.**
10. **Dane osoby odpowiedzialnej za treść metryki.**

18.3. Cechy projektów zadań strategicznych

Dla poszczególnych zadań strategicznych sporządzone zostaną projekty. Decyzję o wyborze między projektem lub metryką podejmować będzie Wójt. Nie mniej jednak, należy zwrócić uwagę na fakt, iż niektóre z zadań strategicznych mają już w swojej treści zobowiązanie do sporządzenia projektu. Chodzi tu o zadania obejmujące sporządzenie, a następnie wdrożenie stosownego programu.

Nie istnieje możliwość określenia modelowej struktury projektu szczegółowego. Różnice między projektami są bowiem zbyt głębokie, a wynikają z diametralnych różnic między charakterem zadań, których realizacji służą. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowo opisują one wszystkie aspekty realizacji zadania strategicznego. Zawierają zatem m. in. precyzyjne procedury wykonawcze, budżet zadania, terminy realizacji poszczególnych etapów, zasady zarządzania i monitoringu, mapy, schematy, projekty techniczne, projekty aktów prawa wykonawczego i decyzji administracyjnych, projekty umów, podziału kompetencji itp. W wielu wypadkach obejmują również scenariusze niezbędnych działań w zależności od możliwych do zaistnienia warunków zewnętrznych i wewnętrznych.

18.4. Organizacja prac nad metrykami i projektami zadań strategicznych

Prace nad metrykami zadań strategicznych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu SRGM 2011-2020 przez Radę Gminy. Podjęcie przez Radę uchwały o przyjęciu SRGM 2011-2020 oznaczać będzie zobowiązanie Wójta do powołania Zespołu ds. Wdrażania Strategii oraz wykonania wspomnianych projektów. Proponuje się przyjęcie następującej organizacji prac nad projektami:

- 1). Wójt wraz z ZWS sporządza listę metryk i projektów, które powinny zostać sporządzone w pierwszej kolejności.
- 2). Wójt wraz z ZWS sporządza listę autorów metryk i projektów:
 - a.) kierowników poszczególnych referatów Urzędu Gminy,
 - b.) dyrektorów/kierowników gminnych jednostek organizacyjnych,
 - c.) eksperta (ekspertów) zewnętrznych,
 - d.) partnerów współpracy strategicznej,

dopuszczalne (niekiedy wskazane) jest powołanie zespołów autorskich.

- 3). Wójt powołuje eksperta(ów) ds. SRGM 2011-2020, który poprowadzi prace nad metrykami i projektami.
- 4). Podczas posiedzenia ZWS:
 - e.) Wójt powierza (dyspozycja służbowa) wykonanie metryk i projektów poszczególnym autorom,
 - f.) Wójt określa terminy wykonania poszczególnych metryk i projektów,
 - g.) ekspert(ci) ds. SRGM 2011-2020 przedstawia cechy (wymogi) metryk i projektów,
- 5). W kolejnych posiedzeniach ZWS uczestniczą: Wójt, autorzy metryk i projektów oraz ekspert(ci) ds. planowania strategicznego. Podczas posiedzeń autorzy prezentują metryki i projekty oraz przyjmują uwagi. Prace kończą się ich przyjęciem przez Wójta i członków ZWS. Następnie metryki przekazywane są ekspertowi(om) ds. planowania strategicznego w celu sporządzenia dokumentu pt.: „Metryki zadań strategicznych Gminy Marciszów”. Jego rolą będzie:
 - h.) wprowadzenie autorskich korekt,
 - i.) redakcja tekstu,
 - j.) analiza zadań pod kątem ich wzajemnych powiązań,
 - k.) wskazanie nie uwzględnionych w projektach źródeł finansowania zadań,
 - l.) wskazanie nie uwzględnionych w projektach skutków realizacji zadań,
 - m.) wskazanie nie uwzględnionych w projektach współrealizatorów zadań,
 - n.) wskazanie nie uwzględnionych w projektach działań (np. uchwał) jakie musi podjąć Wójt i Rada Gminy w celu prawidłowej realizacji zadania,
 - o.) przygotowanie prezentacji dokumentu pt.: „Metryki zadań strategicznych Gminy Marciszów”.
- 6). Ekspert(ci) ds. Strategii przekazuje dokument pt.: „Metryki zadań strategicznych Gminy Marciszów” Wójtowi.

Przedstawiona propozycja organizacji prac nad projektami dotyczy w zakresie czasowym okresu bezpośrednio po przyjęciu SRGM 2011-2020, a w zakresie merytorycznym tylko części zadań strategicznych. W miarę postępowania w realizacji SRGM 2011-2020 konieczne będzie sporządzanie kolejnych metryk i projektów. Proponuje się jednak aby procedura ta została zachowana w swoim modelowym kształcie. Zagwarantuje to porównywalność wyników prac, a także wysoką ich jakość.

19. Ewaluacja wdrażania strategii

19.1. Istota i fazy ewaluacji

Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 to proces, który ma na trzy cele. Pierwszym z nich jest modyfikacja Strategii w trakcie wdrażania, tak by przyjęte cele strategiczne zostały osiągnięte, dzięki poniesieniu jak najniższych nakładów finansowych, czasowych i rzeczowych. Celem drugim ewaluacji jest identyfikacja momentu, w którym Rada Gminy powinna uchylić tą Strategię i przyjąć kolejną, a także określenie przesłanek i zakresu tej zmiany (aktualizacja lub gruntowna zmiana). Trzecim celem jest zapewnienie właściwych prawno-organizacyjnych warunków wdrażania SRGM 2011-2020. Zaniechanie ewaluacji Strategii może skutkować gwałtownym spadkiem skuteczności i efektywności procesu wdrożeniowego. W skrajnych przypadkach może prowadzić do odsunięcia realizacji poszczególnych zadań strategicznych w bliżej nieokreślonej przyszłości. Jest zatem gwarantem osiągnięcia korzyści jakich społeczność Gminy Marciszów oczekuje od planowania i zarządzania strategicznego prowadzonego przez władze lokalne.

Proces ewaluacji będzie realizowany równoległe z wdrażaniem SRGM 2011-2020 i polegał będzie na corocznym powtarzaniu następujących faz:

Faza I: Monitoring

Faza II: Ocena wyników monitoringu

Faza III: Aktualizacja lub zmiana Strategii oraz zmiany prawno-organizacyjne

Fazy te zostały opisane w rozdziałach nr 20.2, 20.3 i 20.4.

Biorąc pod uwagę przyjętą dla Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 metodologię wdrażania, czynności ewaluacyjne powinny być przeprowadzane raz do roku, a podmiotami je realizującymi powinny być:

- ***Zespół ds. Wdrażania Strategii, a w jego ramach organ wykonawczy samorządu gminy,***
- ***Rada Gminy.***

19.2. Faza I – Monitoring

Monitoring realizacji Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 jest pierwszą fazą jej ewaluacji. Obejmować on będzie następujące przedmioty:

1. właściwości gminy oraz czynniki jej rozwoju (por. rozdział nr 7.1),
2. zadania strategiczne (por. rozdział nr 14),
3. cele operacyjne, a poprzez nie cele strategiczne (por. rozdział nr 12),
4. proces wdrażania i ewaluacji (por. rozdziały nr od 17 do 22).

Podmiotem realizującym monitoring powinien być ZWS. Czynności i metody prowadzenia monitoringu ww. przedmiotów zostały zaprezentowane w rozdziałach nr od 20.2.1 do 20.2.4.

19.2.1. Monitoring właściwości gminy i czynników jej rozwoju

Realizacja tej części monitoringu polegać będzie na wypełnianiu funkcji „g” przez ZWS (por. rozdział nr 17.1.2).

19.2.2. Monitoring zadań strategicznych

Realizacja tej części monitoringu polegać będzie na wypełnianiu funkcji „i” oraz „j” przez ZWS (por. rozdział nr 17.1.2).

19.2.3. Monitoring celów operacyjnych

Realizacja tej części monitoringu polegać będzie na wypełnianiu funkcji „k” przez ZWS (por. rozdział nr 17.1.2). Monitoring celów operacyjnych polega na przyporządkowaniu każdemu z celów operacyjnych zestawu mierników i cyklicznym badaniu poziomów oraz zmian wartości tych mierników. Pozwala to orzec, czy dany cel operacyjny został osiągnięty, czy też nie. ***Osiągnięcie wszystkich lub zdecydowanej większości założonych celów operacyjnych, oznaczać będzie osiągnięcie wyznaczonych celów strategicznych.***

Tabela nr 18 zawiera wykaz ww. mierników dla Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020. Znajdują się w niej następujące rodzaje mierników:

1. **mierniki efektu** – obrazują one skalę efektu działań podejmowanych przez samorząd gminy w ramach realizacji SRGM 2011-2020. Podkreślić jednak należy, iż w większości wypadków efekt ten nie będzie wyłącznie wynikiem działań gminnych, ale również wynikiem działań podmiotów gospodarczych, osób fizycznych, różnorodnych instytucji i organizacji, a nawet podmiotów i zjawisk zewnętrznych. Merytoryczne prawo do stosowania tych mierników wynika jednak z dwóch założeń. Po pierwsze, że samorząd gminy ma istotny wpływ na poziom efektów, a po drugie, że jeśli uzyskany zostanie korzystny poziom danej celowej grupy wskaźników (nawet bez lub z niskim udziałem wpływu narzędzi gminnych), to oznaczać to będzie, iż dany cel został osiągnięty i działania gminy w tym zakresie nie są już niezbędne. W tabeli nr 18 mierniki takie oznaczone zostały kolorem zielonym i znakiem .
2. **mierniki opinii** – ta grupa mierników ustalana jest w wyniku przeprowadzania badań ankietowych, o których mowa w następnym rozdziale i ma podwójne znaczenie. W pierwszym, dotyczy ona opinii mieszkańców gminy, jej przedsiębiorców, a także osób przyjezdnych korzystających z jej walorów, na szereg aspektów rozwoju Gminy Marciszów. Beneficjentem działań realizowanych w ramach SRGM 2011-2020 są właśnie te osoby, wobec czego ich opinia powinna stać się jednym z podstawowych mierników skuteczności SRGM 2011-2020. W znaczeniu drugim, mierniki opinii pozwalają ustalić faktyczny wpływ działań realizowanych przez władze na społeczność gminy. Są to zatem zmodyfikowane mierniki efektu, o których mowa wyżej. W tabeli nr 18 mierniki takie oznaczone zostały kolorem czerwonym i znakiem .
3. **mierniki działania** – stosowane są one w sytuacji gdy zrealizowanie danego zadania strategicznego jest samo w sobie osiągnięciem danego celu. W przypadku takich zadań ich realizacja jest tożsama z osiągnięciem zamierzonego efektu (w przeciwieństwie do większości pozostałych, których zrealizowanie nie koniecznie oznacza osiągnięcie oczekiwanego efektu). W tabeli nr 18 mierniki takie oznaczone zostały kolorem szarym i znakiem .

Prowadzenie procedury monitoringowej oznacza konieczność ciągłego gromadzenia i przetwarzania informacji niezbędnych do ustalenia wartości wskaźników, o których mowa w poprzednim rozdziale. Oznacza to, iż ZWS musi na bieżąco gromadzić dane statystyczne, opisowe i finansowe pozwalające na to. Podejmowanie działań monitoringowych dopiero przed przedłożeniem Radzie Gminy sprawozdania, o którym mowa w rozdziale nr 20.3, z pewnością nie zapewni mu należytej jakości. Szczególna rola przypada ZWS także w zakresie prowadzenia regularnych badań ankietowych, na które składają się:

1. *Badania ankietowe społeczności gminy, przeprowadzanie co 2 lata.*
2. *Badania ankietowe uczniów i kadry szkół gminy, przeprowadzanie co 2 lata.*
3. *Badania ankietowe przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej), przeprowadzanie co 2 lata.*
4. *Badania ankietowe osób korzystających z usług administracyjnych Urzędu Gminy, przeprowadzane co roku.*

Musi on bowiem pełnić funkcje ich organizatora, a także realizatora. Wtedy gdy będzie to niezbędne, przygotowanie badań i opracowanie merytoryczne zebranych ankiet można powierzyć zewnętrznemu specjalście, natomiast obsługę techniczną powinien zapewnić podmiot odpowiedzialny za monitoring. **Takie rozwiązanie charakteryzuje się pożądaną jakością przy jednoczesnym znaczącym obniżeniu poziomu niezbędnych kosztów.**

Tabela 18. Wskaźniki monitoringu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
<i>SFERA GOSPODARCZA (w tym infrastruktura techniczna)</i>		
(O1) Rozwój przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba podmiotów gospodarczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba podmiotów gospodarczych założonych w danym roku. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba podmiotów gospodarczych zlikwidowanych w danym roku. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba osób zatrudnionych w niepublicznych podmiotach gospodarczych lub ich oddziałach/filiach/jednostkach funkcjonujących na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Udział w gospodarce gminy podmiotów gospodarczych działających w sekcjach PKD związanych z turystyką i rekreacją³, mierzony liczbą zatrudnionych oraz liczbą firm działających w tych sekcjach. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Pozycje w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej gmin Dolnego Śląska / Polski publikowanych przez prasę ekonomiczną i samorządową, a także publikowanych w wydawnictwach naukowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Prasa ekonomiczna. ☒ Prasa samorządowa. ☒ Publikacje naukowe.

³ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. (Dz. U. 33, poz. 289) z późniejszymi zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz. U. 165, poz. 1727).

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	☒ Wysokość wydatków inwestycyjnych małych i średnich przedsiębiorstw ⁴ .	☒ Urząd Statystyczny.
	☒ Wartość „wskaźnika skłonności do przedsiębiorczości (WSP)” ⁵ .	☒ Urząd Statystyczny.
	☒ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 60% ankietowanych przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej) spodziewa się co najmniej umiarkowanego rozwoju w najbliższych 3 latach działalności. - co najmniej dobra średnia opinia 75% przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej) na temat infrastrukturalnych i przestrzennych warunków rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw⁶. - co najmniej 75% ankietowanych przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej) uznaje, że gmina jest atrakcyjnym miejscem do inwestowania. 	☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej).
	☒ Realizacja zadania strategicznego 1.1.6 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.
	☒ Opracowanie i wdrożenie programów, o których mowa w zadaniach strategicznych 1.1 i 1.2 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.

⁴ Zgodnie z Zaleceniem Komisji Europejskiej z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (notyfikowane jako dokument nr C(2003) 1422), 2003/361/WE.

⁵ Wskaźnik skłonności do przedsiębiorczości (WSP) obliczany jest jako liczba mieszkańców przypadająca na jedną drobną firmę prywatną.

⁶ Zgodnie z Zaleceniem Komisji Europejskiej z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (notyfikowane jako dokument nr C(2003) 1422), 2003/361/WE.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O2) Rozwój rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ● Średnioroczna stopa bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Powiatowy Urząd Pracy. ☒ Bank Danych Regionalnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba absolwentów szkół i uczelni, którzy jednocześnie spełniają następujące warunki: nie kontynuują nauki; zamieszkują na terenie gminy; zarejestrowali się jako bezrobotni w ciągu roku od ukończenia szkoły; pozostają jako bezrobotni dłużej niż rok. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Powiatowy Urząd Pracy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy wśród mieszkańców gminy zarejestrowanych jako bezrobotni. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Powiatowy Urząd Pracy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Struktura płci wśród osób bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Powiatowy Urząd Pracy. ☒ Bank Danych Regionalnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Struktura grup zawodowych i płci wśród osób bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Powiatowy Urząd Pracy. ☒ Bank Danych Regionalnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - Co najmniej 70% ankietowanych przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej) uznaje, że na terenie Gminy Marciszów znajdują się osoby o kwalifikacjach odpowiadających ich wymaganiom, które byłyby chętne podjąć u nich pracę. - Brak dominacji ograniczonej liczby zawodów w zawodach poszukiwanych przez pracodawców funkcjonujących na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych przedsiębiorców (właścicieli / naczelnej kadry kierowniczej).
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Opracowanie i wdrożenie programu, o którym mowa w zadaniu strategicznym 2.1 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O3) Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych	● Liczba turystów i osób korzystających z usług rekreacyjnych.	☒ Urząd Statystyczny.
	● Zakres usług turystyczno-rekreacyjnych.	☒ Podmioty świadczące usługi turystyczno-rekreacyjne.
	● Liczba podmiotów gospodarczych działających w sekcjach PKD związanych z turystyką i rekreacją ⁷ .	☒ Urząd Statystyczny.
	● Liczba pracujących w podmiotach gospodarczych działających w sekcjach PKD związanych z turystyką i rekreacją ⁸ .	☒ Urząd Statystyczny.
	● Liczba miejsc noclegowych w obiektach turystycznych.	☒ Urząd Statystyczny. ☒ Urząd Gminy. ☒ Podmioty świadczące usługi noclegowe
	● Liczba noclegów udzielonych w obiektach turystycznych	☒ Urząd Statystyczny. ☒ Podmioty świadcz. usługi nocl.
	● Liczba urządzeń infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.	☒ Gestorzy infrastrukt. turyst-rekr. ☒ Urząd Gminy
	● Liczba gospodarstw agroturystycznych i ekoturystycznych.	☒ Urząd Statystyczny.
	● Liczba uczestników największych imprez turystyczno-rekreacyjnych.	☒ Urząd Gminy. ☒ Współorganizatorzy imprez.

⁷ Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. (Dz. U. 33, poz. 289) z późniejszymi zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2004 r. (Dz. U. 165, poz. 1727).

⁸ j.w.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	<p>☒ Uzyskanie następujących ocen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 70% korzystających z usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie Gminy Marciszów twierdzi, iż czuje się bezpiecznie na jej terenie, - co najmniej 60% korzystających z usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie Gminy Marciszów twierdzi, iż jej infrastruktura turystyczno-rekreacyjna odpowiada ich wymaganiom, - co najmniej 80% korzystających z usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie Gminy Marciszów twierdzi, iż informacja turystyczna jej dotycząca działa bez większych zastrzeżeń, - co najmniej 50% korzystających z usług turyst.-recreac. świadczonych na terenie Gm. Marciszów twierdzi, iż ponowienie z nich skorzysta, - co najmniej 70% korzystających z usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie Gminy Marciszów twierdzi, iż poleci gminę swoim znajomym/rodzinie. 	<p>☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych osób korzystających z usług turystyczno-rekreacyjnych świadczonych na terenie Gminy Marciszów.</p>
	<p>☒ Realizacja zadań strategicznych 3.1.1, 3.1.10.1, 3.1.10.2, 3.1.10.5 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020.</p>	<p>☒ Urząd Gminy.</p>
	<p>☒ Opracowanie i wdrożenie programu, o którym mowa w zadaniu strategicznym 3.1 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020.</p>	<p>☒ Urząd Gminy.</p>

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O4) Rozwój infrastruktury technicznej	● Długość i poprawa parametrów technicznych dróg gminnych.	☒ Urząd Gminy.
	● Ilość i poprawa parametrów technicznych gminnej infrastruktury okołodrogowej.	☒ Urząd Gminy.
	● Będący wynikiem wsparcia gminy, wzrost długości i poprawa parametrów technicznych innej niż gminna sieć drogowej.	☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Gestorzy infrastruktury.
	● Będący wynikiem wsparcia gminy, wzrost wolumenu i poprawa parametrów technicznych innej niż gminna infrastruktura okołodrogowej.	☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Gestorzy infrastruktury.
	● Długość i poprawa parametrów technicznych sieci wodociągowej.	☒ Urząd Gminy.
	● Wzrost wolumenu i poprawa parametrów technicznych innej niż sieć infrastruktury wodociągowej.	☒ Urząd Gminy.
	● Udział gospodarstw domowych korzystających z wodociągu w całkowitej liczbie gospodarstw domowych	☒ Urząd Statystyczny.
	● Długość i parametry techniczne sanitarnej i deszczowej sieci kanalizacyjnej.	☒ Urząd Gminy.
	● Ilość i parametry techniczne, innej niż sieć, sanitarnej i deszczowej infrastruktury kanalizacyjnej.	☒ Urząd Gminy.
	● Liczba mieszkańców z dostępem do sieci teleinformatycznej.	☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Gestorzy infrastruktury.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	☐ Liczba publicznych punktów dostępu do sieci Internet.	☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny.
	☐ Długość i parametry techniczne sieci gazowniczej.	☒ Urząd Statystyczny.
	☐ Udział gospodarstw domowych korzystających z gazu sieciowego w całkowitej liczbie gospodarstw domowych.	☒ Urząd Statystyczny.
	☐ Potencjał techniczny i jakość infrastruktury służącej gospodarce wodami powierzchniowymi.	☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny.
	☐ Udział gospodarstw domowych korzystających z sieci ciepłowniczej w całkowitej liczbie gospodarstw domowych.	☒ Urząd Statystyczny.
	☒ Realizacja zadań strategicznych od 4.1.1 do 4.4.11, od 4.5.2 do 4.7.5 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
SFERA SPOŁECZNA (w tym administracja)		
(05) Rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba osób biorących udział imprezach sportowych i sportowo-rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Organizatorzy imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Ranga i liczba uczestników imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Organizatorzy imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Wyniki sportowe klubów / stowarzyszeń / zrzeszeń / organizacji sportowych oraz sportowców indywidualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Kluby, stowarzyszenia, zrzeszenia i inne organizacje sportowe. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba oraz parametry techniczne obiektów infrastruktury sportowej i sportowo-rekreacyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Gestorzy obiektów infrastruktury sportowej i sportowo-rekreacyjnej. ☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba klubów, zrzeszeń, stowarzyszeń i innych organizacji związanych ze sportem oraz liczebność ich członków uprawiających sport. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Kluby, zrzeszenia, stowarzyszenia i inne organizacje związane ze sportem. ☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
		☒ Urząd Statystyczny.
	<p>⊙ Liczba mieszkańców regularnie wykorzystujących poszczególne obiekty sportowe i sportowo-rekreacyjne.</p>	<p>☒ Urząd Gminy. ☒ Gestorzy obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.</p>
	<p>▣ Uzyskanie następujących ocen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 80% korzystających z obiektów infrastruktury sportowej znajdujących się na terenie gminy uznaje, że spełniają one ich oczekiwania, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że może korzystać z pożądanых przez nich obiektów infrastruktury sportowej, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że młodzież z terenu gminy może korzystać z pożądanых przez nich obiektów infrastruktury sportowej, - co najmniej 60% mieszkańców gminy uznaje, że na terenie gminy organizowane są interesujące dla nich imprezy sportowe, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że sport jest dziedziną życia dobrze rozwijającą się w Gminie Marciszów. 	<p>☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych mieszkańców Gminy Marciszów.</p>
	<p>◊ Realizacja zadań strategicznych od 5.1.1 do 5.1.4 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020.</p>	<p>☒ Urząd Gminy.</p>

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O6) Rozwój systemu opieki i edukacji	● Parametry techniczne obiektów szkół gminnych.	☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Parametry techniczne obiektów przedszkoli gminnych.	☒ Gminne jednostki przedszkolne.
	● Liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej.	☒ Gminne jednostki przedszkolne.
	● Kwalifikacje zawodowe dydaktycznych pracowników szkół gminnych.	☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Kwalifikacje zawodowe opiekuńczo-dydaktycznych pracowników przedszkoli gminnych.	☒ Gminne jednostki przedszkolne. ☒ Urząd Gminy.
	● Liczba uczniów szkół gminnych wymagających opieki i edukacji psychologicznej, logopedycznej, pediatrycznej, pielęgniarskiej, socjoterapeutycznej, a jednocześnie nie objętych tą opieką.	☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Parametry ilościowe i jakościowe zajęć dodatkowych, z których korzystają uczniowie szkół gminnych i wychowankowie przedszkoli gminnych.	☒ Gminne jednostki oświatowe. ☒ Gminne jednostki przedszkolne.
	● Zakres współpracy transgranicznej szkół gminnych oraz liczba dzieci (młodzieży) i pracowników biorących w niej udział.	☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Zakres współpracy szkół gminnych z NGO oraz liczba dzieci (młodzieży) i pracowników biorących w niej udział.	☒ Gminne jednostki oświatowe. ☒ Lokalne NGO.
	● Brak ograniczeń w dostępie uczniów szkół gminnych do Internetu.	☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Liczba i zakres porad w zakresie orientacji zawodowej udzielonych absolwentom (uczniom ostatniej klasy) gimnazjum.	☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Liczba osób objętych gminnym systemem stypendialnym oraz wartość pomocy stypendialnej udzielonej przez gminę.	☒ Gminne jednostki oświatowe. ☒ Urząd Gminy.
	● Liczba (szacunki) uzależnionych (zagrożonych uzależnieniem) uczniów szkół gminnych.	☒ Gminne jednostki oświatowe.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	<ul style="list-style-type: none"> ⦿ Liczba osób biorących udział w przedsięwzięciach kształtowania społeczeństwa obywatelskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 80% rodziców dzieci w wieku przedszkolnym uznaje, że mają możliwość skorzystania z opieki przedszkolnej dzieci, - co najmniej 80% rodziców uczniów szkół gminnych uznaje, że ich stan techniczny i wyposażenie są co najmniej dobre, - co najmniej 80% pracowników szkół gminnych uznaje, że ich stan techniczny i wyposażenie są co najmniej dobre, - co najmniej 80% pracowników szkół gminnych uznaje, że ich warunki pracy są co najmniej dobre, - co najmniej 70% rodziców uczniów szkół gminnych uznaje, że ich dzieci mają możliwość rozwijania w nich własnych zainteresowań. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych rodziców uczniów i kadry szkół gminnych.
	<ul style="list-style-type: none"> ◊ Realizacja zadań strategicznych od 6.1.1 do 6.1.3, w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ◊ Opracowanie programu, o którym mowa w zadaniu strategicznym 6.4 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O7) Rozwój systemu pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczebność osób dotkniętych: bezdomnością, alkoholizmem, narkomanią, ubóstwem, patologiami rodziny itp. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ośrodek Pomocy Społecznej. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczebność rodzin wymagających zakwaterowania w lokalu socjalnym i nie posiadających dostępu do takiego lokalu. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ośrodek Pomocy Społecznej. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba wolontariuszy działających w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ośrodek Pomocy Społecznej.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba dzieci (młodzieży) wymagających objęcia działalnością świetlic środowiskowych i nie objętych taką działalnością. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ośrodek Pomocy Społecznej. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wymagających objęcia usługami opiekuńczo-pielęgnacyjnymi i nie objętych takimi usługami. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ośrodek Pomocy Społecznej. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba samotnych matek wymagających wsparcia ze strony gminy i pozbawionych takiego wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Ośrodek Pomocy Społecznej. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 80% mieszkańców gminy uważa, iż w gminie istnieje dobry system prewencji i rozwiązywania problemów społecznych, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uważa, iż w gminie istnieje dobry system pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych mieszkańców Gminy Marciszów.
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Realizacja zadań strategicznych 7.1.1, 7.1.4 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Opracowanie programów, o których mowa w zadaniach strategicznych 7.2, 7.3 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. 	

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O8) Rozwój systemów bezpieczeństwa publicznego	● Liczba poszczególnych rodzajów przestępstw popełnianych przeciwko mieszkańcom i mieniu prywatnemu.	☒ Komenda Powiatowa Policji.
	● Liczba przestępstw popełnianych na turystach i osobach korzystających z walorów rekreacyjnych gminy.	☒ Komenda Powiatowa Policji.
	● Liczba przestępstw popełnianych przeciwko mieniu publicznemu.	☒ Komenda Powiatowa Policji.
	● Liczba przestępstw i negatywnych zdarzeń niekaralnych popełnianych w gminnych jednostkach oświatowych.	☒ Gminne jednostki oświatowe. ☒ Komenda Powiatowa Policji.
	● Liczba wypadków w gospodarstwach domowych i rolnych z udziałem dzieci.	☒ Komenda Powiatowa Policji.
	● Liczba wypadków i zdarzeń drogowych.	☒ Komenda Powiatowa Policji.
	● Parametry charakteryzujące zjawiska epidemiologiczne.	☒ Powiatowa Stacja San.-Epidem.
	● Parametry charakteryzujące zjawiska epizootyczne.	☒ Powiatowy Lekarz Weterynarii.
	● Liczba pożarów i straty przez nie spowodowane.	☒ Komenda Powiatowa PSP. ☒ Ochotnicze straże pożarne.
	● Liczba i parametry techniczne poszczególnych, podstawowych elementów wyposażenia technicznego jednostek straży pożarnej.	☒ Komenda Powiatowa PSP. ☒ Ochotnicze straże pożarne.
	● Liczba uczniów szkół i wychowanków przedszkoli objętych programami edukacyjnymi w zakresie poszczególnych form bezpieczeństwa oraz zakres merytoryczny i czasowy tych programów.	☒ Gminne jednostki oświatowe. ☒ Gminne jednostki przedszkolne. ☒ Komenda Powiatowa PSP. ☒ Komenda Powiatowa Policji. ☒ Powiatowa Stacja San.-Epidem.
	● Liczba osób pełnoletnich objętych programami edukacyjnymi w zakresie poszczególnych form bezpieczeństwa oraz zakres merytoryczny i czasowy	☒ Urząd Gminy. ☒ Komenda Powiatowa PSP.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	wy tych programów.	☒ Komenda Powiatowa Policji. ☒ Powiatowa Stacja San.-Epidem.
	☒ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje poziom własnego zagrożenia przestępczością za co najwyżej średni, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że niszczenie mienia publicznego nie jest problemem w Gminie Marciszów, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje drogi na terenie gminy za bezpieczne, - co najmniej 90% rodziców uczniów szkół z ternu gminy uznaje, że ich dzieci są w nich bezpieczne, - co najmniej 80% przedsiębiorców działających w sferze turystyki na terenie gminy uznaje, że ich klienci mogą czuć się bezpiecznie, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że programy edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa adresowane do mieszkańców gminy są satysfakcjonujące, co do zakresu, ilości i jakości. 	☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych mieszkańców Gminy Marciszów. ☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych przedsiębiorców (właścicieli / naczelną kadry kierowniczej).
	☒ Opracowanie programu, o którym mowa w zadaniu strategicznym 8.1 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O9) Rozwój systemu samorządu i administracji gminnej	<ul style="list-style-type: none"> ● Wartość sprywatyzowanego mienia gminy i jej jednostek, niewykorzystwanego w związku z realizacją zadań gminnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba usług zrealizowanych przez jednostki organizacyjne gminy za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Jednostki organizacyjne gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba porad udzielonych w zakresie usuwania szkód górniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Wartość wsparcia zewnętrznego pozyskanego na realizację zadań gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Jednostki organizacyjne gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Ilość / wartość porad, szkoleń itp. udzielonych / zrealizowanych / wspartych w zakresie pozyskiwania środków pomocowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Wsparte podmioty.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Ilość / wartość działań organizacji pozarządowych zrealizowanych dzięki wsparciu samorządu gminnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Wsparte organizacje pozarządowe.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Ilość / wartość zadań strategicznych gminy lub ich fragmentów włączonych do nowej Strategii Rozwoju Powiatu Kamiennogórskiego i innych dokumentów planistycznych wyższych rządów. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Podmioty programów wyższych rządów.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Ilość / wartość / skutki działań w zakresie współpracy transgranicznej zrealizowanych przez gminę. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Jednostki organizacyjne gminy. ☒ Partnerzy współpracy transgranicznej.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Ilość / wartość / skutki działań w zakresie współpracy z innymi, krajowymi samorządami. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Jednostki organizacyjne gminy. ☒ Samorządy partnerskie.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba planów i programów wymaganych przez prawo, które posiada samorząd gminy, i które uległy dezaktualizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba planów i programów wymaganych przez prawo, których nie posiada samorząd gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba i zakres merytoryczny poszczególnych przedsięwzięć z zakresu dialogu społecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 90% korzystających z usług administracyjnych Urzędu Gminy ocenia je dobrze, - co najmniej 75% mieszkańców gminy uznaje, że system komunikacji społecznej w układzie „mieszkańcy – władze gminy” jest co najmniej dobry. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Wyniki przeprowadzanych co roku badań ankietowych korzystających z usług administracyjnych Urzędu Gminy. ☒ Wyniki badań ankietowych mieszkańców gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Realizacja zadań strategicznych 9.2.3, 9.2.4 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Opracowanie i wdrożenie programów, o których mowa w zadaniach strategicznych 9.5.1, 9.6.2, 9.6.3, 9.6.5, 9.6.6 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O10) Rozwój systemu opieki zdrowotnej	☐ Zakres merytoryczny realizowanych przez gminę programów profilaktyki prozdrowotnej.	☒ Gminne podmioty świadczące usł. medyczne i rehabilitacyjne.
	☐ Liczba osób objętych poszczególnymi programami profilaktyki prozdrowotnej.	☒ Gminne podmioty świadczące usł. medyczne i rehabilitacyjne.
	☐ Liczba i zakres rzeczowy poszczególnych usług medycznych i rehabilitacyjnych.	☒ Gminne podmioty świadczące usł. medyczne i rehabilitacyjne.
	☐ Parametry techniczne obiektów, w których świadczone są usługi medyczne i rehabilitacyjne.	☒ Gminne podmioty świadczące usł. medyczne i rehabilitacyjne.
	☐ Liczba i parametry techniczne głównych urządzeń medycznych i rehabilitacyjnych.	☒ Gminne podmioty świadczące usł. medyczne i rehabilitacyjne.
	☐ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że dostępność do usług medycznych na terenie gminy jest co najmniej dobra, - co najmniej 80% mieszkańców gminy uznaje, że zakres usług medycznych świadczonych na terenie gminy jest co najmniej dobra. 	☒ Wyniki badań ankietowych mieszkańców gminy.
	<input type="diamond"/> Realizacja zadania strategicznego 10.1. w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
Rozwój systemu kultury (O11)	☐ Liczba uczestników przedsięwzięć kulturalnych zrealizowanych przy współudziale samorządu gminnego.	☒ Urząd Gminy. ☒ Partnerzy współpr. kulturalnej.
	☐ Liczba uczestników przedsięwzięć kulturalnych zrealizowanych przez samorząd gminny (jego jednostki).	☒ Urząd Gminy. ☒ Związane z kulturą jednostki organizacyjne gminy.
	☐ Zakres merytoryczny przedsięwzięć kulturalnych zrealizowanych przy współudziale samorządu gminnego.	☒ Urząd Gminy. ☒ Partnerzy współpr. kulturalnej.
	☐ Zakres merytoryczny przedsięwzięć kulturalnych zrealizowanych przez samorząd gminny (jego jednostki).	☒ Urząd Gminy. ☒ Związane z kulturą jednostki organizacyjne gminy.
	☐ Zakres usług kulturalnych regularnie świadczonych przez gminne jednostki organizacyjne.	☒ Związane z kulturą jednostki organizacyjne gminy.
	☐ Liczba osób regularnie korzystających z usług kulturalnych świadczonych przez gminne jednostki organizacyjne.	☒ Związane z kulturą jednostki organizacyjne gminy.
	☐ Liczba animatorów kultury i poziom ich kwalifikacji.	☒ Związane z kulturą jednostki organizacyjne gminy.
	☒ Uzyskanie następujących ocen: - co najmniej 70% mieszkańców gminy uznaje, że ma na terenie gminy dostęp do pożądaných przez siebie form działalności kulturalnej.	☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych mieszkańców Gminy Marciszów.
	☒ Realizacja zadań strategicznych od 11.1 do 11.3 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O12) Rozwój systemu mieszkalnictwa i komunikacji publicznej	☐ Powierzchnia, liczba mieszkań i metraż budynków mieszkalnych, na użytkowanie / budowę których zostało wydane pozwolenie.	☒ Starostwo Powiatowe.
	☐ Wartość różnicy między kosztami utrzymania komunalnych zasobów mieszkaniowych a dochodami z ich wynajmu.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Długość nie utwardzonych / nie wyposażonych w kanalizację deszczową / nie wyposażonych w oświetlenie dróg gminnych pełniących rolę dróg dojazdowych do posesji mieszkalnych.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Powierzchnia nieruchomości komunalnych przygotowanych do sprzedaży (sprzedanych) pod budownictwo mieszkalne.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Liczba i podstawowe parametry techniczne obiektów małej architektury.	☒ Urząd Gminy.
	☒ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 70% mieszkańców gminy uznaje, że na terenie gminy znajdują się atrakcyjne pod względem infrastrukturalnym i prawnym tereny pod budowę obiektów mieszkalnych, - co najmniej 50% mieszkańców gminy uznaje połączenia gminy z otoczeniem za dogodne, - co najmniej 50% mieszkańców gminy uznaje, że poziom estetyki miejsc publicznych za wysoki. 	☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych mieszkańców Gminy Marciszów.
	☒ Realizacja zadań strategicznych od 12.1.2, 12.2.2, 12.3.1 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
SFERA ŚRODOWISKOWA		
(O13) Rozwój systemów ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Poziom zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Urząd Gminy. ☒ Starostwo Powiatowe.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Natężenie hałasu w miejscach najsilniejszego zagrożenia nim mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Starostwo Powiatowe ☒ WIOŚ.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Powierzchnia obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba i łączna moc przestarzałych systemów grzewczych, z których korzystają gminne jednostki organizacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Gminne jednostki organizacyjne. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Kubatura wymagających termomodernizacji obiektów gminnych jednostek organizacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Gminne jednostki organizacyjne. ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Kubatura obiektów prywatnych poddanych termomodernizacji przy wsparciu samorządu gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Powierzchnia gruntów rolnych poddanych wspartej przez gminę rekultywacji. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Łączna moc odnawialnych źródeł energii powstałych wskutek (zrealizowanych, wspartych) działań gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	<ul style="list-style-type: none"> ● Parametry charakteryzujące zakres sanacji zdegradowanych zasobów środowiska naturalnego gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Wyniki badań naukowych i bieżącego monitoringu.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Zakres działań zrealizowanych przez samorząd gminy służących wsparciu instytucji i organizacji działających na rzecz ochrony środowiska. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Opracowanie programów, o których mowa w zadaniach strategicznych 13.1 i 13.2 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O14) Rozwój systemów gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Udział wytwórców objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych w całkowitej ich liczbie. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Przedsiębiorcy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Ilość azbestu usuniętego wskutek (zrealizowanych, wspartych) działań gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Udziały, selektywnie zebranych, poszczególnych rodzajów surowców wtórnych w całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Przedsiębiorcy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Udziały, selektywnie zebranych, poszczególnych grup odpadów niebezpiecznych w całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Przedsiębiorcy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Udział odpadów ulegających biodegradacji w całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. ☒ Przedsiębiorcy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Liczba nielegalnych składowisk odpadów istniejących na terenie gminy oraz szacowany wolumen zawartych w nich odpadów. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ⊙ Poziom zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Statystyczny. ☒ Urząd Gminy. ☒ Starostwo Powiatowe.
	<ul style="list-style-type: none"> ◇ Realizacja zadań strategicznych 14.1.1, 14.1.2, 14.1.3, 14.1.5, 14.1.9, 14.3, 14.4.3 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
<ul style="list-style-type: none"> ◇ Opracowanie programów, o których mowa w zadaniach strategicznych 14.2 i 14.5 w terminach przewidzianych w SRGM 2011-2020. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy. 	

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O15) Rozwój systemów zarządzania zasobami środowiska naturalnego	☐ Zakres przedsięwzięć gospodarczych skutkujących istotną utratą walorów turystyczno-rekreacyjnych.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Powierzchnia gleb na terenie gminy, które uległy erozji.	☒ Starostwo.
	☐ Liczba i powierzchnia certyfikowanych gospodarstw ekologicznych.	☒ Urząd Gminy. ☒ Urząd Statystyczny.
	☐ Powierzchnia lasów wg poszczególnych gatunków.	☒ Urząd Statystyczny
	☐ Liczba hektarów lasów poddanych wymianie gatunkowej.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Liczba hektarów zalesień.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Powierzchnia gruntów rolnych w poszczególnych klasach bonitacyjnych.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Powierzchnia nasadzonej i zrewitalizowanej zieleni trwałej	☒ Urząd Gminy.
	☐ Powierzchnia nasadzonej zieleni śródpolnej.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Liczba, zakres merytoryczny i czasowy oraz wyniki prac forów ekologicznych z udziałem samorządu gminy.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Liczba i zakres merytoryczny konfliktów między sferą środowiskową a gospodarczą i społeczną.	☒ Urząd Gminy.
	☐ Długość urządzeń melioracyjnych i powierzchnia terenu objętego ich działaniem.	☒ Urząd Gminy.
	☒ Realizacja zadania strategicznego 15.1 w terminie przewidzianym w SRGM 2011-2020.	☒ Urząd Gminy

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
(O16) Rozwój systemów zarządzania informacją o środowisku	● Zakres proekologicznej działalności edukacyjnej prowadzonej przez gminę.	☒ Urząd Gminy. ☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Liczba osób objętych proekologiczną działalnością edukacyjną prowadzoną przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy. ☒ Gminne jednostki oświatowe.
	● Zakres proekologicznej działalności edukacyjnej wspieranej przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy. ☒ Partnerzy współpracy.
	● Liczba osób objętych proekologiczną działalnością edukacyjną wspieraną przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy. ☒ Partnerzy współpracy.
	● Zakres i aktualność informacji środ. naturalnym posiadanych przez gminy.	☒ Urząd Gminy.
	● Zakres i aktualność informacji o głównych źródłach hałasu i zagrożeniu nim mieszkańców, posiadanych przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy.
	● Zakres i aktualność informacji o głównych źródłach zanieczyszczeń i realizowanych oraz potencjalnych działaniach na rzecz ich likwidacji / modernizacji / izolacji posiadanych przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy.
	● Zakres i aktualność, posiadanych przez gminę, informacji o bonitacji gleb.	☒ Urząd Gminy.
	● Zakres danych na temat drgań gruntu wywołanych działalnością górniczą posiadanych przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy.
	● Zakres i aktualność danych o ryzykach katastrof ekologicznych posiadanych przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy.
● Zakres i aktualność informacji o stanie środowiska naturalnego udostępnionych w danym roku przez samorząd gminy.	☒ Urząd Gminy.	

Nr i nazwa celu operacyjnego	Mierniki efektu / działania / opinii	Źródła informacji
	<ul style="list-style-type: none"> ● Zakres i aktualność informacji o głównych źródłach hałasu i zagrożeniu nim mieszkańców, udostępnionych w danym roku przez samorząd gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Zakres i aktualność informacji o głównych źródłach zanieczyszczeń i realizowanych oraz potencjalnych działaniach na rzecz ich likwidacji / modernizacji / izolacji, udostępnionych w danym roku przez samorząd gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Zakres danych na temat drgań gruntu wywołanych działalnością górniczą udostępnionych w danym roku przez samorząd gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba i zakres kontroli w zakresie postępowania z odpadami. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba i zakres kontroli w zakresie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska naturalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba i zakres kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ws. postępowania z opakowaniami po nawozach sztucznych i środkach ochr. roślin. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Urząd Gminy.
	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uzyskanie następujących ocen: <ul style="list-style-type: none"> - co najmniej 50% mieszkańców gminy charakteryzuje się co najmniej średnim poziomem świadomości ekologicznej, - co najmniej 75% młodzieży szkolnej charakteryzuje się co najmniej średnim poziomem świadomości ekologicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Wyniki corocznych badań ankietowych uczniów i kadry szkół. ☒ Wyniki przeprowadzanych co 2 lata badań ankietowych mieszkańców Gminy Marciszów.

19.2.4. Monitoring procesu wdrażania i ewaluacji

Monitoring procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020 polegać będzie na stałej obserwacji:

1. jakości dokumentów planistycznych sporządzanych przez i dla Gminy Marciszów oraz ich wzajemnej koordynacji,
2. zgodności prawa lokalnego stanowionego przez Radę Gminy z treścią SRGM 2011-2020,
3. jakości i terminowości decyzji podejmowanych przez pracowników administracji gminnej w związku z realizacją zadań strategicznych,
4. przepływu informacji związanych z wdrażaniem SRGM 2011-2020 wewnątrz struktury organizacyjnej Urzędu Gminy oraz między jednostkami organizacyjnymi gminy,
5. jakości i terminowości własnych prac, w tym prac ewaluacyjnych (czyli prac Zespołu ds. Wdrażania Strategii w celu dokonania samooceny).

19.3. Faza II – Ocena wyników monitoringu

Ocena wyników monitoringu ma za zadanie udzielić odpowiedzi na szereg istotnych pytań. Po pierwsze, niezbędne jest ustalenie, jaka część SRGM 2011-2020 została już zrealizowana, jaka znajduje się w trakcie realizacji, a jaka jest elementem wdrożeniowej przyszłości oraz jaki jest stan przygotowania samorządu gminy do niej. Nie mniej istotnym zagadnieniem jest weryfikacja stopnia osiągnięcia celów operacyjnych, a co za tym idzie, strategicznych. Kluczowe dla przyszłości zarządzania strategicznego będą także dotychczasowe doświadczenia władz i administracji samorządowej gminy zdobyte podczas działań wdrożeniowych i ewaluacyjnych poprzedzających ocenę wyników monitoringu – zarówno te pozytywne, jak i te negatywne. Interesujący będzie także ich bilans pozwalający stwierdzić, czy dotychczasowy sposób wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020 jest satysfakcjonujący. Mimo swojej obszerności merytorycznej, ocena wyników monitoringu nie może poprzestać na ustaleniu powyższych zagadnień. Konieczne jest bowiem uzupełnienie jej konkretnymi propozycjami zmian treści SRGM 2011-2020, metod funkcjonowania samorządu oraz prawa lokalnego, tak aby po ich wprowadzeniu cele operacyjne, a co za tym idzie cele strategiczne, osiągnane były szybciej, skuteczniej i efektywniej.

Podobnie jak w przypadku prowadzenia monitoringu, podmiotem oceniającym wyniki monitoringu powinien być ZWS. Aby osiągnąć cele stawiane przed tym etapem ewaluacji, sformułuje on:

1. syntetyczną ocenę stopnia zaawansowania realizacji SRGM 2011-2020 i gotowości samorządu do jej kontynuacji, wzbogaconą o statystykę SRGM 2011-2020,
2. wykaz zmian pozycji strategicznej Gminy Marciszów w stosunku do dnia przyjęcia SRGM 2011-2020. Chodzi to o różnice między wynikami procedury SWOT Plus.
3. wykaz najważniejszych barier niezależnych od samorządu Gminy Marciszów i utrudniających wdrażanie lub/i ewaluację SRGM 2011-2020,
4. propozycje zmian treści SRGM 2011-2020 – zgodnie z pierwszym celem ewaluacji – wyrażonych w rozdziałach:
 - a. analiza strategiczna (por. rozdział nr 7),
 - b. priorytety rozwoju (por. rozdział nr 13),
 - c. zadania strategiczne (por. rozdział nr 14),
 - d. powiązań celów z zadaniami strategicznymi (por. rozdział nr 15),
 - e. powiązania ze strategiami wyższego rzędu (por. rozdział nr 16),
 - f. procedura wdrożeniowa (por. rozdziały nr 17, 18 i 19),
 - g. sama procedura ewaluacyjna (por. rozdział nr 20),
 - h. funkcje Rady Gminy (por. rozdział nr 21),
 - i. promocja SRGM 2011-2020 (por. rozdział nr 22).
5. wniosek o przyjęcie nowej Strategii jeśli uzna – zgodnie z drugim celem ewaluacji – że konieczne są zmiany treści Strategii wyrażonych w rozdziałach
 - a. przedmiotów i podmiotów strategii (por. rozdział nr 8),
 - b. okresu i horyzontu czasowego (por. rozdział nr 9),
 - c. misji gminy i beneficjentów strategii (por. rozdział nr 10),
 - d. wizji rozwoju gminy (por. rozdział nr 11),
 - e. celów strategicznych i operacyjnych (por. rozdział nr 12),
6. propozycje zmian organizacji struktury, metod i technik pracy administracji gminnej mających przyczynić się do usprawnienia procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020,
7. propozycje zmian prawa lokalnego mające przyczynić się do usprawnienia procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020,
8. propozycje działań doskonalących kwalifikacje kadr administracji samorządowej mających przyczynić się do usprawnienia procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020,

9. propozycje zmian polityki zewnętrznej samorządu gminnego w stosunku do podmiotów zlokalizowanych w jego otoczeniu (np. samorządu powiatowego) oraz wewnątrz (np. największych podmiotów gospodarczych).

Całość tak opracowanych informacji powinna zostać połączona w „Sprawozdanie z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020”, co będzie wypełnieniem funkcji „m” przez Zespół ds. Wdrażania Strategii (por. rozdział nr 17.1.2). W celu zapewnienia przejrzystości sprawozdania, zawartość ww. pkt 1 powinna zostać podzielona na 16 części, zgodnie z zakresem merytorycznym celów operacyjnych SRGM 2011-2020. Niezbędne jest by sprawozdanie zawierało informacje o wartości przynajmniej niektórych mierników charakteryzujących stopień osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych (zawartych w tabeli nr 18) oraz wyników badań ankietowych. Najwłaściwszą do przedłożenia sprawozdania Radzie Gminy, będzie sesja poprzedzająca pierwszą sesję poświęconą projektowi budżetu na następny rok.

19.4. Faza III – Aktualizacja lub zmiana Strategii oraz zmiany prawno-organizacyjne

Jest to finalna faza procedury ewaluacyjnej. Oprócz Zespołu ds. Wdrażania Strategii, bardzo istotną rolę będą w niej pełnić: Rada Gminy i Wójt. Zadaniem Rady Gminy będzie:

1. przyjmowanie „Sprawozdań z Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020” składanych jej przez Wójta,
2. przyjmowanie uchwał o zmianie uchwały o przyjęciu Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 wprowadzających zmiany jej treści wyrażonych w rozdziałach nr 7, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 i 22,
3. uchylenie uchwały o przyjęciu Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 i przyjęcie uchwały o nowej Strategii, w przypadku konieczności zmian treści SRGM 2011-2020 wyrażonych w rozdziałach 8, 9, 10, 11 i 12,
4. przyjmowanie uchwał, uchwał o zmianie uchwał oraz uchylenie uchwał, w celu usprawnienia procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020,

natomiast do zadań Wójta należeć będzie:

1. wykonywanie ww. uchwał,
2. wydawanie zarządzeń mających na celu usprawnienia procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020.

Z kolei do zadań Zespołu ds. Wdrażania Strategii należeć będzie:

1. przyjmowanie zmian własnej organizacji pracy w celu usprawnienia procesu wdrażania i ewaluacji SRGM 2011-2020.

20. Funkcje Rady Gminy

Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020, tak jak każda inna uchwała Rady Gminy zostanie powierzona do wykonania Wójtowi. Nie mniej jednak, proces wdrażania SRGM 2011-2020 będzie również zależny od działań podejmowanych przez Radę Gminy. Jako organ stanowiący samorządu, podejmując decyzje, w bardzo istotny sposób wpływać będzie ona nie tylko na możliwości wywiązania się Wójta ze zobowiązań zawartych w SRGM 2011-2020, ale również samodzielnie decydować o działaniach temu służących. Z kolei jako organ kontrolny, będzie brać udział w ewaluacji SRGM 2011-2020 i oceniać prace Wójta oraz związane ze SRGM 2011-2020 prace własne.

Funkcje Rady Gminy w procesie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 to:

1. terminowe podejmowanie uchwał zapewniających prawne i finansowe warunki do wdrażania poszczególnych zadań strategicznych,
2. zabezpieczenie środków budżetowych niezbędnych do organizacji procesu wdrażania SRGM 2011-2020 (koszty prac Zespołu ds. Wdrażania Strategii, koszty projektów, koszty promocji SRGM 2011-2020, koszty badań ankietowych i innych działań monitoringowych itp.),
3. opiniowanie i współkształtowanie metryk i projektów realizacji, o których mowa w rozdziale nr 19,
4. popieranie wprowadzenia i przestrzeganie procedury zapewnienia zgodności budżetów ze SRGM 2011-2020,
5. popieranie wprowadzenia i przestrzeganie procedury zapewnienia zgodności prawa lokalnego ze SRGM 2011-2020,
6. współrealizacja procedury upublicznienia SRGM 2011-2020 (por. rozdział nr 22),
7. udział w ewaluacji SRGM 2011-2020 (por. rozdział nr 20).

21. Promocja SRGM 2011-2020

Strategia Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 posiada bardzo duże znaczenie zarówno dla władz, jak i społeczności lokalnej. Proces jej wdrażania powinien być procesem upublicznionym i to nie tylko na szczeblu gminy, ale również w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Szeroka akcja informacyjna na temat SRGM 2011-2020 jest jednym z podstawowych gwarantów jej skutecznego wdrożenia. W ten sposób społeczność lokalna kontrolować będzie terminowość osiągnięcia poszczególnych celów i realizacji poszczególnych zadań. Poza tym, SRGM 2011-2020, jako element promocji Gminy Marciszów, sprzyjać będzie doskonaleniu jej wizerunku zarówno z punktu widzenia potencjalnych inwestorów, potencjalnych mieszkańców, potencjalnych partnerów współpracy strategicznej, jak i osób korzystających z jej walorów turystyczno-rekreacyjnych. W związku z tym należy:

1) przygotować następujące wersje promocyjne SRGM 2011-2020:

a.) **promocyjną około 40-stronicową skróconą wersję Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.** Ta wersja SRGM 2011-2020 adresowana będzie do:

- potencjalnych inwestorów,
- wszystkich partnerów współdziałania strategicznego (samorządów gmin i powiatu, samorządu wojewódzkiego, lokalnych organizacji społecznych i gospodarczych, partnerów zagranicznych itp.),
- dystrybutorów środków pomocowych,
- osób wykonujących opracowania studialne na temat Gminy Marciszów,
- zainteresowanych gminą lub/i SRGM 2011-2020 przedstawicieli mediów,

Dystrybucja tej wersji SRGM 2011-2020 prowadzona będzie w formie:

- przekazywania bezpośredniego podczas wizyt gości w Urzędzie Gminy,
- przekazywania bezpośredniego podczas wizyt składanych przez władze Gminy Marciszów,
- podczas imprez targowych.

Celem tej wersji promocyjnej jest stworzenie u odbiorcy obrazu Gminy Marciszów jako dynamicznie rozwijającej się, nowoczesnie zarządzanej gminy, której przyszłość jest świadomie i korzystnie programowana. Koncentrować się zatem musi na atutach, stymu-

lantach, szansach zewnętrznych i wewnętrznych Gminy Marciszów, na jej celach i zadaniach strategicznych. Zaakcentować również należy kompleksowość procedury wdrożeniowej i monitoringowej. Całość musi zatem zostać napisana przejrzystym, przystępnym i przekonującym językiem oraz poparta faktami oraz (w umiarkowanym stopniu) danymi liczbowymi. Prócz tradycyjnej, książkowej formy tego wydawnictwa, folder promujący SRGM 2011-2020 powinien zostać przygotowany również w formie CD-ROM. Liczba egzemplarzy, wydania językowe oraz zawartość merytoryczna będzie tu identyczna jak w wersji drukowanej. Wersja promocyjna, zabezpieczona przed zmianami, powinna znaleźć się również na stronie internetowej Gminy Marciszów w postaci pliku komputerowego, który każdy użytkownik Internetu może ściągnąć na dysk swojego komputera i przeglądać w trybie offline.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe wymogi, uznać należy, iż niezbędne będzie powierzenie całości prac firmie wyspecjalizowanej w promocji jednostek samorządu terytorialnego.

- b.) **biuletynową, około 14 stronicową, skróconą wersję Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.** Wersja biuletynowa to kolorowa, bogato ilustrowana, składana książeczka. Odbiorcami tej wersji promocyjnej Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 będą mieszkańcy i niektórzy goście samorządu gminy. Jej tekst powinien zostać przygotowany jednocześnie w 3 językach (polskim, angielskim i niemieckim). Proponuje się przygotowanie około 1000 egzemplarzy tej wersji.
 - c.) **internetową skróconą wersję Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.** Wersja internetowa przeznaczona jest do umieszczenia na stronie internetowej gminy w postaci kilkunastu podstron, które będą przeglądane w trybie online. Głównym adresatem tej wersji będą mieszkańcy gminy, a także potencjalni turyści i inwestorzy.
- 2) **co najmniej raz w roku informować opinię publiczną o postępach we wdrażaniu SRGM 2011-2020.** W tym celu winny być wykorzystane wszelkie dostępne środki komunikacji społecznej, w tym spotkania z mieszkańcami, publikacje w lokalnej prasie itp.
 - 3) **konsekwentnie realizować wszystkie czynności promocyjne** przewidziane dla Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.
 - 4) **prowadzić monitoring wdrażania SRGM 2011-2020** przy wykorzystaniu metody badań ankietowych.

Część V – formalna

22. Spisy

22.1. Spis tabel

Tabela 1. Znaczenie symboli graficznych w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020	9
Tabela 2. Znaczenie skrótów w Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020	10
Tabela 3. Atuty Gminy Marciszów	33
Tabela 4. Stymulanty rozwoju Gminy Marciszów	39
Tabela 5. Problemy Gminy Marciszów	40
Tabela 6. Destymulanty rozwoju Gminy Marciszów	46
Tabela 7. Szanse wewnętrzne Gminy Marciszów	47
Tabela 8. Szanse zewnętrzne Gminy Marciszów	49
Tabela 9. Zagrożenia wewnętrzne Gminy Marciszów.....	52
Tabela 10. Zagrożenia zewnętrzne Gminy Marciszów	54
Tabela 11. Priorytety rozwoju Gminy Marciszów.....	85
Tabela 12. Wykaz zadań strategicznych Gminy Marciszów	95
Tabela 13. Zależności między celami operacyjnymi i zadaniami strategicznymi.....	119
Tabela 14. Powiązania celów operacyjnych i priorytetów Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 i Strategii Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z roku 2000.	122
Tabela 15. Powiązania celów operacyjnych i priorytetów Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020 z priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku	128
Tabela 16. Plan ramowy prac Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.....	148
Tabela 17. Szczegółowy, półroczny plan prac Zespołu ds. Wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.....	153
Tabela 18. Wskaźniki monitoringu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020	171

22.2. Spis rysunków

Rysunek 1. Graficzna interpretacja metodologii budowy Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.....	21
Rysunek 2. Schemat zastosowanej dla Gminy Marciszów terytorialnej procedury SWOT	31
Rysunek 3. Klasyfikacja właściwości i czynników według kryterium rodzaju ich wpływu na rozwój Gminy Marciszów	32
Rysunek 4. Graficzna interpretacja okresu i horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Gminy Marciszów na lata 2011-2020.....	62
Rysunek 5. Graficzna interpretacja struktury i powiązań celów strategicznych i operacyjnych Gminy Marciszów	74
Rysunek 6. Graficzna interpretacja misji, wizji oraz hierarchicznej struktury celów i zadań strategicznych Gminy Marciszów	90
Rysunek 7. Mapa koordynacji dokumentów planistycznych Gminy Marciszów.....	145

22.3. Spis dokumentów zgodności horyzontalnej i wertykalnej

GMINY SĄSIEDNIE

- *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kamienna Góra – Kamienna Góra 2000 Plus z 1997 r.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2004-2010.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Stare Bogaczowice z 2001 r.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Bolków na lata 2004-2014.*
- *Strategia Rozwoju Gminy Janowice Wielkie z 2003 r.*
- *Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Mysłakowice z 2004 r.*

POWIAT KAMIENNOGÓRSKI

- *Strategia Rozwoju Turystyki w Powiecie Kamiennogórskim z 2004 r.*
- *Nowelizacja „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych 2006-2010” na lata 2009-2010.*
- *Plan Rozwoju Lokalnego powiatu Kamiennogórskiego na lata 2007-2013.*
- *Strategia Rozwoju Zrównoważonego Powiatu Kamiennogórskiego z 2000 r.*
- *Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kamiennogórskiego z 2004 r.*
- *Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kamiennogórskiego z 2001 r.*

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

- *Dolnośląska Strategia Innowacji - uchwała XXXIX/509/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 kwietnia 2005 roku.*
- *Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej Na Lata 2005 – 2013 będąca integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego - uchwała XXXIX/508/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 kwietnia 2005 roku.*
- *Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2009-2012 – uchwała XXXVI/567/09 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 stycznia 2009 r.*
- *Dolnośląski Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Za-*

trudniania Osób Niepełnosprawnych – uchwała XIX/257/2004 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 marca 2004 r.

- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego – uchwała XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 roku.*
- *Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Dolnośląskiego – uchwała XLII/660/09 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 czerwca 2009 roku.*
- *Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska – uchwała XLIX/681/05 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 grudnia 2005 r.*
- *Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007-2011.*
- *Program Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Dolnośląskiego na lata 2009-2011 – uchwała XL/634/09 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2009 r.*
- *Program Rozwoju Infrastruktury Transportowej i Komunikacji dla Województwa Dolnośląskiego.*
- *Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego – uchwała XXXVI/452/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 stycznia 2005 roku.*
- *Regionalny Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok – Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy 2007.*
- *Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 – uchwała 25/III/06 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2006 roku z późniejszymi zmianami.*
- *Strategia Energetyczna Dolnego Śląska - uchwała XLVIII/ 874/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 roku.*
- *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku - uchwała XLVIII/649/2005 z dnia 30 listopada 2005 roku.*
- *Wieloletni Program Inwestycyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013 Realizowany Przez Samorząd Województwa - uchwała LIX/895/ 2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 października 2006 roku z późniejszymi zmianami.*
- *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego - uchwała XXIII/272/2004 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 kwietnia 2004 roku.*

RZECZPOSPOLITA POLSKA I UNIA EUROPEJSKA

- *Krajowa Strategia Zatrudnienia 2007-2013 – przyjęta jako składnik Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013.*
- *Narodowa Strategia Integracji Społecznej – przyjęta przez Radę Ministrów 3 sierpnia 2004 r.*
- *Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 – przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r.*
- *Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 oraz Uzupelnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020*
- *Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013 – przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 6 września 2005 roku.*
- *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 Wspierające Wzrost Gospodarczy i Zatrudnienie, Narodowa Strategia Spójności – maj 2007.*
- *Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 – przyjęty przez Radę Ministrów 6 czerwca 2005.*
- *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 (z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010) - przyjęta przez Radę Ministrów w grudniu 2002 r.*
- *Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025.*
- *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (na lata 2007-2013) - przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku.*
- *Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (na lata 2007-2013) - przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 19 grudnia 2006 roku.*
- *Program Operacyjny Kapitał Ludzki (na lata 2007-2013) - przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku.*
- *Program Polityki w Zakresie Pomocy Publicznej na lata 2005-2010 – przyjęty przez Radę Ministrów 29 marca 2005 r.*
- *Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007-2013.*
- *Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 - przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 roku.*
- *Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, z Elementami Prognozy do Roku 2020 – przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 czerwca 2005 r.*
- *Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia w Polsce 2007-2013.*
- *Strategia Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego – przyjęta przez Radę Ministrów 7 czerwca 2005 r.*
- *Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015.*

- *Strategia Rozwoju Turystyki na lata 2007-2013.*
- *Zaktualizowana Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju – Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, Warszawa, październik 2005 r.*
- *Założenia Polityki Naukowej, Naukowo-Technicznej i Innowacyjnej Państwa do 2020 roku – przyjęte przez Radę Ministrów 14 grudnia 2004 r.*

Organizacja Narodów Zjednoczonych

- *Agenda 21 – Globalny Program Działań na Rzecz Rozwoju Zrównoważonego w Perspektywie XXI Wieku - Konferencja Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” (UNCED) - w Rio de Janeiro, czerwiec 1992 roku.*

23. Załącznik 1. Lista konsultacyjna

1. Adamczyk Jadwiga - Radna Rady Gminy Marciszów
2. Banasiewicz Janusz - Radny Rady Gminy Marciszów
3. Bodnar Andrzej - Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Kamiennej Górze
4. Borowy Tadeusz - Radny Rady Gminy Marciszów
5. Bych Maria - Kierownik Referatu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Marciszów
6. Cepielik Stanisław - Sołtys Wsi Pustelnik
7. Chmielewski Andrzej - Wójt Gminy Czarny Bór
8. Chronowski Adam - Sołtys Wsi Marciszów
9. Ciejak Adrian - Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Kamiennej Górze
10. Ciuba Artur - Właściciel gospodarstwa rolnego
11. Dorobek Jan - Powiatowy Lekarz Weterynarii w Kamiennej Górze
12. Drozdowski Wiesław - Prezes Zarządu Engram Sp. z o. o. Produkcja Urządzeń Elektrycznych
13. Dudczyk Grażyna - Inspektor ds. Obsługi Rady Gminy w Urzędzie Gminy Marciszów
14. Dzik Marian - Radny Rady Gminy Marciszów
15. Gołębski Jacek - Przewodniczący Rady Gminy Janowice Wielkie
16. Greb Robert - Radca Prawny w Urzędzie Gminy Marciszów
17. Grygorcewicz Jerzy - Wójt Gminy Janowice Wielkie
18. Grzeszczuk Anna - Współwłaściciel Piekarni Marciszów
19. Gwóźdź Piotr - Radny Rady Gminy Marciszów
20. Homoncik Zygmunt - Przewodniczący Rady Gminy w Kamiennej Górze
21. Hotłoś Kazimierz - Sołtys Wsi Sędziszów
22. Jachym Roman - Właściciel gospodarstwa rolnego
23. Jagielski Zbigniew - Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymsko-Katolickiej Pod Wezwaniem Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w Marciszowie
24. Jamrozik Andrzej - Dyrektor Administracji Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziału Terenowego we Wrocławiu
25. Janas Marek - Przewodniczący Rady Miejskiej Bolkowa
26. Jaśnikowski Leszek - Starosta Powiatu Kamiennogórskiego

27. Jędrzejowska Marta - Kierownik Referatu Oświaty, Kultury i Turystyki Urzędu Gminy Marciszów
28. Kończak Bożena - Kierownik Rejonowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego DWODR w Kamiennej Górze
29. Kuczaj Maria - Przewodnicząca Rady Gminy Mysłakowice
30. Kujawiak Bogdan - Komendant Powiatowej Policji w Kamiennej Górze
31. Kwiatkowska Krystyna - Sekretarz Gminy Marciszów
32. Kwiecień Marta - P.o. Kierownika Referatu Pozyskiwania Funduszy, Zagospodarowania Przestrzennego i Informacji Urzędu Gminy Marciszów
33. Maciaszek Barbara - Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kamiennej Górze
34. Magda Krystyna - Skarbnik Gminy Marciszów
35. Makosiej Jan - Przewodniczący Rady Gminy Stare Bogaczowice
36. Mazur Henryk - Przewodniczący Rady Gminy Marciszów
37. Michalski Mariusz - Informatyk w Urzędzie Gminy Marciszów
38. Miśkowicz Małgorzata - Podinspektor ds. Dodatków Mieszkaniowych i Świadczeń Rodzinnych w Urzędzie Gminy Marciszów
39. Mitzak Andrzej - Radny Rady Gminy Marciszów
40. Mospan Teresa - Radna Rady Gminy Marciszów
41. Napierała Stanisław - Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Świdniku
42. Nowakowski Kazimierz - Sołtys Wsi Pastewnik
43. Olejniczak Zofia - Radna Rady Gminy Marciszów
44. Paluch Wiesława - Kierownik Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy Marciszów
45. Pietrowski Zdzisław - Wójt Gminy Mysłakowice
46. Pluta Wiesław - Właściciel Zakładu Przetwórstwa Rybnego „KARII”
47. Płaszewski Jacek - Komendant Posterunku Policji w Marciszowie
48. Powiertowski Zbigniew - Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Pastewniku
49. Rakoczy Tadeusz - Sołtys Wsi Nagórnik
50. Rychel Edward - Ksiądz Proboszcz Parafii Rzymsko-Katolickiej Pod Wezwaniem Św. Augustyna w Ciechanowicach
51. Ryżowski Adam - Radny Rady Gminy Marciszów
52. Sawicz Ewa - Dyrektor Zespołu Szkół w Marciszowie
53. Siudak Zofia - Radna Rady Gminy Marciszów
54. Skiba Jerzy - Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Marciszowie
55. Sokół Joanna - Sołtys Wsi Świdnik
56. Solarz Stanisław - Radny Rady Gminy Marciszów

57. Szmajdziński Stanisław - Wójt Gminy Kamienna Góra
58. Świetalski Leszek - Wójt Gminy Stare Bogaczowice
59. Święch Janusz - Prezes Kamiennogórskiej Telewizji Kablowej „Kam-Sat”
60. Wawrzykowski Andrzej - Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kamiennej Górze
61. Wesołowicz Zofia - Radna Rady Gminy Marciszów
62. Wodziak Zofia - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie
63. Wolak Mirosław - Sołtys Wsi Ciechanowice
64. Wójcik Aldona - Współwłaścicielka Pałacu w Ciechanowicach
65. Wójcik Wiesław - Współwłaściciel Pałacu w Ciechanowicach
66. Wrona Adam - Radny Rady Gminy Marciszów
67. Wroński Jarosław - Burmistrz Miasta Bolkowa
68. Wróblewski Władysław - Radny Rady Gminy Marciszów
69. Wróblewski Władysław - Sołtys Wsi Domanów
70. Wyszowska Henryka - Przewodnicząca Rady Gminy Czarny Bór
71. Zawierucha Stefan - Wójt Gminy Marciszów
72. Zdunek Rafał - Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej i Inwestycji Urzędu Gminy Marciszów